

371.2

ค181

ค.8

3.2

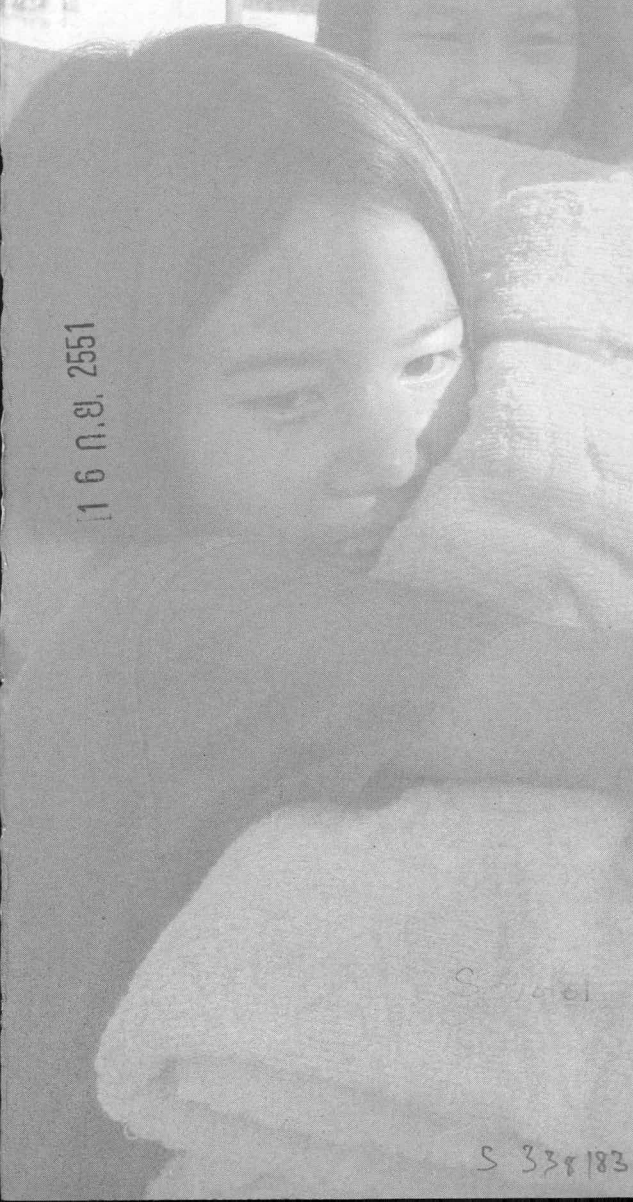
ศูนย์การศึกษาโครงการบัณฑิตคืนถิ่น
มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

บริจาค

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โครงการบัณฑิตคืนถิ่น

16 ก.ย. 2551

ความเป็น
คน
ความเป็น
คน

S 338183

S 338183

ความเป็นคน

ความเป็นครู 8

ที่ปรึกษา

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

รองอธิการบดีฝ่ายบุคคลและทรัพย์สิน

รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ

คณะบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย

อาจารย์ ดร.สมปราชรณา วงศ์บุญหนัก

นางสาวกฤษณา สังคริโมภย์

นางสาวณิชาธิศา พรประเสริฐรัตน์

นางสาวอรอุมา รุ่งเรืองวงนิชกุล

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พุทธศักราช 2551

พิมพ์ที่

บริษัท กริตส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด

142 ซอยพัฒนาการ 46 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

โทร. 0-2722-7694

สารบัญ

คำนำ	5
สารอธิการบดี	7
ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ	
สารรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	8
รองศาสตราจารย์สุมาลี เหลืองสกุล	
มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา	11
ทุนการศึกษาโครงการบัณฑิตคืนถิ่น	17
มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา	
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	27
กับโครงการเพื่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร	
ว่าที่ร้อยตรีกิตติ ชันฉมิตร์	
โครงการบัณฑิตคืนถิ่น	38
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
โครงการบัณฑิตคืนถิ่น	
ครุวิทยาาสตร์คืนถิ่น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	58
รายงานความก้าวหน้า โครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาาสตร์)	64
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข)	78
สารนิพนธ์และเค้าโครงสารนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต	
(วิทยาศาสตร์ศึกษา)	
นางภคธีรา อุปจักร์	86
นางศติมล สกุลไทยเทียนชัย	92
นายศุภชัย ชุ่มใจโท	96

สารนิพนธ์และเค้าโครงสารนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์ศึกษา)

นายเขวง จันพูน	102
นางสาวลำดวน คำแคว้น	105
นางสมหมาย บัดตาลี	110
นางศุภการย์ ดีพรมกุล	115
โครงการนำร่อง: ห้องสมุดโรงเรียนบ้านนาดอกสาขานาง อำเภอป่าเถือ จังหวัดน่าน	118
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์	
สัมภาษณ์ : ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก	131
บางทรงสนะจากบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดน่าน	
นายศุภชัย ชุ่มใจ โรงเรียนบ้านป่าหลวงสาขาห้วยโป่ง	145
นางศุภการย์ ดีพรมกุล โรงเรียนบ้านนาดอกสาขานาง	148
นางสาวสงกรานต์ มหามิตร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	151
ศูนย์ครูและศิษย์เก่าสัมพันธ์ มศว น่าน	153
ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ	
ภาพกิจกรรม	159
ภาคผนวก	167
- รายงานการอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตเพื่อชุมชน	168
- โครงการต้นแบบ "โพธิวิชาลัย" เพื่อการผลิตบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว	183
ปิดเล่ม	188
รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้	

คำนำ

หนังสือ “ความเป็นคน ความเป็นครู” ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 8 โดย 7 ฉบับที่ผ่านมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการทำกิจกรรมของนิสิตโครงการผลิตบัณฑิตทางการศึกษา พื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี โดยกิจกรรมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อพื้นที่ต่างจังหวัดที่ขาดโอกาสทางการศึกษาเป็นฐาน โดยเน้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งกระบวนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็เพื่ออาศัยกิจกรรมเป็นกระบวนการศึกษาเรียนรู้ ชุมชนในมิติต่าง ๆ ทั้งสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วิธีการดำเนินชีวิต สภาพปัญหาของการประกอบอาชีพ ชีวิตครอบครัว สุขภาวะ และอื่น ๆ ในเชิงบริบท อันนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมของนิสิตต่อเด็กและเยาวชนอย่างไม่แปลกแยก รวมทั้งเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ที่จะยังประโยชน์ต่อการฝึกสอนในระดับชั้นปีที่ 5 และการประกอบอาชีพของการเป็นครูหลังจากจบการศึกษาไปแล้วอย่างถึงพร้อมมากที่สุด

โดยเฉพาะการถึงพร้อมในด้านคุณธรรมความดีงาม

สำหรับ “ความเป็นคน ความเป็นครู” ในฉบับนี้ หรือฉบับที่ 8 คณะผู้จัดทำได้เน้นข้อมูลเนื้อหาสาระไปที่โครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงการบัณฑิตคืนถิ่นที่ได้รับทุนการศึกษาจากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่มุ่งสร้างชุมชนเข้มแข็งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะชุมชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีบทบาทมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และต่อมาเมื่อครั้งยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งกระจายตัวอยู่ตามวิทยาเขตภูมิภาคต่าง ๆ และแม้เมื่อพัฒนามาเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว ก็ยังคงรักษาอัตลักษณ์ที่เป็นจุดแข็งของสถาบันแห่งนี้มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างแรงบันดาลใจในทางสร้างสรรค์ สร้างกำลังใจให้กันและกัน ต่อทุกคน ต่อทุกหน่วยงานที่ทุ่มเททำงานอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศอย่างมุ่งมั่น

มุ่งมั่นเพื่อให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดาร หรือพื้นที่ที่ขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ มีโอกาสก้าวข้ามความไม่เท่าเทียม หรือลดช่องว่างของความแตกต่าง เพื่อเป็นอนาคตของประเทศชาติที่สัมผัสได้ หรือรับรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

คณะบรรณาธิการ

สารอธิการบดี

เมื่อทราบข่าว รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ เตรียมจัดพิมพ์หนังสือความเป็นคน ความเป็นครู เล่มที่ 8 โดยมีเนื้อหามุ่งเน้นไปที่ โครงการบัณฑิตคืนถิ่นและการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมทั้งตีพิมพ์ผลงานสรุปของสารนิพนธ์และเค้าโครงสารนิพนธ์ของนิสิตมหาดบัณฑิตคืนถิ่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นโครงการในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระรัตนราชสุตาภยยามบรมราชกุมารี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ ได้มีโอกาสเรียนรู้และใกล้ชิดนิสิตในโครงการดังกล่าว ทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ได้เห็นพลังการเรียนรู้และการอุทิศตนเพื่อ "ความเป็นครู" บนยอดดอยในจังหวัดน่าน ทำให้มหาวิทยาลัยมีพลังที่จะขยายโครงการฯ ขยายความเข้มแข็ง และพัฒนา "ศูนย์ครูและศิษย์เก่าสัมพันธ์" ต่อไป

"วิทยาศาสตร์และการดำรงชีวิตเป็นสิ่งเดียวกัน" ขอให้ความมุ่งมั่นของพวกเราทุกคน บรรลุเป้าหมาย ขอให้ชีวิตที่เสียสละของพวกเราทุกคน ประสบความสำเร็จ มีความสุข ความเจริญ สืบไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒของเรา จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ในการสร้าง "ความเป็นครู" ที่มีคุณภาพตลอดไปเช่นกัน

รักและปรารถนาดี

(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

สารรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

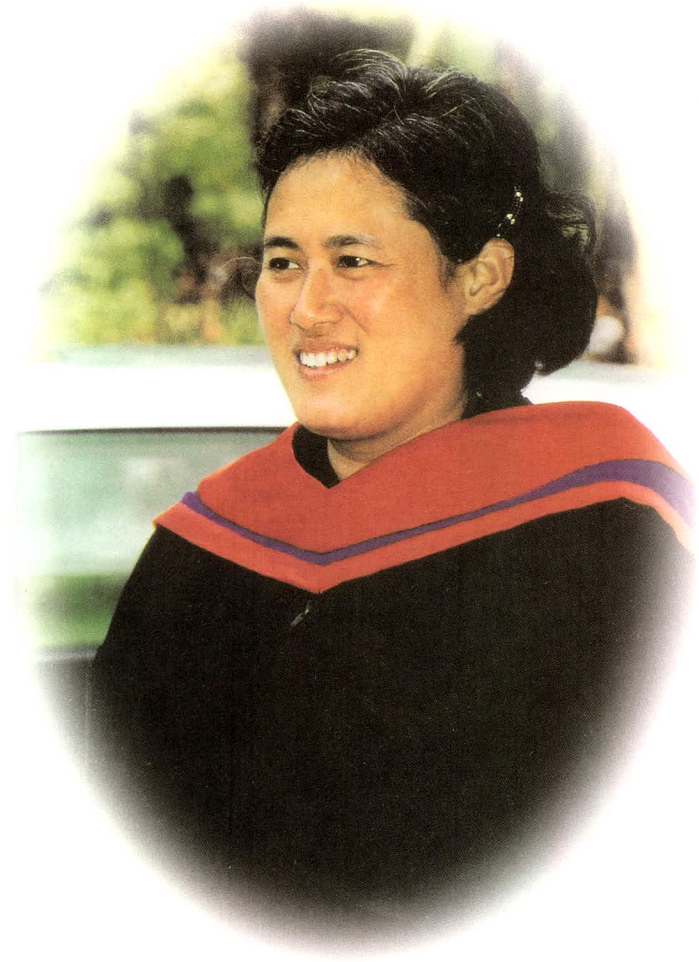
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้พระราชทานทุนการศึกษาแก่นิสิตระดับปริญญาตรีในโครงการ ผลิตบัณฑิตคืนถิ่น สาขา พัฒนารุขมนตรี คณะสังคมศาสตร์ ครุวิทยาการศึกษาค้นถิ่น วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ และนิสิตวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาเป็นเวลาหลายปีจนนิสิตได้จบการศึกษาไปแล้วหลายรุ่น ซึ่งเป็นเหตุให้บัณฑิตของจังหวัดน่านมีครูที่เป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อยู่เป็นจำนวนมาก จึงนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นอย่างยิ่ง ที่บัณฑิตเหล่านี้ได้คืนถิ่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตน สมตามเจตนารมณ์ของ ทุนการศึกษาทุกประการ

จากการไปเยี่ยมเยียนศิษย์เก่าทั้งหลาย เมื่อมีโอกาสได้พูดคุยก็พบว่าทุกคนมีความเป็นครูอย่างแท้จริง ต่างเสียสละยอมยกลำบากอยู่ในถิ่นทุรกันดารเพื่อสอนเยาวชนไทยซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กชาวเขา เพื่อตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทุกคน จึงตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้บริหารจึงเห็นว่า ควรให้การสนับสนุนการทำงานของบัณฑิตคืนถิ่นให้ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนการวิจัย การดำเนินงาน และการให้การอบรมทางวิชาการอย่างไม่ขาดตอน เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและด้านอื่น ๆ อันจะทำให้บัณฑิตคืนถิ่นเหล่านี้ สามารถทำงานจนบรรลุผล สามารถพัฒนาเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้มีความรู้ความสามารถ ใกล้เคียงกับเยาวชนในพื้นที่ราบต่อไป ขณะเดียวกันก็มีโอกาสพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

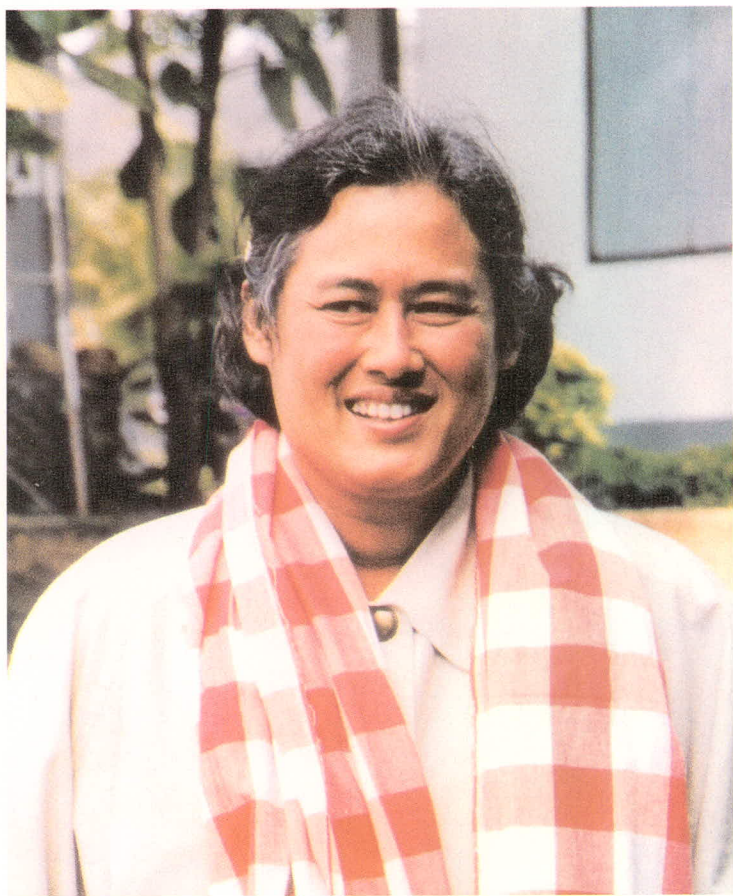
เมื่อผลผลิตของมหาวิทยาลัยเป็นครูที่มีคุณภาพย่อมทำให้มหาวิทยาลัยมีความภาคภูมิใจ ขอขอบคุณบัณฑิตทุกคนไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ช่วยกันเผยแพร่ความเป็นครูของบัณฑิตคืนถิ่นในหนังสือเล่มนี้ให้ทราบโดยทั่วกัน

สินธุ์ นนทบุรี

(รองศาสตราจารย์สุมาลี เหลืองสกุล)

มูลนิธิสมเด็จพระรัตนราชสุดา

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2522 อันเป็นมงคลโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาจารึกภาษาตะวันออก) จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษาดุสิตบัณฑิตวิทยาลัย จำกัด (มหาชน) โดยความร่วมมือของนักศึกษาและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดพิมพ์จำหน่ายหนังสือรวมพระฉายาลักษณ์ นำเงินรายได้ทูลเกล้าฯ ถวายเป็นกองทุนการศึกษาแก่เยาวชนผู้ขาดส่น ตามพระราชอัธยาศัย ซึ่งได้ทรงพระกรุณาพระราชทานทูลว่า **“ทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา”**

ต่อมาได้มีผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคสมทบเพิ่มขึ้นเห็นควรขยายโครงการทุนพระราชทานเพื่อการศึกษาให้มั่นคงกว้างขวางขึ้น จึงดำเนินการจดทะเบียนเงินกองทุนดังกล่าวขึ้นเป็นมูลนิธิ และได้รับพระราชานุญาตให้ใช้ชื่อว่า **“มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา”** ตามชื่อทุนเดิมที่ได้รับพระราชทานแล้ว ทั้งยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับเป็นองค์อุปถัมภ์ของมูลนิธิฯ ด้วย

มูลนิธิฯ ได้เริ่มให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนและนักศึกษาทุกระดับที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ตั้งแต่ประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา โดยเริ่มให้ทุนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปัจจุบัน ได้ให้ทุนการศึกษาไปแล้วกว่าหมื่นทุน เป็นเงินกว่าร้อยล้านบาท

กองทุนมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มีรายได้จากการบริจาคและจากการจัดพิมพ์พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่างๆ ออกจำหน่าย

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

1. เพื่อให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ทุกระดับการศึกษา
2. เพื่อร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ด้วยการจัดพิมพ์หนังสือ จัดทัศนศึกษา หรือจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ
4. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ติดต่อมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

ได้ที่ นางมะลิวัลย์ คงอนันต์พงศ์

เลขที่ 20 อาคารศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ถนนบรมราชชนนี

เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์และโทรสาร 0-2880-9212

หรือ 0-2880-9429 ต่อ 3308 สายตรง 0-2434-6255

พระนามและนามคณะกรรมการ
มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์อุปถัมภ์

ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ	วณิกกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
1. ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ม.ล.นราวัต	ชัยเจเนียน	ประธานกรรมการ
2. นายธารินทร์	นิมมานเหมินท์	รองประธานกรรมการ
3. คุณหญิงเต็มสิริ	บุญยสิทธิ์	กรรมการ
4. คุณหญิงแสงเดือน	ณ นคร	กรรมการ
5. นายเดโช	สวนานนท์	กรรมการ
6. ดร.สุวัฒน์	เงินฉ่ำ	กรรมการ
7. นายสมศักดิ์	วิราพร	กรรมการ
8. รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา	พรหมบุญ	กรรมการ
9. นางอัญชานา	จิตสุทธิญาณ	กรรมการ
10. นายทรงฤทธิ์	รัตนดิลล ฅ ภูเกิด	กรรมการ
11. ดร.สมเกียรติ	ชอบผล	กรรมการ
12. นางโฉมฉาย	เหล่าสุนทร	กรรมการและทรัพย์สิน

13. ศ.เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ	จิตรสุทธิญาณ	กรรมการและเลขานุการ
14. นายสุพจน์	อมตยกุล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
คุณขวลิ	อินทุตม	กรรมการกิตติมศักดิ์
นางชญาอนุตม์	แย้มพलय	กรรมการกิตติมศักดิ์
นางสาวอรรวรรณ	จันทรเสน	กรรมการกิตติมศักดิ์
ดร.อภิรัชย์		ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย

ทุนการศึกษาโครงการบัณฑิตคืนถิ่น
มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินจังหวัดน่าน
ครูวิทยาศาสตร์หลักสูตร กศ.ม. วิทยาศาสตร์ศึกษา (ปริญญาโท) รุ่น 1 ถวายรายงาน

บัณฑิตคืนถิ่นจังหวัดน่านและจังหวัดแม่ฮ่องสอน
พบเลขาธิการมูลนิธิ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ

บัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) รุ่น 2 จังหวัดน่าน
ซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 1 และ รุ่น 2
รับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ณ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน วันที่ 5 มกราคม 2549

โครงการฝึกประสบการณ์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
บัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) รุ่นที่ 1 และ รุ่น 2
ณ ศูนย์ส่งเสริมธรรมชาติมาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี

ทุนการศึกษาโครงการบัณฑิตคืนถิ่น มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

มูลนิธิก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2523 โดยการจดทะเบียนเงินกองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรและธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้นำเงินรายได้จากการจัดพิมพ์จำหน่ายหนังสือรวมพระฉายาลักษณ์ในมงคลวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาจารึกภาษาตะวันออก) ร่วมกับเงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธาขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระราชทานเป็นทุนการศึกษาแก่เยาวชนผู้ขาดสจนถึงปัจจุบันมูลนิธิได้ให้ทุนการศึกษาไปแล้วกว่าหมื่นทุนเป็นเงินกว่าร้อยล้านบาท

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทุนอุดหนุนการศึกษาแก่ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ทุกระดับการศึกษา
2. เพื่อร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ด้วยการจัดพิมพ์หนังสือ จัดทัศนศึกษา หรือจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เป็นการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ
4. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

โครงการบัณฑิตคืนถิ่น

หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชโองการแก็
 ผู้ประสานงานโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ตชด. เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2531
 ความว่า

“อย่างเรานั้นมีโอกาสที่ดีมาก มีอาหารการกินที่ดีทุกอย่าง อยากรจะได้อะไร
 ก็ได้อะไรยังมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นจะได้รับการศึกษา
 คงจะไปไม่ถึงระดับที่เราได้ ส่วนที่เราได้รับก็เป็นการศึกษาพิเศษ เพราะฉะนั้นเมื่อ
 เราเป็นบุคคลพิเศษได้ออกาสดีกว่าคนอื่นก็เท่ากับประชาชนทั้งชาติสนับสนุนให้ทุนมาให้
 ศึกษาได้ถึงระดับอุดมศึกษา ก็จะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรตอบแทน เพื่อให้เพื่อน
 ร่วมชาติสนับสนุนเราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้”

จากพระราชดำริของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แสดง
 ให้เห็นว่า เยาวชนไทยที่ควรอยู่ในวัยเล่าเรียนอีกเป็นจำนวนมากไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ
 เพื่อนำความรู้ไปใช้พัฒนาท้องถิ่นของตน พระองค์ทรงมีพระราชดำรัส ไว้เมื่อวันที่ 27
 เมษายน 2531

“จึงอยากรจะตั้งกองทุนแล้วก็สนับสนุนให้นักเรียนเหล่านั้น เลือกรจากโรงเรียน
 ในเขตที่จะหาโอกาสในการศึกษาต่อได้ยาก ให้ได้รับการศึกษาต่อพอเป็นตัวอย่าง อาจ
 จะมีกฎข้อบังคับบางประการให้ต้องกลับมาเป็นผู้ช่วยทำความเจริญให้หมู่บ้าน หรืออะไร...
 การที่นักเรียนได้เรียนต่อนั้นก็เป็ประโยชน์ต่อนักเรียนเอง คือ เมื่อมีความรู้มากขึ้น
 ควรจะมีโอกาสที่จะได้เลือกมีอาชีพ เลี้ยงตัวที่จะทำประโยชน์ให้กับคนอื่นได้มากขึ้น..”

มูลนิธิมีปณิธานที่จะสืบสานแนวพระราชดำรินี้ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีวิชาชีพขั้นสูงในระดับอุดมศึกษา ให้มีคุณภาพสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ทั้งด้านความรู้และความสามารถ และด้าน คุณธรรมจริยธรรม จึงเห็นควรสนับสนุนโครงการของสถาบันอุดมศึกษาที่มีลักษณะ เอื้ออำนวยให้เยาวชนซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้เข้าเรียนหลักสูตรที่ปลูกฝังความรู้ ความคิด ความสามารถ ตลอดจนเจตคติที่จะนำความรู้ ความสามารถกลับไปสร้างสรรค์ ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนเอง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทุนการศึกษาแก่นิสิตนักศึกษาจากถิ่นทุรกันดารได้ศึกษาต่อสถาบัน อุดมศึกษาที่มีโครงการบัณฑิตคืนถิ่น เพื่อให้บัณฑิตเหล่านี้กลับไปเป็นผู้ช่วยสร้าง ความเจริญให้กับชุมชนของตนเอง ตลอดจนชุมชนทุรกันดารอื่น ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากกลุ่มเป้าหมายในโครงการ พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารในโครงการส่วนพระองค์ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒร่วมกับสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราช สุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินการโครงการบัณฑิตคืนถิ่นตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 มหาวิทยาลัยนเรศวร และสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เริ่มดำเนินการโครงการ บัณฑิตคืนถิ่นในปีการศึกษา 2547 และจะมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการเพิ่ม ขึ้นเรื่อยๆ โดยหลักสูตรมุ่งพัฒนาศักยภาพของนิสิตนักศึกษาที่มาจากถิ่นทุรกันดาร ให้มีความสามารถเพียงพอที่จะกลับคืนไปพัฒนาท้องถิ่นของตน

ทุนการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาโครงการบัณฑิตคืนถิ่น

นิสิตนักศึกษาในโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ซึ่งมาจากครอบครัวในถิ่นทุรกันดาร จะได้รับพระราชทานทุนการศึกษาตลอดระยะเวลา 4 - 5 ปี ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี คนละ 50,000 บาทต่อปีการศึกษา เพื่อเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าหอพัก ค่าอาหาร ค่าหนังสือ อุปกรณ์และกิจกรรมและค่าใช้จ่ายประจำวันโดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องกลับคืนสู่ท้องถิ่นของตน หรือท้องถิ่นทุรกันดารอื่นเมื่อสำเร็จการศึกษา

ดังนั้นจำนวนของบัณฑิตคืนถิ่นจึงขึ้นอยู่กับจำนวนเงินทุนการศึกษาที่มูลนิธิสามารถจะจัดหามาได้ และจัดสรรให้แก่ นิสิตนักศึกษา

มูลนิธิจึงใคร่ขอเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาทูลเกล้าฯ ถวายทุนการศึกษาเพื่อพระราชทานผ่านมูลนิธิให้แก่ นิสิตนักศึกษาผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้ เพื่อให้เขาได้มีโอกาสศึกษาศิลปวิทยาชั้นสูง และนำไปพัฒนาท้องถิ่นของเขาในโอกาสต่อไป

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา

เลขที่ 20 อาคารศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ถนนบรมราชชนนี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170 โทรศัพท์และโทรสาร 0-2880-9212 หรือ 0-2880-9429 ต่อ 3308 สายตรง 0-2434-6255

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับโครงการเพื่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร

ว่าที่ร้อยตรีภิกขิตติ ชันธมิตร์

กราบเรียนท่านอธิการบดี คณาจารย์ และท่านผู้มีเกียรติ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ให้เกียรติมาเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับท่านทั้งหลายในวันนี้ ในหัวข้อเรื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับโครงการเพื่อเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร ผมก็ได้มีโอกาสทำงานในโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระเดชพระคุณ สิ่งที่ผมจะเล่าเป็นประสบการณ์ ไม่ใช่เรื่องวิชาการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงงานในโครงการพระราชดำริ ช่วยเหลือประชาชนมาเป็นเวลานานกว่า 25 ปีตั้งแต่ยังทรงศึกษาอยู่ ผมคิดว่าจากเอกสารที่ดี จากพระราชดำรัสที่ดี เหตุที่ท่านทรงงานต่างๆ โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารก็ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

ประการแรก ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ในการช่วยเหลือประชาชน

ประการที่สอง ทรงทำงานเพื่อประเทศชาติในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นประชาชนคนหนึ่ง

ประการที่สาม ทรงงานช่วยเหลือประชาชนนั้นด้วยพระเมตตาและจะเป็นการทำบุญ

มีบทพระราชานิพนธ์ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด” และมีพระราชดำรัส อีกหลายแห่งที่รับสั่งถึงว่าตอนเด็ก ๆ ท่านได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงได้พบเห็นปัญหาต่างๆ ทรงคิดที่จะทำงานโครงการต่างๆ อันนี้เป็นพระราชานิพนธ์ อันหนึ่งทีกล่าวถึงการทำงาน “คนเราต้องทำงานเพื่อประเทศชาติ” ในพระราชดำรัส หลายแห่งที่รับสั่งไว้ดังเช่น “อย่างเราๆ นั้นมีโอกาสมาก มีอาหารการกิน มีทุกอย่าง อยากได้อะไรก็ได้ มีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งเท่ากับประชาชน ทั้งให้ทุนมาให้ศึกษาเล่าเรียน ก็ต้องมีหน้าที่ทำอะไรตอบแทนให้ผู้ร่วมชาติที่สนับสนุน เราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้” และอีกอันหนึ่งคือการทำงานในโครงการต่าง ๆ ของพระองค์ ท่านด้วยเมตตา และรับสั่งว่าที่ท่านั้นเพื่อทำบุญ ประเทศไทยมีพื้นที่ 500,000 ตารางกิโลเมตร มีประชาชน 62 ล้านคน ประชาชน 62 % อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร อยู่ในชนบทคนในชนบทจะมีปัญหาที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการที่เป็นปัญหาใหญ่ก็คือ

1. ปัญหาความยากจน
2. ปัญหาการขาดการศึกษา
3. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ปัญหาสุขภาพอนามัย

อันนี้เป็นปัญหาสุขภาพที่บั่นทอนสภาพชีวิตประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ปัญหา ทั้งสี่ประการเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงผูกพันกันเป็นลูกโซ่ ปัญหาความยากจนกับปัญหาการศึกษา ถ้าคนยากจนเรียนดีก็คงจะลำบาก คนขาดการศึกษาจะมีฐานะดีทำมาหากินให้ มีรายได้สูงก็คงยาก คนขาดการศึกษาจะให้มีสุขภาพอนามัยดีก็คงลำบากเพราะ ความไม่รู้ คนสุขภาพอนามัยไม่ดี ร่างกายไม่แข็งแรงจะเรียนหนังสือดีก็ลำบาก จะทำงานก็ลำบาก ก็เป็นปัญหาต่อการทำงานมีผลต่อความยากจน คนขาดการศึกษา คนยาก

จนมักจะทำลายสิ่งแวดล้อมเพราะความไม่รู้ และเพราะความยากจนจึงต้องไปทำลายธรรมชาติ ธรรมชาติเมื่อถูกทำลายจะมีผลกลับมาผูกพันถึงสุขภาพอนามัยของคนผูกพันถึงดิน ฟ้า อากาศ ผูกพันไปถึงการประกอบอาชีพ ถึงสุขภาพอนามัยของประชาชน ดิน ฟ้า อากาศมีผลกับเรื่องความสัมพันธ์ของอาชีพเกษตรกร สิ่งเหล่านี้จะมีความผูกพันเกี่ยวเนื่องกันเป็นลูกโซ่ มีพระราชดำรัสที่ทรงรับสั่งว่า “เมื่อเจ็บไข้แล้วบางทีก็ต้องขายที่ขายทาง หรือไม่มีแรงงานที่จะไปทำงานก็จะเป็นลูกโซ่ คนที่อดๆอยากๆ สุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรง จะทำงานไหวได้อย่างไร หรือจะเล่าเรียนหนังสือได้อย่างไร” เหล่านี้เป็นพระราชดำรัสที่รับสั่งไว้หลายแห่ง ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงงานตามโครงการพระราชดำริต่าง ๆ จะผูกพันเกี่ยวเนื่องกับการแก้ไขปัญหาลำดับ 4 ประการ คือโครงการเกี่ยวกับด้านการศึกษา โครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โครงการเกี่ยวกับการเพิ่มอาชีพ การเพิ่มรายได้ และโครงการในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโครงการที่ท่านทรงงาน ท่านจะทรงงานแบบบูรณาการคือทำไปพร้อมๆกัน เพราะความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องดังที่กล่าวมาแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนอกจากไปพัฒนาเรื่องต่างๆ แล้วยังมีพระราชกระแสว่า “ถ้าไปทำการพัฒนาให้เขามีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้น ก็อย่าไปทำลายวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น เมื่อไปทำงานแล้วพัฒนาให้เขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว จะต้องรักษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมไว้ด้วยสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของจิตใจ พัฒนาทางด้านวัตถุแล้วก็อย่าให้จิตใจที่ดีงามเสียไป” นี้คือพระราชดำรัสที่เห็นว่า ทุกโครงการต้องต่อเนื่องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทุกอย่างต้องประสานกันเป็นกลุ่ม ปัจจุบันพื้นที่ของโครงการมีกว่า 600 หมู่บ้าน 124 อำเภอ 53 จังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดารตามชายแดน การที่ท่านไปทำงานตามโครงการพระราชดำริ ไม่ว่าจะไปทำที่ไหนสมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชกระแสให้ไปเริ่มที่โรงเรียน เข้าไปเรื่องการศึกษาก่อน ทำไม่ถึงต้องไปเริ่มที่โรงเรียนก่อน ที่ไหนที่มีโรงเรียนอยู่แล้วจะทรงเข้าไปช่วยที่โรงเรียน ที่ใดจะทรงช่วยถ้าไม่มีสถานศึกษา ไม่มีโรงเรียนก็จะต้องไปสร้างสถานศึกษา เมื่อทรงทราบข้อมูลว่าจะเข้าไปช่วยถ้าไม่มีสถานศึกษา ก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นทุรกันดาร ในถิ่นที่ห่างไกล เข้าไปในระดับหมู่บ้าน องค์การของรัฐเพียงองค์กรเดียวที่มีบุคลากร มีข้าราชการก็คือโรงเรียน พัฒนาการก็มีแค่พัฒนาการอำเภอพัฒนาการตำบล อนามัยก็มีถึงระดับตำบล และหน่วยงานบางหน่วยก็มีแค่ระดับตำบลเป็นส่วนใหญ่ แต่มีหน่วยงานทางการศึกษาที่มีบุคลากรถึงระดับหมู่บ้าน

ฉะนั้น ครูจึงเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะไปทำงานช่วยเหลือประชาชน เพราะ

1. โรงเรียนหรือสถานศึกษามีถึงระดับหมู่บ้าน บุคลากรครูเป็นบุคลากรของรัฐหน่วยเดียวที่มีถึงระดับหมู่บ้าน ครูเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีการศึกษาดี เรียกว่าดีมากในระดับของหมู่บ้าน
2. อีกประการคือครูเป็นทุกอย่างของชาวบ้าน เป็นเหมือนพ่อเหมือนแม่ ในวัฒนธรรมไทยบอกว่า ครูเหมือนพ่อแม่คนที่ 2 ครูเหมือนตุลาการ เหมือนหมอเหมือนพยาบาล เหมือนผู้ให้ความรู้ทางกฎหมาย ฉะนั้นครูจึงมีความสำคัญ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสั่งว่า เวลาท่านเสด็จไปเยี่ยมโครงการที่ห่างไกล ท่านรับสั่งกับครูว่า ขอให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนา ในการไปช่วยเหลือกับชาวบ้าน และขอให้ครูเป็นผู้สะท้อนปัญหา และความต้องการของประชาชนขึ้นมา ครูจะเป็นผู้ไปช่วยเหลือประชาชน และนำเอาโครงการต่างๆ ไปทำกับประชาชน และสะท้อนเอาปัญหาและความต้องการของชาวบ้านขึ้นมา ฉะนั้นที่ท่านไปทำอะไรจะเริ่มจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา จากนั้นโครงการจากโรงเรียน ครู

นักเรียน จะกระจายไปสู่ชุมชน ปัจจุบันมีโรงเรียนที่ท่านดูแลสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 192 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน 152 โรงเรียน การเรียนชุมชนคนไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง 250 ศูนย์ มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ 12 โรงเรียน เอกชนศาสนาอิสลาม 34 โรงเรียนของกรุงเทพมหานคร 25 โรงเรียน

จากการที่ท่านทรงงานพัฒนาในถิ่นทุรกันดารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนมาเป็นเวลานาน ก็เป็นองค์ความรู้ที่ขณะนี้หน่วยงานองค์กรระหว่างประเทศได้ขอพระราชทานให้ไปทรงช่วยในประเทศต่าง ๆ ประเทศเพื่อนบ้านเช่น ลาว เขมร พม่า เวียดนาม และมองโกเลีย นอกจากนั้น ท่านยังมีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ จะมีไปช่วยตามโรงเรียนและรับเด็กในพระราชานุเคราะห์ส่งให้เรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 รับปีละประมาณ 250 คน ปัจจุบันรับมาทั้งหมด 3,000 กว่าคน มีนักเรียนที่รับทุนและกำลังเรียนอยู่กว่า 1,500 คน รวมถึงนักเรียนทุนที่พระราชทานส่งไปเรียนที่ประเทศอินเดีย เพราะวิทยาการแข็งและค่าใช้จ่ายไม่แพง และยังรักษาวินัยธรรม ซึ่งตัวผมก็ดูแลนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และดูแลโครงการ เด็กที่เข้ามาอยู่ในเมืองหลวงมีปัญหาเรื่องความประพฤติมาก ฉะนั้นผมคิดว่าเด็กที่เรียนในกรุงเทพมหานครกับเด็กที่เรียนในอินเดีย เด็กที่เรียนในอินเดียอาจจะปลอดภัยมากกว่าก็ได้ในเรื่องความประพฤติ

และทำไมความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษาและพัฒนาในถิ่นทุรกันดารมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาเพราะเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และเป็นสิทธิในรัฐธรรมนูญว่าจะต้องได้รับการศึกษาแล้ว จะมีปัญหาต่างๆ มากมาย และปัญหาที่มีทั้งที่เกิดในพื้นที่ และเราถึงแม้จะอยู่ไกลจากถิ่นทุรกันดารแต่ปัญหาจะมีผลกระทบต่อทั้งตัวเรา และทั้งประเทศชาติด้วย ในเรื่องของความมั่นคงที่ต้องให้การศึกษา ที่จะต้องทำการพัฒนาช่วยเหลือในถิ่นทุรกันดาร ความมั่นคงตามชายแดนก็ต้องให้เหตุการณ์ที่

เกิดขึ้นในปัจจุบัน ท่านทั้งหลายคงจะทราบดีว่าเป็นอย่างไร แต่เรื่องการศึกษาถ้าทำให้ดี จะแก้ปัญหาได้อย่างถาวร คือถ้าหากไม่ได้รับการศึกษา ความมั่นคงตามแนวชายแดนก็จะลดน้อยลง ก็จะถูกเป็นเครื่องมือที่จะให้เกิดความเดือดร้อนขึ้นได้

ถ้าหากไม่ให้ความศึกษาปัญหาต่าง ๆ จะเกิดขึ้น เช่นปัญหาอาชญากรรม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาการใช้แรงงานเด็ก แรงงานผู้หญิง ปัญหาการทำธุรกิจทางเพศ เรื่อง อันธพาล เรื่องความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถ้าหากตามแนวชายแดน คนในถิ่นทุรกันดารได้รับการพัฒนาจะไม่เกิดปัญหาทั้งที่เ็น และคนเหล่านั้นถ้าไม่มีการพัฒนา ก็จะต้องเข้ามาในเมืองหลวงเกิดขึ้นในชุมชนใหญ่ นอกจากนั้นสิ่งที่เห็นได้อันหนึ่งทีโครงการหลวงอย่างชัดเจนคือเรื่องของการแก้ปัญหา ยาเสพติด เห็นผลชัดเจน จากเดิมถ้าพูดกันโดยนามธรรม แต่เห็นผลชัดเจน

ปัญหาเรื่องของการตัดไม้ ทำลายป่า ถ้าไม่ไปช่วยไปทำโครงการแล้ว ก็จะตัดไม้ทำลายป่า จะไปโทษบุคคลเหล่านั้นไม่ได้ เพราะ

1. ความไม่รู้ว่าจะทำแล้วจะเกิดผลอะไร
2. ปัญหาเรื่องปากเรื่องท้องก็จำเป็นต้องทำ

ทำไมโครงการหลวงแถบจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ดาก น่าน เป็นต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเกิดจากการไหลมารวมตัวกันของ แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน เกิดในที่ต่างๆ เหล่านั้นเป็นต้นน้ำ และไหลลงมาให้เราได้อาบได้ใช้ น้ำจากที่บุคคลเหล่านั้นอยู่ ถ้าไม่มีป่าแล้วจะเป็นอย่างไร เพราะเราอยู่ปลายน้ำ หรือถ้าเขาไม่รู้ เขาไม่ได้รับการศึกษา เขาใช้สารเคมี หรือเขาไม่รู้เรื่องโลหะหนัก หรือสารที่เป็นพิษ นี่เป็นอันตรายนะครับ

นี่คือความเป็นจริงในถิ่นทุรกันดารที่เราจะต้องไปช่วยดูแล เรื่องของสาธารณสุขชายแดนซึ่งคนชายแดนถ้าเขาไม่รู้ จะทำให้เป็นที่เพราะเชื้อโรคหลายชนิด

ที่จะเกิดขึ้น โรคมาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรควัณโรค โรคไข้เลือดออก โรคหลาย
อย่างในกรุงเทพมหานครจะไม่มีปัญหาอะไร แต่รอบบ้านก็จะมีอยู่ และถ้าบริเวณ
ชายแดนไม่มีการป้องกัน คนที่ชายแดนเป็น ก็จะทำให้กระจายภายในประเทศและ
ที่อื่นๆ ซึ่งเป็นกรณีหนึ่งซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ให้การศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงงานโครงการตั้งแต่
ตอนทรงเรียนหนังสืออยู่ และงานที่ทรงทำและทำอย่างต่อเนื่องมาตลอดก็คืองานใน
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทรงเริ่มในปี พ.ศ. 2523 ทรงคัดเลือกโรงเรียน 3 โรง
ทำโครงการชื่อ “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ท่านได้รับสั่งไว้ว่าได้ตามเสด็จ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปและทรงได้เห็นว่ามีปัญหาเรื่องการไม่มีอาหาร
กลางวันรับประทาน ท่านได้มีพระราชดำริว่า แทนที่จะไปช่วยเอาอาหารไปให้ ก็ควร
ไปส่งเสริมให้ชาวบ้าน ให้โรงเรียน มีครู มีนักเรียน และมีผู้ปกครอง ทุกคนร่วมกัน
ผลิตอาหาร และเด็กก็จะได้อาหารและในขณะที่เดียวกันก็ได้ความรู้ด้วย

อันนี้เป็นจุดเริ่มต้นในโรงเรียน 3 โรง จากนั้นเมื่อทดลองทำอยู่ 1 ปีแล้วเห็น
มีผลดี ท่านจึงได้ขยายจาก 3 โรง ขยายจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปโรงเรียน
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปศูนย์การเรียน โรงเรียนชาวไทยภูเขา และไปสู่
โรงเรียนอื่นๆ ท่านได้ทรงเสด็จไปเยี่ยมและทรงได้เห็นปัญหาที่มีพระราชดำริให้ทำโครงการ
อื่นๆ ตามมา และเสด็จไปทรงเยี่ยมหรือทราบที่ไหนมีปัญหา ก็ไปทรงช่วย จนปัจจุบัน
ก็มีพื้นที่โครงการดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

โครงการทางการศึกษามีมากมาย ตั้งแต่โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สร้าง
โรงเรียนโครงการภายในศูนย์พัฒนาชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง โครงการส่งเสริมคุณภาพ
การศึกษาโครงการภายในพระราชานุเคราะห์ โครงการส่งเสริมการศึกษานี้ก็ไปช่วยสนับสนุน
สนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาครู มีการพัฒนาอาคารสถานที่ มี

การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้
 สนองพระเดชพระคุณหลายโครงการ ซึ่งสนองในเรื่องการศึกษา เช่นมีโครงการที่รับ
 เด็กในถิ่นทุรกันดาร มีการคัดเลือกเด็กในถิ่นทุรกันดารตามชายแดนที่กล่าวมาแล้วนั้น
 รับมาซึ่งเรียกว่าบัณฑิตคืนถิ่น ซึ่งรับมาและมีการทำหลักสูตร โดยมีหลักสูตรการพัฒน
 ชุมชน เพื่อให้เด็กสามารถกลับไปช่วยพัฒนาท้องถิ่น มีโครงการพิเศษผลิตครู
 วิทยาศาสตร์คืนถิ่น ก็จะเอาเด็กในถิ่นทุรกันดารมาพัฒนาและกลับไปพัฒนาพื้นที่และ
 ช่วยพัฒนาครูที่อยู่ในโครงการที่อยู่ห่างไกล อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาเรื่องความยาก
 ลำบาก คุรขาดกำลังใจ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไม่มี ไฟฟ้า น้ำ ที่พักอาศัย
 อาหารการกิน การเดินทาง การคมนาคม การรักษาพยาบาลเป็นไปด้วยความลำบาก
 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้สนองพระเดชพระคุณ โดยการพัฒนาความรู้
 ของครู จัดการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งในขณะนี้ได้จัดในระดับปริญญาโทให้กับครู
 สอนทางไกลในวังสวนจิตรลดาไปยังจังหวัดน่าน ซึ่งครูที่จังหวัดน่านพอวันเสาร์อาทิตย์
 ก็มารวมกันและก็เรียน ซึ่งจะเป็นกำลังใจให้กับครูซึ่งแม้จะอยู่ห่างไกลแต่ก็สามารถพัฒนา
 ตัวเองได้ ไม่ต้องลามาเรียนในเมืองซึ่งสะดวก ก็ถวายทุนเพื่อที่จะให้บุคลากรเหล่านั้น
 ได้เรียนหนังสือด้วย ซึ่งเป็นกำลังใจและนำเรื่องราวประจำวันที่เขาใช้ในการสอนมาเป็น
 เรื่องที่เรียน

นอกจากทำเรื่องการเรียนการสอนท่านยังมีโครงการเรื่องของอาชีพไป
 พร้อมๆ กัน มีโครงการฝึกอาชีพ โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการส่งเสริมการเกษตร
 แปรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมหัตถกรรมต่าง ๆ การส่งเสริมสหกรณ์ เพราะ
 สหกรณ์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบอาชีพและจนกระทั่งมีฐานะที่ ได้รับสินค้า
 จากชาวบ้านในโครงการส่งเสริมอาชีพมาจำหน่าย มีโครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 โครงการปลูกต้นสะเดา โครงการป่าชุมชน โครงการอุทยานธรรมชาติ โครงการสุขภาพ

อนามัยก็มี โครงการการส่งเสริมสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดารคือดูแลจากโรงเรียนออกไป ซึ่งไปดูแลตั้งแต่เด็กที่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา โครงการศูนย์เตาะแตะซึ่งดูแลจากโรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมพวกขาดสารไอโอดีน โครงการควบคุมโรคมาลาเรีย ควบคุมโรคหนองพยาธิ หน่วยแพทย์พระราชทาน ซึ่งโครงการหน่วยแพทย์พระราชทานที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สนอง พระเดชพระคุณ ได้จัดหน่วยแพทย์พระราชทานออกไป ซึ่งความเดิมก็คือคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทางมหาวิทยาลัยเห็นว่าท่านมีพระมหากรุณาศูนย์การแพทย์มีพระนามแล้ว และยังทรงดูแลสนับสนุนอยู่ ซึ่งเน้นว่าในทางสายการแพทย์ก็ออกปฏิบัติงานสนองพระเดชพระคุณ ซึ่งในปีหนึ่งก็ได้จัดหน่วยแพทย์ไปดูแลหน่วยแพทย์พระราชทาน ไปดูแลประชาชนในถิ่นทุรกันดารปีละ 2-4 ครั้งก็แล้วแต่ความสามารถ ขณะออกไปช่วยเหลือประชาชนก็เอาเงินสดแพทย์ไปออกขนบท ไปฝึกงาน ไปได้เห็นและทราบชีวิตของคนยากจนและคนด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารด้วย มีโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน และมีโครงการอนามัยส่วนบุคคลอีกหลายโครงการ และที่สำคัญเมื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว และมีพระราชกระแสให้รักษาวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น และในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนก็พอที่จะสรุปได้ว่า ทรงทำงานและพัฒนาในท้องถิ่นทุรกันดาร จะมีศูนย์กลางทางการพัฒนาอยู่ที่การพัฒนาคน จะสร้างคนและกิจกรรมต่างๆ ที่จะมุ่งไปที่การพัฒนาคน เปลี่ยนพฤติกรรมของคน หรือพัฒนาที่คนมาก ถึงแม้จะชั่ววดุลลงไปก็ใส่ไปเพื่อที่จะให้คนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดี คือคนมีการพัฒนาก็มีทั้งเรื่องต่าง ๆ ที่ทำบูรณาการคือทำไปพร้อมๆ กัน ก็คือเรื่องของสุขภาพอนามัย การศึกษา อาชีพ การรักษาป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพราะว่าในถิ่นทุรกันดาร

ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาตินั้นอยู่กับคน ซึ่งทำแบบบูรณาการและรักษาคุณค่าของจิตใจที่มีค่าของชุมชนคุณค่าที่ดึงามของบุคคล ท่านยังรับสั่งว่า “ทุกครั้งในการนำของอะไรเข้าไปจะ ต้องทำให้มาเปลี่ยนวิถีชีวิตหรือเปล่า มันจะยังยืนใหม่ในการนำของไปให้” แต่ปัจจัยพื้นฐานท่านก็จะให้เช่นมีข้าวพระราชทาน มีธนาคารข้าวแต่ท่านก็รับสั่งว่า “ข้าวเราให้เขาไปอาจจะไม่ใช่การพัฒนาที่ยั่งยืน แต่เราจะต้องให้การศึกษาคบคู่กันไป ซึ่งกระบวนการทำงานจะดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษา และการทำงานต้องอาศัยการทำงานทุกภาคส่วน อย่างที่ผมได้เรียนไปแล้ว ต้องอาศัยครูที่อยู่ในพื้นที่ อาศัยประชาชนในพื้นที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาศัยเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ อนามัย พัฒนาการบูรณาการทุกภาคส่วน คนในพื้นที่เริ่มจากสภาพที่เป็นอยู่ส่วนไหนที่ดีก็รักษาเอาไว้และค่อยๆ ปรับส่วนที่ไม่ดี ทรงรับสั่งเสมอว่าความยั่งยืนคือสิ่งสำคัญ และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลัก ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือตนเองด้วย และการพัฒนาต้องทำแบบบูรณาการ และมีระบบติดตามประเมินผลเพื่อปรับปรุงการทำงานและพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้พึ่งพาตัวเองได้ พระองค์ท่านจะทรงติดตามงานด้วยพระองค์เองโดยตลอดทุกเดือน 1-3 ครั้ง ท่านจะทรงเสด็จออกเยี่ยมประชาชน ไปเยี่ยมโครงการตามพระราชดำรินในถิ่นทุรกันดารเป็นประจำ และให้งานพัฒนาได้ถ่ายทอดออกไปยังที่อื่นๆ ทั้งในประเทศและทรงรับสั่งว่า “ที่เราไปที่ไหนก็ตามเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ถึงแม้เราจะไปต่างประเทศก็เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน แม้แต่ประชาชนก็ตาม แม้แต่คนในพื้นที่เองก็มีภูมิปัญญาที่ดี มีบางสิ่งบางอย่างไม่เหมือนกับเรา ของเราน่าจะดีกว่าแต่อาจจะเหมาะสมมากกว่าของเรา เพราะฉะนั้นจึงต้องเรียนรู้ร่วมกัน”

ซึ่งผมขอสรุป พัฒนาแบบบูรณาการ ทำไปตามสภาพปัญหาและความเหมาะสมของพื้นที่ โดยเริ่มจากการศึกษาไปตามศักยภาพในการพัฒนา เพื่อใช้แบ่งกลุ่มในการดำเนินการและขยายโครงการเพื่อชุมชน และขยายโครงการต่าง ๆ ให้ในเมื่อชุมชนนั้นมีความพร้อม ถ้าชุมชนมีความพร้อมก็ขยายออกไปจากโรงเรียนไปสู่ชุมชน ผมขอเล่าประสบการณ์ที่พอจะมีอยู่บ้าง เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามที่ท่านรับสั่ง ผมขอจบเพียงเท่านี้ ขอขอบคุณทุกท่านครับ

(หมายเหตุ การบรรยายพิเศษ เรื่อง “มหาวิทยาลัยกับนโยบายการให้โอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเยาวชน ผู้มีความต้องการพิเศษและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดาร” จัดขึ้นเนื่องในวันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันศุกร์ที่ 27 เมษายน 2550

ณ ห้องประชุมชั้น 2 อาคารวิจัยและการศึกษาต่อเนื่องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

โครงการ "บัณฑิตคืนถิ่น" คณะสังคมศาสตร์

ที่มา

เป็นที่ประจักษ์ชัดในปัจจุบันว่าโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประชาชนยังไม่ทั่วถึงทั่วประเทศ โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารห่างไกล ที่ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีสภาพยากจน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักในความจริงข้อนี้ และได้ทรงจัดตั้งสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ จัดทำ "แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร" ขึ้น โดยทรงมีพระราชดำรัสปรารถไว้ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2531 ตอนหนึ่งว่า

"...นักเรียนส่วนมากไม่ได้ศึกษาต่อ...จึงอยากจะทำกองทุน แล้วยก สนับสนุนให้นักเรียนเหล่านั้นเลือกเอาจากโรงเรียนในเขตที่จะหาโอกาสในการศึกษาต่อได้ยาก ให้ได้รับการศึกษาต่อพอเป็นตัวอย่าง อาจจะมีกฎ ข้อบังคับบางประการให้ต้องกลับมาเป็นผู้ช่วยทำความเจริญให้หมู่บ้านหรืออะไร...การที่นักเรียนได้เรียนต่อนั้นก็จะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง คือ เมื่อมีความรู้มากขึ้น ควรจะได้มีโอกาสที่จะได้เลือกงาน มีอาชีพที่จะเลี้ยงตัว ที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และทำประโยชน์ให้แก่คนอื่นได้มากขึ้น..."

เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาให้ทั่วถึงมากขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน และผลิตบัณฑิตที่เมื่อจบการศึกษาแล้วจะ "คืนถิ่น" กลับไปพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญให้กับภูมิภาคที่เมื่อจบการศึกษา โดยสามารถพึ่งตนเองด้วยการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองในท้องถิ่นพร้อมกับเป็นผู้นำหรือผู้ร่วมพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้านในฐานะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับท้องถิ่น

นั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงเสนอโครงการ "บัณฑิตคืนถิ่น" เพื่อรับบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติดี มีอุดมการณ์ที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เข้มแข็ง และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตชนบทห่างไกลหรือถิ่นทุรกันดาร โดยโครงการนี้จะเลือกบุคคลเข้ามาศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้วยระบบการสอบตรง และอาศัยความร่วมมือประสานงานกันระหว่างหน่วยงานหลายๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานโครงการส่วนพระองค์ ฯลฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้นจนถึงระดับปริญญาตรีและกลับไปอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นจนสามารถพึ่งตนเอง และเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ของผู้อื่นได้
3. เพื่อให้บัณฑิตเป็นผู้นำ หรือเป็นผู้ให้การศึกษาทังโดยทางตรงและทางอ้อมแก่คนในท้องถิ่น
4. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการหลักการและกระบวนการพัฒนาจนเป็นที่พึงขององค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการทำงานอย่างมีแบบแผนขององค์กรนั้นได้

เป้าหมาย

1. นิสิตสามารถศึกษาจนสำเร็จตามหลักสูตรพัฒนาชุมชน ในระดับ ปริญญาตรี เพื่อเรียนรู้การพัฒนาชุมชนและการเป็นผู้นำชุมชน ปีละ 25 - 30 คน
2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วกลับไปดำเนินชีวิตยังถิ่นเดิม
3. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นและชุมชนเดิมของตน

4. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถ พึ่งตนเองได้ด้วยการประกอบอาชีพ เลี้ยงตนเองในท้องถิ่นเดิมของตน

ระยะเวลาของการดำเนินการ

โครงการนี้จะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 เป็นต้นไป

วิธีดำเนินการ

1. เสนอโครงการต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติดำเนินการตามโครงการ
2. กำหนดให้การบริหารและดำเนินการโครงการเป็นไปในรูปคณะกรรมการอำนวยการ และกรรมการดำเนินการ "บัณฑิตคืนถิ่น"
3. เป็นโครงการพิเศษที่ดำเนินการโดยการประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานหลาย หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยให้หลักสูตรพัฒนาชุมชนของภาค วิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ เป็นแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนพร้อม กับเติมความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัฒนาการประกอบอาชีพและการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
4. ประสานเพื่อดำเนินการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ ประกอบด้วย

1. อธิการบดี	ประธานกรรมการ
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
3. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	กรรมการ
4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต	กรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ฯ	กรรมการ

6. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
7. ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ	กรรมการ
8. ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	กรรมการ
10. ผู้แทนกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	กรรมการ
11. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
12. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
13. คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
14. คณบดีคณะเภสัชศาสตร์	กรรมการ
15. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
16. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ
17. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
18. หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

7. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย

1. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ประธานกรรมการ
2. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	รองประธานกรรมการ
3. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	รองประธานกรรมการ
4. คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	รองประธานกรรมการ
5. คณบดีคณะเภสัชศาสตร์	รองประธานกรรมการ
6. คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	รองประธานกรรมการ
7. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์	กรรมการ
8. รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะสังคมศาสตร์	กรรมการ

9. รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะสังคมศาสตร์	กรรมการ
10. ประธานอนุกรรมการฝ่ายการประสานงาน	กรรมการ
11. ประธานอนุกรรมการฝ่ายปรับปรุงและ
พัฒนาหลักสูตรและการสอน	กรรมการ
12. ประธานอนุกรรมการฝ่ายสอบคัดเลือก	กรรมการ
13. ประธานอนุกรรมการฝ่ายประเมินผล	กรรมการ
14. ประธานอนุกรรมการฝ่ายหารายได้และสิทธิประโยชน์	กรรมการ
15. ประธานอนุกรรมการฝ่ายควบคุมดูแลหอพัก	กรรมการ
16. ประธานอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมพิเศษ	กรรมการ
17. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
18. หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการโครงการ "บัณฑิตคืนถิ่น" มีหน้าที่วางแผนและดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการ ได้แก่

- ดูแลหลักสูตรการศึกษาทั้งหลักสูตร และหลักสูตรเสริมความรู้ความสามารถตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม

- ดูแลและพัฒนานิสิตในหอพัก
- ดำเนินการสอบคัดเลือก
- กำหนดเกณฑ์การบริหารเงินของโครงการ
- วางแผน ประสานงานและประชาสัมพันธ์
- ให้คำปรึกษาและดูแลสิทธิประโยชน์
- ติดตามและประเมินผลโครงการ

8. การคัดเลือกบุคคล เป็นไปตามระเบียบหรือประกาศของมหาวิทยาลัย โดยให้คณะกรรมการฯ ดำเนินการเป็นผู้กำหนดรายละเอียดในการดำเนินการ

- 8.1 สอบข้อเขียน
- 8.2 สอบสัมภาษณ์
- 8.3 การตรวจโรค

9. คุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครสอบคัดเลือก

9.1 เป็นนักเรียน "โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" มีภูมิลำเนาในชนบทห่างไกลหรือถิ่นทุรกันดาร มีคะแนนเฉลี่ยสะสมถึงภาคต้นของชั้น ม.6 ไม่ต่ำกว่า 2.00

9.2 เป็นผู้มีความประพฤติดีและเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

9.3 เป็นผู้มีความประพฤติดี มีศรัทธาและใจรักในการพัฒนาชุมชน

10. นิสิตในโครงการนี้ จะพักอยู่ในหอพักนิสิตของมหาวิทยาลัยที่องค์กรฯ

แหล่งงบประมาณและทรัพยากร

1. ใช้งบประมาณแผ่นดินและงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัยตามโครงการ "บัณฑิตคืนถิ่น" และกองทุนกฐินเพื่อการศึกษากิจการที่จัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัย

2. งบประมาณด้านการศึกษา (พิเศษ) ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

3. เงินอุดหนุนหรือเงินบริจาคจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากเอกชนอื่นๆ

4. ใช้นักวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอยู่ในปัจจุบันและจะมีเพิ่มตามความจำเป็นในโอกาสต่อไป

5. ใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามความจำเป็นของการสร้างบัณฑิตเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ค่าใช้จ่ายของนิสิต

1. ค่าลงทะเบียน ภาคเรียนปกติ 2 ภาคเรียน คนละ	14,000	บาท
2. ค่าลงทะเบียนเรียนภาคฤดูร้อน 1 ภาคเรียน คนละ	5,000	บาท
3. ค่าหนังสือตำรา ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ประมาณ คนละ	51,000	บาท
รวมค่าใช้จ่ายต่อคนปีละ	70,000	บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ถ้าสามารถดำเนินการตามโครงการนี้ได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะสามารถกระจายโอกาสทางการศึกษาตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ไปยัง ท้องถิ่นห่างไกลได้มากขึ้น สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติดี มีศรัทธาและใจรักต่องานพัฒนาชุมชนและประเทศชาติโดยรวม อันจะทำให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพกลับไปทำงานในถิ่นเดิมของตน สามารถทำงาน เลี้ยงชีพในท้องถิ่นของตนได้ และสามารถมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและ ประเทศชาติสืบไป

การประเมินผล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ จะร่วมมือกันติดตามและประเมินผลโครงการนี้ โดยทำการประเมินย่อยทุกๆ ปี และ งบประมาณผลรวมทุก 4 ปี ผลของการศึกษาประเมินผลจะเสนอต่อคณะกรรมการ

อำนวยการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและสร้างเสริมเพื่อให้โครงการ "บัณฑิตคืนถิ่น" สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลดีมากยิ่งขึ้นๆ ขึ้นต่อไป

แผนการฝึกปฏิบัติงานสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

โครงการบัณฑิตคืนถิ่น

ในแผนการเรียนของหลักสูตร กำหนดให้บัณฑิตฝึกอบรบหรือฝึกปฏิบัติงานในภาคฤดูร้อน เป็นระยะเวลา 1 เดือนครึ่ง ถึง 2 เดือน เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพจนสามารถพึ่งตนเอง และเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ของผู้อื่นได้ ตลอดจนเป็นผู้นำหรือผู้ให้การศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่คนในท้องถิ่นของตน ภาควิชาสังคมวิทยาจึงได้ทำแผนการฝึกงานดังนี้

ปีที่ 1 ฝึกงานเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิต ทักษะ และปลูกฝังอุดมการณ์ในการทำงานจากปราชญ์ชาวบ้าน

ปีที่ 2 ฝึกอาชีพ *

ปีที่ 3 ฝึกอาชีพ *

สถานที่ฝึกขึ้นอยู่กับการศึกษาของคณะกรรมการดำเนินการโครงการบัณฑิตคืนถิ่น

รายชื่ออาจารย์พิเศษและครูภูมิปัญญาชาวบ้าน (ปราชญ์ชาวบ้าน)

ลำดับที่	ปราชญ์ชาวบ้าน	วุฒิการศึกษา	ที่อยู่ปราชญ์ชาวบ้าน	รายวิชา
1	นายสมยศ อินทรสำราญกุล	บ.รัฐศาสตร์ ร.ป.ม.	วิทยาลัยการปกครอง	สค 215 กฎหมายและ การปกครองท้องถิ่น
2	นายอมรฤทธิ์ เอมะปาน	ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) น.ม. พ.ม.บ.(เกียรตินิยมดี)	วิทยาลัยการปกครอง การปกครองท้องถิ่น	สค 215 กฎหมายและ
3	นางสุดา เทียบจัตุรัส		อาจารย์เอกราชการ	สค 209 สังคมวิทยาทั่วไป ครอบครัว
4	นางสาวระวีพรรณ สาสิทธิ์		ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มศว ประสานมิตร	สค 254 เศรษฐกิจพอเพียง
5	นายสัตวแพทย์ จรินทร์ สอนิ	ว.ท.บ. (เทคโนโลยีการเกษตร)	ปศุสัตว์ จังหวัดนครนายก	สค 272 หลักการ ปศุสัตว์ สำหรับ วิทย์ที่การเกษตร
6	นายอภิรักษ์ หล้าชัยกุล		เกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตร จังหวัดนครนายก	สค 270 หลักเบื้องต้น วิทย์ที่การเกษตร สค 271 หลักการ กลีกรรมสำหรับ วิทย์ที่การเกษตร

ลำดับที่	ปราชญ์ชาวบ้าน	วุฒิการศึกษา	ที่อยู่ปราชญ์ชาวบ้าน	รายวิชา
7	คุณเสริม ทองจันทร์	เกษตรกร	43 หมู่ 8 ต.โพธิ์แทน อ.องครักษ์ จ.นครนายก 26001	สค 273 การเกษตร เฉพาะอย่าง
8	คุณมานพ ชมภู	เกษตรกร	79 หมู่ 11 ต.โพธิ์แทน อ.องครักษ์ จ.นครนายก 26001	สค 273 การเกษตร เฉพาะอย่าง
9	พ่อทองหล่อ เชนโรสง	ปราชญ์ชาวบ้าน	1 หมู่ที่ 2 ต.ห้วยโคก อ.พุทไธสง จ.บุรีรัมย์ 31120	ฝึกปฏิบัติภาค ฤดูร้อน 2545
10	พ่อคำเดื่อง ภาษี	ปราชญ์ชาวบ้าน	40 หมู่ที่ 8 ต.หัวฝ้าย กิ่ง อ.แคนดง จ.บุรีรัมย์ 31150	ฝึกปฏิบัติจริง ภาคฤดูร้อน 2545
11	พ่อมหาอยู่ สุนทรชัย	ปราชญ์ชาวบ้าน	6 หมู่ที่ 4 ต.สลักได อ.เมือง จ.สุรินทร์ 32000	ฝึกปฏิบัติจริง ภาคฤดูร้อน 2545
12	พ่อจันทร์ที่ ประทุมภา	ปราชญ์ชาวบ้าน	138 หมู่ที่ 6 ต.ตลาดโพธิ์ อ.ชุมพล จ.นครราชสีมา 30270	ฝึกปฏิบัติจริง ภาคฤดูร้อน 2545
13	พ่อผาย สร้อยสระกลาง	ปราชญ์ชาวบ้าน	158 หมู่ที่ 4 ต.โคกแก้ว อ.ลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์ 31130	ฝึกปฏิบัติจริง ภาคฤดูร้อน 2545
14	พ่อบุญเต็ม ชัยลา	ปราชญ์ชาวบ้าน	68 หมู่ที่ 4 ต.คอนฉิม อ.แวงใหญ่ จ.ขอนแก่น 40330	ฝึกปฏิบัติจริง ภาคฤดูร้อน 2545

ลำดับที่	ปราชญ์ชาวบ้าน	วุฒิการศึกษา	ที่อยู่ปราชญ์ชาวบ้าน	รายวิชา
15	พ่อทัศน์ กระจยอม	ปราชญ์ชาวบ้าน	108 หมู่ที่ 6 ต.ก้านเหลือง อ.เวียงน้อย จ.ขอนแก่น 40230	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
16	พ่อชาติ ภาระแสง	ปราชญ์ชาวบ้าน	หมู่ที่ 10 ต.คำพระ อ.หัว ตะพาน จ.อำนาจเจริญ 37240	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
17	พ่อผอง เกตพิบูลย์	ปราชญ์ชาวบ้าน	83 หมู่ที่ 7 ต.โคกสง่า อ.พล จ.ขอนแก่น 40120	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
18	พ่อเซียง ไทยดี	ปราชญ์ชาวบ้าน	59 หมู่ที่ 2 ต.ยาง อ.ศรี ขรภูมิ จ.สุรินทร์ 32110	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
19	พ่อวิบูลย์ เข็มเฉลิม	ปราชญ์ชาวบ้าน	224 หมู่ที่ 1 บ้านห้วยหิน ต.ลาดกระทิง อ.สนมชัย เขต จ.ฉะเชิงเทรา 24160	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
20	พ่อสุทรินทร์ ปรัชญพฤทธิ	ปราชญ์ชาวบ้าน	34 บ้านปากช่อง ต.สนม ชัย อ.สตึก จ.บุรีรัมย์ 31150	ฝึกปฏิบัติงาน ภาคฤดูร้อน 2545
21	คุณชูศักดิ์ ทาดพรหม	ปราชญ์ชาวบ้าน	บ้านแสงเทียน 118 ต.เมืองจิง อ.ภูเพียง จ.น่าน 55000	สค 274 ปฏิบัติ การวิพากษ์การ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)
22	คุณคำป่วน สูงงษา	ปราชญ์ชาวบ้าน	19 หมู่ 8 บ้านพุน้ำทิพย์ ต.หนองแอม อ.โคกสำโรง จ.ลพบุรี 15120	สค 274 ปฏิบัติ การวิพากษ์การ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)

ลำดับที่	ปราชญ์ชาวบ้าน	วุฒิการศึกษา	ที่อยู่ปราชญ์ชาวบ้าน	รายวิชา
23	คุณคำปวน สุรงษา	ปราชญ์ชาวบ้าน	หมู่ 2 (สวนน้ำฝน) ต.หนองบัว อ.ภูเรือ จ.เลย 42160	สค 274 ปฏิบัติ การวิชาชีพการ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)
24	คุณเล็ก กุดวงศ์แก้ว	ปราชญ์ชาวบ้าน	234 หมู่ 5 บ้านบัว ต.กุดบาก อ.กุดบาก จ.สกลนคร 47180	สค 274 ปฏิบัติ การวิชาชีพการ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)
25	คุณประคอง มนตร์กระโทก	ปราชญ์ชาวบ้าน	29 หมู่ 4 ต.พลับพลา อ.ไชยชัย จ.นครราชสีมา 30190	สค 274 ปฏิบัติ การวิชาชีพการ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)
26	คุณเคียง คงแก้ว	ปราชญ์ชาวบ้าน	สวนคงแก้ว 129 หมู่ 4 ต.บ้านนา กิ่ง อ.ศรี นครินทร์ จ.พัทลุง 93000	สค 274 ปฏิบัติ การวิชาชีพการ เกษตรกับปราชญ์ ชาวบ้าน (1)

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 1 ปี พ.ศ. 2544

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	นายณัฐพรพรข ตามะทะ	5/2 หมู่ 3 บ.บ่อหยวกเหนือ ต.บ่อเกลือเหนือ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
2	นายธีระพงศ์ สุยะ *	24 หมู่ 4 ถ.บ้านฝักเหือก ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
3	น.ส.นารอน ขาเหล็ก	35 หมู่ 2 บ.ท่าทางหลง ถ.ฝักเหือกสมนาง ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
4	น.ส.พรนิกา ทิระญญาต	53 หมู่ 5 บ้านนาขวาง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
5	น.ส.มนทิรา อุปัจจ์	11 หมู่ 7 บ้านนาเปื้อง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
6	นายยุทธพงษ์ เชื้อนเมือง	50 หมู่ 1 บ้านนาออก ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
7	น.ส.ละออ เชื้อนเมือง	5 หมู่ 3 บ้านนาขาม ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
8	นายวีรภัทร สุยะ	82 หมู่ 5 บ้านนาขวาง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
9	น.ส.สุมาลี อุปัจจ์	11 หมู่ 7 บ้านนาเปื้อง ต. บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
10	น.ส.อรุณรัตน์ สุยะ	12 หมู่ 5 บ้านนาขวาง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
11	นายบุญแรง แสนหมื่น	35 หมู่ 5 บ้านหนองมะแซง ต.นาวัง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ 37000
12	น.ส.วิภาวดี นกแก้ว	50 หมู่ 2 ต.ตาเถา อ.น้ำขุ่น จ.อุบลราชธานี 34260
13	น.ส.วิไลลักษณ์ โสตากุล	144 หมู่ 12 บ.ท่าแสนคูณ ต.โดมประดิษฐ์ อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี 34260
14	น.ส.อรุณี คำหอม	89 หมู่ 1 บ้านป่าก่อ ต.ป่าก่อ อ.ขานุมาน จ.อำนาจเจริญ 37120

ภาคกลาง

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
15	น.ส.พรอนงค์ นามโธสง	62 หมู่ 9 ต.โทรเตี้ย อ.คลองหาด จ.สระแก้ว 27260
16	นายมนัส ลิละณี	9/1 หมู่ 1 ต.บ้องตี้ อ.โทรโยค จ.กาญจนบุรี 71150
17	น.ส.วรรณภา โสภณ	403 ต.วังทอง อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27250
18	นายสมบัติ แก้วสะอาด	2 หมู่ 5 ต.สวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี 80180
19	น.ส.สุภาพร มะณีวรรณ	258/1 หมู่ 7 ต.ทุ่งขนาน อ.สอยดาว จ.จันทบุรี 22180

ภาคใต้

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
20	น.ส.สกาเวเดือน ศิริญา	95/1 หมู่ 7 ต.ตะกุดเหนือ อ.วิภาวดี จ.สุราษฎร์ธานี 84180
21	น.ส.ธาราภรณ์ ไกรเกตุ	97 หมู่ 12 ต.บางขัน อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
22	น.ส.วิไลวัลย์ เกตรินทร์	425 หมู่ 2 ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช 80240
23	น.ส.วรรณภา รอดทราย	144 หมู่ 8 ต.วังอ่าง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช 80180
24	น.ส.สุกัลญา อินทร์ฤทธิ	3 หมู่ 6 ต.ลำนาว อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
25	น.ส.มฤดี เพชรรักษ์	30 หมู่ที่ 1 ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93110

* เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2546

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 2 ปี พ.ศ. 2545

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	น.ส.กายนดาว กานต์กัญญ์	23 หมู่ 4 บ้านห้วยเพ็ญ ต.ผาข้างน้อย อ.ปง จ.พะเยา 26140
2	น.ส.กรรณิการ์ พัฒนาคำรง	47 หมู่ 3 บ้านปางพระ ต.ผาข้างน้อย อ.ปง จ.พะเยา 56140
3	นายจันทน์ อุดเต็น	1 หมู่ 5 ต.บ่อเกลือเหนือ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
4	นายประสาธน์ สุยะ	57 หมู่ 4 บ้านผักเสือก ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
5	นายสาธิต บันอิน	26 หมู่ 5 บ้านนาปาง ต.บ่อเกลือเหนือ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
6	น.ส.นงนุช ขาวยอง	25 หมู่ 4 บ้านผักเสือก ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
7	น.ส.สายสมร อุปัจจ์	37 หมู่ 7 บ้านนาเปื้อง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
8	น.ส.สำเนียง สุยะ	55 หมู่ 5 บ้านนาขวาง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
9	น.ส.พิมพ์มาดา ประทุมวิง	6 หมู่ 9 บ้านเหมืองทอง ต.เขียงกลม อ.ปากชม จ.เลย 42150
10	นายสุทัศน์ เชื้อคำสด	1 หมู่ 4 บ้านปากอ ต.ปากอ อ.ขานุมาน จ.อำนาจเจริญ 37210
11	น.ส.สาคร คูชัยรัมย์	113 หมู่ 8 บ้านหนองบอน ต.ลำนางรอง อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์ 31260

ภาคกลาง

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
12	น.ส.ศิริกัญญา หาสูง	609/1 หมู่ 16 บ้านภ้อีสาน ต.ท่ากระดาน อ.สนม.ชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา 24160
13	น.ส.พลับพลึง ไหลเรีย	16 หมู่ 9 ต.หาดขาม อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77150
14	น.ส.บงอร พรหมชัยยา	84 หมู่ 9 บ้านใหม่ภาคอินไทย ต.ไทรเดี่ยว อ.คลองหาด จ.สระแก้ว 27260

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
15	น.ส.หอมหวาน โพธิสาร	189/1 หมู่ 5 บ้านคลองตะเคียนชัย อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว 27210
16	น.ส.มลนิภา พันดวง	89 หมู่ 7 ต.หนองไม้ ต.ไทรเดี่ยว อ.คลองหาด จ.สระแก้ว 27260
17	น.ส.นาตยา บัวบุศย์	72 หมู่ 11 บ้านคลองชล ต.วังทอง อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27250

ภาคใต้

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
18	น.ส.สุมาลี พรหมอุบล	85 หมู่ 4 บ้านท่าลานทอง ต.คูริง อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร 86140
19	นายสุพรรณ ทัศนกระโทก	5 หมู่ 1 บ้านบุรีรัมย์ ต.วงในใต้ อ.ละอุ่น จ.ระนอง 85130
20	น.ส.เกสร บัวบรรจง	74 หมู่ 5 ต.บางขัน อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
21	นายอรรถดิยะ แก่นอินทร์	22 หมู่ 6 บ้านไร่ยาง ต.บ้านลำเนา อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
22	น.ส.สรินยา ทองเพชร	160 หมู่ 8 บ้านควนมีชัย ต.วังอ่าง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช 80180
23	นายธนสาร งามหนู	62 หมู่ 8 ต.บ้านพร้าว อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93110
24	นายสนธยา ทวีโชติ	17 หมู่ 1 บ้านด่านปรัง อ.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93110
25	น.ส.นพวรรณ ศรีใหม่	10 หมู่ 12 บ้านหน้าป่า ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93110
26	น.ส.จุฑามาศ ศรีวิสัย	112 บ้านสบายใจ คลองยาเหนือ ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90000
27	นายอรรถพล ศรีเปารยะ	143 หมู่ 9 บ้านวังผา ต.ควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล 91130

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 3 ปี พ.ศ. 2546

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	นายยุรนันท์ ไพโรยรณานนท์	15 หมู่ที่ 2 ต.ถ้ำลอด อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน 58150
2	น.ส.ธิดาวลัย แก้วฟอง	29/3 หมู่ที่ 2 ต.บ่อเบี้ย อ.บ้านโคก จ.อุตรดิตถ์ 53180
3	น.ส.ชฎาพร รัฐมนตรี	47 หมู่ที่ 4 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
4	น.ส.ณัชชาพร คนตรง	134 หมู่ที่ 5 ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
5	นายนคร ไชยมงคล	49 หมู่ที่ 4 ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
6	น.ส.นงนุช ใจปิง	จ.น่าน
7	น.ส.นิชนันท์ เชื้อนเมือง	39 หมู่ที่ 1 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
8	น.ส.นิรินชณา สุขะ	101 หมู่ที่ 5 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
9	นายบุญทิม อินป่า	11 หมู่ที่ 10 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
10	นายประยง ใจปิง	30 หมู่ที่ 2 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
11	น.ส.ปราณี ใจปิง	45 หมู่ที่ 3 ต.ขุนน่าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน 55130
12	น.ส.พัชวีวรรณ เชื้อนเมือง	18 หมู่ที่ 1 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
13	น.ส.แหวดดาว ชันหลวง	จ.น่าน
14	น.ส.สุนันท์ ใจปิง	120 หมู่ที่ 1 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
15	นายสุริชาติ คำแคว้น	18 หมู่ที่ 4 ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
16	น.ส.กฤติพร มั่นแป้น	34 หมู่ที่ 5 ต.วังใหม่ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27260
17	น.ส.รัตนา เรืองการินทร์	61 หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งกบินทร์ ต.วังใหม่ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27250
18	น.ส.สุรรัตน์ เดชคงคา	22 หมู่ที่ 5 ต.วังใหม่ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว 27120
19	น.ส.เกษประทุม เพื่อยไธ	207 หมู่ที่ 4 ต.นาโน อ.โพนสวรรค์ จ.นครพนม 48190
20	น.ส.นุชรินทร์ สำที	117 หมู่ 1 บ้านแก่งส้มโฮง ต.พะทาย อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม 48120
21	นายพรชัย คำสุวรรณ	28 ต.ปากอ อ.ขามุนาม จ.อำนาจเจริญ 37210
22	นายสมบัติ เชื้อคำสด	1 หมู่ที่ 4 ต.ปากอ อ.ขามุนาม จ.อำนาจเจริญ 37120

ภาคกลาง

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
23	น.ส.พัชรีย์ โคตรสีเมียง	369 หมู่ที่ 19 ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา 24160
24	นายศราวุธ พิสุตรเสียง	47 หมู่ที่ 2 ต.ไชยราช อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77170
25	น.ส.กาญจนา ทองเนตร	8/10 ต.ปริงเพล อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี 71240
26	น.ส.สุพัตรา ชีพบุรีรัตน์	122 หมู่ที่ 4 ต.บ้องตี้ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี 71150
27	น.ส.สุรางคนงค์ ทบด่านกลาง	83 หมู่ที่ 4 ต.บ้องตี้ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี 71150

ภาคใต้

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
28	น.ส.นพวรรณ ทองศรีทอง	65/1 หมู่ที่ 7 ต.บ้านค่านาว อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
29	น.ส.สุภาภรณ์ หอยสังข์	หมู่ที่ 5 ต.บางขัน อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช 80360
30	น.ส.อัจฉราภรณ์ ศรีสวัสดิ์	73/15 หมู่ที่ 5 ต.นาหมอบุญ อ.จุฬาภรณ์ จ.นครศรีธรรมราช 80130

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 4 ปี พ.ศ. 2547

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	นายชาญชาติ จิตรเสนาะ	10 หมู่ที่ 14 บ้านเจริญชัย ต.คอแหน อ.บุ่งศรี จ.อุบลราชธานี 32230
2	น.ส.พัชรา ธรรมกุล	2 หมู่ที่ 4 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
3	นายยุทธพงษ์ หาญชิต	61/4 หมู่ที่ 7 ต.ตะกุดเหนือ กิ่ง อ.วิภาวดี จ.สุราษฎร์ธานี 84180
4	น.ส.มาลัย อินทะยศ	12 หมู่ที่ 2 ต.บ่อเบี้ย อ.บ้านโคก จ.อุดรดิตถ์
5	น.ส.วิมล พลสงคราม	74 หมู่ที่ 5 ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน
6	นายอภิชาติ นามศิริ	136/9 บ้านโนนอุดมดี ต.ดอนเตย อ.นาทม จ.นครพนม 48140

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
7	นายอาหาร ประสันตริรักษ์	62 หมู่ที่ 3 ต.หนองข่า อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ 37110
8	น.ส.อารินทร์ คำแก้ว	9/4 บ้านสบมาง ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 5 ปี พ.ศ. 2548

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	น.ส.กัลยา สุธรรม	163 ม.3 ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จ.ตาก 63110
2	น.ส.ทิพวรรณ กันทะวัง	224 หมู่ที่ 7 ต.ช่องแคบ อ.พบลพระ จ.ตาก 63160
3	น.ส.นงลักษณ์ ไชยมงคล	49 /1 บ้านสบมาง ต.ภูฟ้า อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
4	น.ส.สร้อยเพชร ธิมิตร	7/3 บ้านนาขาม ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน 55220
5	น.ส.วิไลวรรณ เขื่อนเมือง	

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
6	น.ส.ปรียานุช อุปจักร์	
7	น.ส.จุฑาทิพย์ ภาสุวรรณ	
8	น.ส.สุกัญญา มณีพฤษ์	88 หมู่ที่ 2 ต.ไชยราช อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์
9	นายวรรณธร ไชยเดช	114 หมู่ที่ 8 ต.วังอ่าง อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช 80180
10	น.ส.รียาภรณ์ หนูคง	130/4 หมู่ที่ 5 ต.ตาดานะแม่ระเาะ อ.แมตง จ.ยะลา 95110
11	นายณัฐพร อินทร์ักษ์	81 หมู่ที่ 10 ต.ปางสวรรค์ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 6 ปี พ.ศ. 2549

ภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	นายณัฐนัย กมลภัทรรัตน์	69 หมู่ที่ 11 ต.โชคนาสาม อ.ปรางสาท จ.สุรินทร์ 32140
2	น.ส.อัญชลี ปานไทยสงค์	203 หมู่ที่ 1 ต.บางป้อ อ.บางป้อ จ.สมุทรปราการ 10560

รายชื่อโครงการบัณฑิตคืนถิ่น รุ่นที่ 7 ปี พ.ศ. 2550

ภาคตะวันออกเฉียง

ลำดับที่	ชื่อนิสิต	ที่อยู่นิสิต
1	นางสาวอรณิช กุลวงษ์	62/18 ม.8 ต.อ่างศิระ อ.มะขาม จ.จันทบุรี 22150
2	นางสาวณัฐพร ประจงจัด	127 หมู่ 11 ต.พวา อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี 22160

โครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาการศึกษาคืนถิ่น) คณะวิทยาศาสตร์

ที่มา

โครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาการศึกษาคืนถิ่น) เป็นโครงการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจาก โครงการ “บัณฑิตคืนถิ่น” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้ได้รับการศึกษาสูงขึ้นจนถึงระดับปริญญาตรี และกลับไปอยู่ในท้องถิ่นของตน เริ่มต้นรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ และเริ่มรับนิสิตรุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๔ ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๔๕ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการจัดทำโครงการ “โครงการร่วมมือผลิตบัณฑิตสอนวิทยาศาสตร์” ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการบัณฑิตคืนถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อผลิตบัณฑิตครูสอนวิทยาศาสตร์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (เนื่องจากในช่วงเวลานั้นนิสิตพักอยู่ที่ มศว องครักษ์) โดยมอบหมายให้ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ดำเนินการรับนิสิตในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอก วิทยาศาสตร์กายภาพ-ชีวภาพ รับนิสิตรุ่นแรก จำนวน ๔ ราย จากอำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน (ปัจจุบันสำเร็จการศึกษาและกลับไปทำงานที่ภูมิลำเนาแล้ว) ถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๔๕ เปิดรับนิสิตในชื่อโครงการ “โครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาการศึกษาคืนถิ่น)” หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขา

วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป (ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปทำการปรับปรุงหลักสูตรและขอเปลี่ยนชื่อสาขาวิชาเอก จาก สาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์กายภาพ-ชีวภาพ เป็น สาขาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป) รับนิสิตเข้าเรียนรุ่นที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๔๖ จำนวน ๒๔ ราย จากทุกอำเภอของจังหวัดน่าน และในปีนี้องค์ที่มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ได้ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นิสิตในโครงการทั้งหมด (รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2) รวม ๒๘ รายจากจังหวัดน่าน และปีการศึกษา ๒๕๔๗ ถึง ปีการศึกษา ๒๕๔๘ จำนวน ๑๗ ราย จากจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทุนการศึกษาปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อคน จนสำเร็จการศึกษา และในปีการศึกษา ๒๕๔๙ จำนวน ๑๒ ราย จาก อำเภออมก๋อย อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับการดำเนินการด้านการจัดการเรียนการสอน ในระยะแรก ระหว่างปี ๒๕๔๕ ถึง ๒๕๔๗ ได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก ในการอนุเคราะห์จัดคณาจารย์มาให้ความช่วยเหลือในการพัฒนานิสิตด้านภาษา แต่ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๔๙ นิสิตในโครงการย้ายกลับมาเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงไม่ได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์

ในการดำเนินงานโครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) ได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆในการให้การสนับสนุนร่วมพัฒนา ดังนี้

๑. มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
๒. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (โครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี)
๓. สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี
๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
๕. ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
๖. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท.)

การดำเนินการ

การรับนิสิตเข้าโครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป เป็นการดำเนินการโดยความร่วมมือของคณะวิทยาศาสตร์ กับงานรับนิสิตใหม่ กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อประสานกับพื้นที่ในจังหวัดเป้าหมายเพื่อประกาศรับนิสิตเข้าร่วมโครงการ (พื้นที่รับนิสิตจะมาจากความเห็นชอบของคณะกรรมการการสนับสนุนกิจกรรมศูนย์ภูฟ้าพัฒนาและโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ)

คุณวุฒิและคุณสมบัติของผู้สมัคร

๑. มีสัญชาติไทย
๒. สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แผนกวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๔ ภาคเรียน ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐
๓. มีภูมิลำเนาในพื้นที่ที่ระบุ (เช่น จังหวัดน่าน แม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่)
๔. เป็นผู้มีความประพฤติดี มีลักษณะเป็นผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ โดยมีหนังสือรับรองความประพฤติจากหัวหน้าสถานศึกษา หรืออาจารย์ที่ปรึกษา

การสอบคัดเลือก ดำเนินการสอบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู โดยแบบทดสอบ และสอบข้อเขียน/สัมภาษณ์วิชาการจากคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

จำนวนการรับ เป็นไปตามจำนวนทุนที่ได้รับการจัดสรรจากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

หนึ่งในปีการศึกษา ๒๕๔๙ มูลนิธิศุภนิมิตฯ ได้สนับสนุนเงินทุนแก่บัณฑิตคืนถิ่นจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่ จำนวน ๑๐ ทุน

จำนวนนิสิตในโครงการ

ชั้นปี	จำนวน	ภูมิลำเนา	หมายเหตุ
	๒๔	จังหวัดน่าน	สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๙
๔	๑๒	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๑
๓	๕	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๒
๒	๔	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๓ (ขณะนี้รับทุนจากมูลนิธิ ศุภนิมิตร)
๑	๑๒	จังหวัดเชียงใหม่	สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๔ (ขณะนี้รับทุนจากมูลนิธิ ศุภนิมิตร และสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ)

นิสิตในโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ครูวิทยาศาสตร์ จะได้รับการพัฒนาด้วยการจัดกิจกรรมในระหว่างปิดภาคเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตหลักสูตร กศ.บ. วิทยาศาสตร์ทั่วไป (ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมประสบการณ์วิชาชีพและปลูกฝังคุณลักษณะความ

เป็นครูให้แก่บัณฑิต ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ สร้างเสริมและพัฒนานิสิต ให้เกิดความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูวิทยาศาสตร์และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิต มีรูปแบบของกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ด้าน คือ

๑. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์
๒. กิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี
๓. กิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๑) กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ มีดังนี้

- ๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอนอย่างแท้จริงสามารถเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆ มาสู่การปฏิบัติได้
- ๑.๒ มีความรู้ด้านการวิจัย/การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ นำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- ๑.๓ ความสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่ท้องถิ่น การจัดหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- ๑.๔ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูแนวใหม่ มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ สารสนเทศ และภาษา

๒) กิจกรรมเสริมสร้างฝังคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

จุดมุ่งหมายกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู มีดังนี้

- ๒.๑ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตน
- ๒.๒ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

๒.๓ มีความเป็นไทย และมีความเป็นประชาธิปไตย

๒.๔ มีความเมตตาแก่ศิษย์ และเห็นคุณค่าของศิษย์

๒.๕ มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน และสามารถเป็นผู้นำชุมชนได้

๒.๖ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน และมุ่งมั่นในการทำงานและมีความรับผิดชอบ

๓) กิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

จุดมุ่งหมายกิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีดังนี้

๓.๑ มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ มีความสามารถในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

๓.๓ มีลักษณะที่ดีของการเป็นแบบอย่างในการประพฤติและปฏิบัติตนเป็น

พลเมืองที่ดีของประเทศชาติ

๓.๔ ประพฤติตนและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี

รายงานความก้าวหน้า โครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาศาสตร์)

ข้อมูลนิสิตโครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครุวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) กศ.บ สาขาวิชา
 เอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป จังหวัดน่านสำเร็จการศึกษา 2549 รับการจัดสรรตำแหน่งและ
 เข้ารายงานตัวในโรงเรียนจังหวัดน่าน

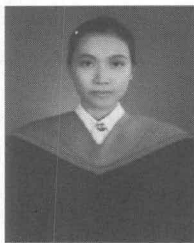
เขตพื้นที่การศึกษา 1 และ เขตพื้นที่การศึกษา 2

ชื่อ-สกุล	ภูมิลำเนา(อำเภอ)	โรงเรียนที่บรรจุ/อำเภอ
1. นายไพโรจน์ ต๊ะเขียวหลัก	เวียงสา	โรงเรียนหม่อมเจ้าเจริญใจ อ.เฉลิมพระเกียรติ
2. นายอเนกพงศ์ ไชยวุฒิ	เวียงสา	โรงเรียนบ้านหอย อ.เวียงสา
3. นายสมพงษ์ โฉนนท์	สันติสุข	โรงเรียนสารธรรม อ.ท่าวังผา
4. นายวรชัย สุทธิไชย	ท่าวังผา	โรงเรียนไตรเขตพัฒนา อ.สองแคว.
5. นายจิรินทร์ ช่างเหล็ก	บัว	โรงเรียนน้ำช้างพัฒนา อ.เฉลิมพระเกียรติ
6. นางสาวปัทมา มณีเพชร	กิ่งอำเภอภูเพียง	โรงเรียนบ้านห้วยยาง อ.แม่จิม
7. นางสาวจุฑารัตน์ ศรีตนไชย	เวียงสา	โรงเรียนยาบหัวนา อ.เวียงสา
8. นางสาวศุภลักษณ์ กาบคำ	เวียงสา	โรงเรียนภูเค็งพัฒนา อ.เวียงสา
9. นางสาวสุริพร ไชยและ	เขียงกลาง	โรงเรียนบัว อ.บัว
10. นางสาวสงกรานต์ มหามิตร	เวียงสา	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน อ.เวียงสา

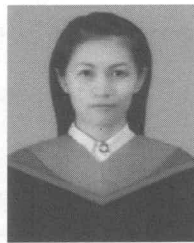
ชื่อ-สกุล	ภูมิลำเนา(อำเภอ)	โรงเรียนที่บรรจุ/อำเภอ
11. นางสาวดาราลักษณ์ คำคาม	เขียงกลาง	โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม อ.ท่าวังผา
12. นางสาวสุนิสา อินทะรังษี	ทุ่งช้าง	โรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ
13. นางสาวอมรรัตน์ สารเดือนแก้ว	นาหมื่น	โรงเรียนเมืองลีประชาสามัคคี อ.นาหมื่น
14. นางสาวอมรรัตน์ พรหมไชยวงศ์	สันติสุข	โรงเรียนบ้านหลวง อ.เมือง
15. นางสาวนุจิรา ภูคา	ท่าวังผา	โรงเรียนบ้านบ่อหยวก อ.บ่อเกลือ
16. นางสาวชลธิภา ผาแก้ว	ท่าวังผา	โรงเรียนบ้านส่วา อ.บ่อเกลือ
17. นางสาวทรงอัปสร ทิพย์น้อย	นาน้อย	สละสิทธิ์ (ทำงานธนาคาร)
18. นางสาวพัชรินทร์ งานมูลเขียว	กิ่งอำเภอภูเพียง	โรงเรียนสตรีศรีน่าน อ. เมือง
19. นางสาวศรีจิตรา ปาคำ	บัว	โรงเรียนมัธยมปากกลาง อ.บัว
20. นางสาวรชนี สลืออ่อน	เขียงกลาง	โรงเรียนศรัทธาศิลาเพชรรังสรรค์ อ. บัว
21. นางสาวสุกานดา ไชยทีมะ	เมือง	โรงเรียนนาน้อย อ. นาน้อย
22. นางสาววรรณิ วุฒิ	เมือง	โรงเรียนนาหมื่นพิทยาคม อ.นาหมื่น
23. นางสาวนันท์ภัส(เบญจมาศ) ช่างพุด	ท่าวังผา	โรงเรียนเมืองยมวิทยาคาร อ.ท่าวังผา

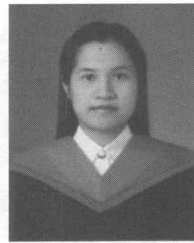
รายนามนิสิตบัณฑิตคืนถิ่น (ครุศึกษาศาสตร์คืนถิ่น) จังหวัดน่าน รุ่นที่

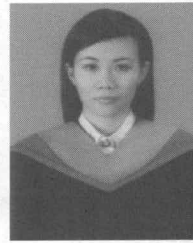
นางสาวสุธีพร ไชยและ
โรงเรียนบัว
อำเภอบัว

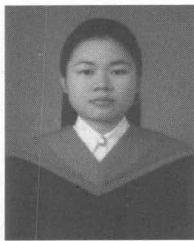
นางสาวพัชรินทร์ งานมูลเชียว
โรงเรียนสตรีศรีน่าน
อำเภอเมือง

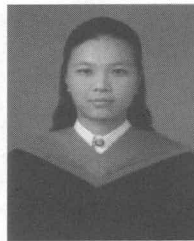
นางสาวดาราลักษณ์ คำคาม
โรงเรียนท่าวังผาพิทยาคม
อำเภอท่าวังผา

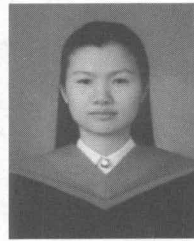
นางสาวสุกานดา ไชยติชม
โรงเรียนน่าน้อย
อำเภอนาน้อย

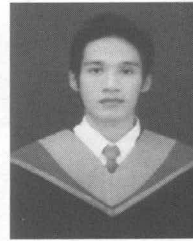
นางสาวศรีจิตรา ปาคำ
โรงเรียนมัธยมป่ากลาง
อำเภอบัว

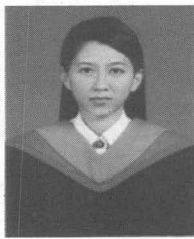
นางสาวอมรรัตน์ พรมไชยวงศ์
โรงเรียนบ้านหลวง
อำเภอเมือง

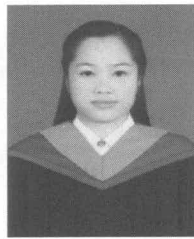
นางสาวนันท์นภัส ช่างพูด
โรงเรียนเมืองยมวิทยาคาร
อำเภอท่าวังผา

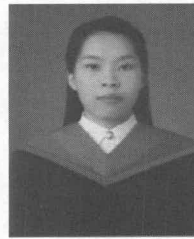
นายสมพงษ์ โฉนันท
โรงเรียนสารธรรม
อำเภอท่าวังผา

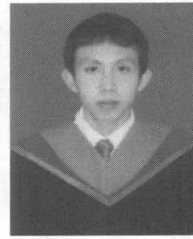
นางสาวจุฑารัตน์ ศรีตุนไชย
โรงเรียนยาบหัวนา
อำเภอเวียงสา

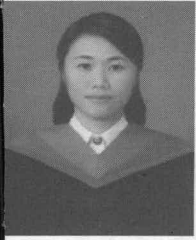
นางสาวสุนิลา อินทะวังษี
โรงเรียนพระบาทสมเด็จพระเกียรติ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

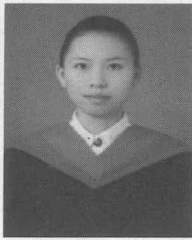
นางสาววรรณิ วุฒิ
โรงเรียนนาหมื่นพิทยาคม
อำเภอนาหมื่น

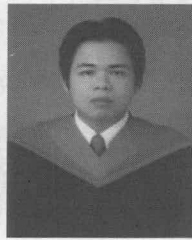
นายจรินทร์ ช่างเหล็ก
โรงเรียนน้ำช้างพัฒนา
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

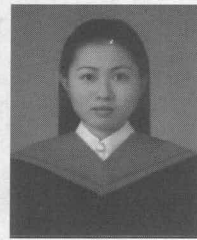
นางสาวรัชณี สลีอ่อน
โรงเรียนศรีรัตนศึกษาเพชรบูรณ์
อำเภอป่า

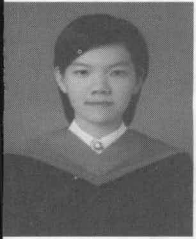
นางสาวอมรรัตน์ สารเดือนแก้ว
โรงเรียนเมืองลีประชาสามัคคี
อำเภอนาหมื่น

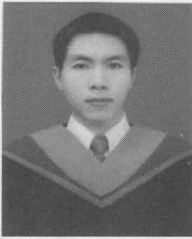
นายวรัชย์ สุทธิไชย
โรงเรียนไตรเขตพัฒนา
อำเภอสองแคว

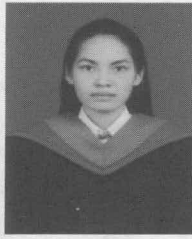
นางสาวนุจิรา ภูคา
โรงเรียนบ้านบ่อหยวก
อำเภอบ่อเกลือ

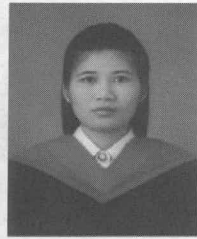
นางสาวสงกรานต์ มหามิตร
โรงเรียนศึกษาศาสตราสงคราะห์บ้าน
อำเภอเวียงสา

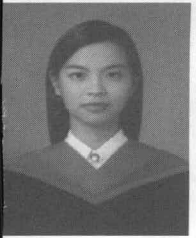
นายอเนกพงศ์ ไชยุด
โรงเรียนบ้านบ่อหอย
อำเภอเวียงสา

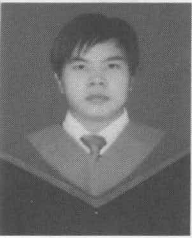
นางสาวปัทมา มณีเพชร
โรงเรียนบ้านห้วยบง
อำเภอแม่จริม

นางสาวศุภลักษณ์ กาบคำ
โรงเรียนภูเค็งพัฒนา
อำเภอเวียงสา

นางสาวชัชฎา ฉาแก้ว
โรงเรียนบ้านสว่าง
อำเภอบ่อเกลือ

นายไพโรจน์ ตะเขียวหล้า
โรงเรียนหม่อมเจ้าเจริญใจ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

นางสาวทรงอัปสร ทิพย์น้อย
สละสิทธิ์ (ทำงานธนาคาร)

รายงานผลการเรียนนิสิตชั้นปีที่ 4 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
(จำนวน 12 คน รับประทานจากมูลนิธิสมเด็จพระพรรัตนราชสุตา)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เกรดเฉลี่ย(GPA)
1	นางสาวกรรณิการ์ ชมพนา	3.07
2	นางสาวจามรี เพียรสะอาด	3.19
3	นางสาวจิระนุช โคเบนท์	3.08
4	นางสาวชไมพร แซ่ซง	3.15
5	นางสาวปราณี คงความดี	3.27
6	นางสาวฝนทิพย์ ธนชัยสิทธิกุล	3.33
7	นางสาวพรสวรรค์ สองแคว	3.11
8	นางสาวพิมพ์พร อรุณแจ่มวิไล	2.92
9	นางสาวรัชนีญาพร ผั่นเต๋ย	3.23
10	นางสาวรุ่งอรุณ กุศลศีลธรรม	2.95
11	นางสาวสุทธินันท์ วิมาลัย	2.84
12	นางสาวกันต์กมล คุณรัตน์	3.21

รายงานผลการเรียนนิสิตชั้นปีที่ 3 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
(จำนวน 5 คน รั้งทุนจากมูลนิธิสมเด็จพระรัตนราชสุตา)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เกรดเฉลี่ย(GPA)
1	นางสาวดรุณี เขวงกิจไพศาล	3.24
2	นางสาวปิยพรรณ มณีวรรณ	2.57
3	นางสาวพรพรรณ ทะนันไชย	2.76
4	นางสาวรสสุนันท์ พลีทั้งกาย	2.86
5	นางสวานันทวิกา บุญเมือง	2.53

รายงานผลการเรียนนิสิตชั้นปีที่ 2 จังหวัดแม่ฮ่องสอน
(จำนวน 4 คน รั้งทุนจากมูลนิธิศุภนิมิต)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เกรดเฉลี่ย(GPA)
1	นายชัยพร ท้าวพรหม	2.56
2	นางสาวชุริพร เจริญลากสกุล	2.66
3	นายพงษ์ตะวัน แสงทอง	2.92
4	นางสาวสายพิน ไข่คำ	2.94

รายงานผลการเรียนนิสิตชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1/2550
 อำเภออมก๋อยและอำเภอแม่ตื่น จังหวัดเชียงใหม่(12 คน)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	โรงเรียน	เกรดเฉลี่ย
1	นางสาวสุชาดา ตุงคนาคร	อมก๋อยวิทยาคม	2.83
2	นางสาวพิชามณูญ์ กำมั่งละการ	อมก๋อยวิทยาคม	2.32
3	นางสาวเพ็ญจันทร์ นิรมัยประเสริฐ	อมก๋อยวิทยาคม	2.32
4	นางสาวอังศุมาลิน มั่งแก้ว	แม่ตื่นวิทยาคม	2.14
5	นางสาวชนิชนันท์ รียะนา	แม่แจ่ม	2.39
6	นายภูตะวัน แสนใจอิ	อมก๋อยวิทยาคม	1.92
7	นางสาวศิริวรรณ ประลองผล	อมก๋อยวิทยาคม	2.36
8	นายวิฑิตพล มีแก้ว	อมก๋อยวิทยาคม	1.89
9	นายณัฐพล ชันธปราบ	แม่แจ่ม	2.17
10	นายชัยวัฒน์ วงศ์เสวตศิลา	อมก๋อยวิทยาคม	2.18
11	นายเฉลิมพร เสริมมติวังศ์	อมก๋อยวิทยาคม	2.11
12	นางสาวสุนารี รบขนะ	แม่แจ่ม	2.22

ผู้รวบรวมข้อมูล อาจารย์สมปราชณา วงศ์บุญหนัก 13/12/50

การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตหลักสูตร กศ.บ วิทยาศาสตร์ทั่วไป (ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมประสบการณ์วิชาชีพและปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครูให้แก่นิสิต ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ สร้างเสริมและพัฒนา นิสิตให้เกิดความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูวิทยาศาสตร์และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

การจัดกิจกรรมสำหรับนิสิต มีรูปแบบของกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรม ๓ ด้าน คือ

๑. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์
๒. กิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี
๓. กิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

๑) กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ มีดังนี้

๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอนอย่างแท้จริงสามารถเชื่อมโยงความรู้ใน ศาสตร์ ต่างๆ มาสู่การปฏิบัติได้

๑.๒ มีความรู้ด้านการวิจัย/การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่นำมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

๑.๓ ความสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่ท้องถิ่น การจัดหลักสูตรสถานศึกษาและ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

๑.๔ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูแนวใหม่ มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ สารสนเทศและภาษา

๒) กิจกรรมเสริมสร้างฝังคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

จุดมุ่งหมายกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู มีดังนี้

- ๒.๑ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตน
- ๒.๒ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
- ๒.๓ มีความเป็นไทย และมีความเป็นประชาธิปไตย
- ๒.๔ มีความเมตตาแก่ศิษย์ และเห็นคุณค่าของศิษย์
- ๒.๕ มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน และสามารถเป็นผู้นำชุมชนได้
- ๒.๖ มีความขยันหมั่นเพียรอดทนและมุ่งมั่นในการทำงานและมีความรับผิดชอบ

๓) กิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

จุดมุ่งหมายกิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีดังนี้

- ๓.๑ มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๒ มีความสามารถในการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้
- ๓.๓ มีลักษณะที่ดีของการเป็นแบบอย่างในการประพฤติและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ
- ๓.๔ ประพฤติตนและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี

การดำเนินการด้านกิจกรรมปีการศึกษา ๒๕๕๐
ระหว่างเดือน สิงหาคม ถึง ธันวาคม ๒๕๕๐

กิจกรรมที่ ๑ การทำข้อตกลงร่วมกัน เรื่องการบันทึกความดีของนิสิตทุกคน ลงในสมุดบันทึกความดี และนำมาเสนอในการประชุมประจำเดือน(ทุกวันศุกร์สุดท้ายของเดือน) และประกาศความดีของผู้ที่มีความดีมากที่สุดของแต่ละเดือน

ข้อสังเกต นิสิตมีความตั้งใจในการบันทึกความดีมาก บันทึกของนิสิตบางคนเขียนด้วยความตั้งใจ แสดงถึงจิตใจที่ดี และความผูกพันกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนการกตัญญูต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ และการมีน้ำใจกับเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นน้องและบุคคลทั่วไป

กิจกรรมที่ ๒ การเข้าร่วมโครงการนิสิตตามแนวทางพระราชดำริและเกษตรทฤษฎีใหม่ ณ มูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ มาบฉ่อง จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ เพื่อให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจด้านกิจกรรมธรรมชาติตามแนวทางพระราชดำริและฝึกปฏิบัติด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

โครงการนิสิตตามแนวทางพระราชดำริและเกษตรทฤษฎีใหม่

อาจารย์ผู้ดูแล และประสานงานโครงการ

อาจารย์ ดร.สมปรารถนา วงศ์บุญหนัก

นิสิตร่วมโครงการ จำนวน ๑๖ คน (ครุวิทยาศาสตร์คืนถิ่น จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดเชียงใหม่)

นิสิต กศ.บ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ ๒

๑. นางสาวชวีพร เจริญลาภสกุล	๒. นางสาวสายพิน ไข่คำ
๓. นายพงษ์ตะวัน แสงทอง	๔. นายชัยพร ท้าวพรหม

นิสิต กศ.บ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ชั้นปีที่ ๑

๑. นางสาวสุชาดา ตุงคนาคร	๒. นางสาวพิชามณูชู่ กำมั่งละการ
๓. นางสาวเพ็ญจันทร์ นิมัยประเสริฐ	๔. นางสาวอังศุมาลิน มั่งแก้ว**
๕. นางสาวนิชนันท์ ริยะนา**	๖. นายภูตะวัน แสนใจอิ**
๗. นางสาวศิริวรรณ ประลองผล	๘. นายวิชิตพล มีแก้ว
๙. นายณัฐพล ชันชลปราบ	๑๐. นายชัยวัฒน์ วงศ์เสวตศิลา**
๑๑. นายเฉลิมพร เสริมมติวังค์**	๑๒. นางสาวสุนารี รัชชนะ**

*** * นิสิตในพระราชานุเคราะห์**

หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพื่อสร้างให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหา
 ได้ เป็นสิ่งที่ควรจัดให้มีแก่นิสิตที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำในชุมชน ทั้งนี้สอดคล้อง
 กับแนวทางการพัฒนานิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป
 (ครุศึกษาศาสตร์คืนถิ่น) ผู้มีบทบาทในการทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตนเอง จึงสมควร
 จัดให้มีกิจกรรมในเชิงบูรณาการระหว่างการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติ และการสร้างแนว
 คิดควบคู่กันไป

ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติบำบัดเบื้องต้น ของมูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติ เป็นแหล่ง
 เรียนรู้แหล่งหนึ่งและเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าแก่การปฏิบัติเนื่องจากเป็นสถานที่ที่มุ่งเพาะแนวคิด
 กลกิจกรรมธรรมชาติแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริและเกษตรทฤษฎี
 ใหม่ รวมถึงการเป็นที่ฝึกปฏิบัติภาคสนามแก่นิสิตเพื่อพัฒนาตนเองและปลูกจิตสำนึก

ของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม
เพื่อประโยชน์การร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และความเข้าใจด้านกิจกรรมธรรมชาติตามแนวทางพระราชดำริและเกษตรทฤษฎีใหม่
๒. เพื่อให้บัณฑิตได้พัฒนาตนเองให้มีทักษะปฏิบัติตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
๓. เพื่อฝึกการใช้ชีวิตร่วมกัน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม การวางแผนการทำงานร่วมกัน
๔. เพื่อให้บัณฑิตนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปถ่ายทอดแก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นของตนในโอกาสต่อไป

ภาพนิสิตโครงการบัณฑิตคืนถิ่น(ครุวิทยาศาสตร์คืนถิ่น)

โครงการนิสิตตามแนวทางพระราชดำริและเกษตรทฤษฎีใหม่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง

บทสรุป... ความประทับใจที่ได้รับ และการนำไปใช้งานต้นเกิด

พิธีรับมอบวุฒิมัธยมศึกษา รุ่น 168

ณ ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบฉิมโขง จังหวัดชลบุรี

คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย พบบัณฑิตคืนถิ่น (ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) ณ โรงแรม เทวราช จังหวัดน่าน
วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ถ่ายภาพร่วมกัน เนื่องในวันซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร ๘ ธันวาคม ๒๕๕๐

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีทั้งแผน ก (2) และแผน ข และมีการเปิดสอนเฉพาะแผน ก (2) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา จนถึงปีการศึกษา 2544 ไม่มีการเปิดรับนิสิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา แผน ก (2) อีก เนื่องจากศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาและการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2545 (หลักสูตร แบบ 2) ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาโทต่อเนื่องปริญญาเอก และได้รับความเห็นชอบหลักสูตรจากสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2548 ดังนั้น คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้ตัดหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาแผน ก(2) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2544 ออกไปเพื่อไม่ให้เกิด ความซ้ำซ้อนกับหลักสูตรของศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา ทำให้หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา เหลือเพียงแต่ แผน ข เท่านั้น ประกอบกับในปัจจุบันสภาวะของสังคมเศรษฐกิจและระบบการศึกษาของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความความต้องการของสังคมและชุมชนมีมากขึ้น คณะวิทยาศาสตร์จึงดำเนินการนำหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา แผน ก (2) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2544 มาแก้ไข โดยให้เหลือแต่

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2545 เท่านั้น และเพื่อให้มีความสอดคล้องกันในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงใช้รหัส รายวิชาให้สอดคล้องกับทางศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา

ในการนี้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้มอบทุนสนับสนุนครู โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เข้าศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นประจำทุกปี ปัจจุบันมีนิสิต จำนวน 4 รุ่น รวมทั้งสิ้น 27 คน

รายงานผลการดำเนินงาน

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา (แผน ข) ปีการศึกษา 2550

รุ่นที่ 1,2,3 และรุ่น 4

นิสิตในหลักสูตรมหาบัณฑิตรุ่นที่ 1 (ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 2 คน คือ

นางภคิรรา อุจักร์ และนางสาวลำดวน คำแฉ่ง) โดยมีรายละเอียดดังนี้

นิสิตรุ่นที่ 1

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
1	นายศุภชัย ชุ่มใจ	การศึกษาสมบัติทาง ความร้อน และสมบัติ การนำไฟฟ้า ของ น้ำเกลือจากอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	ผศ.ดร.เฟื่องลดา วีระสัย	รร.บ้านบ่อหลวง

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
2	นางสาวละอองดาว ทิฆามวงศ์	ศึกษาสัณฐานวิทยา บางประการ และความสัมพันธ์ ระหว่างความยาว และน้ำหนักของกลุ่ม ปลา Cyprinidae จำนวน 8 ชนิด ในแม่น้ำน่าน	รศ.ดร.วิเชียร มากตุ่น	รร.หม่อมเจ้า เจริญใจ จิตต์พงษ์
3	นายนราภรณ์ โปธิ์เกตุ	การศึกษาปริมาณขุย รากไม้ที่เหมาะสม สำหรับการผลิตปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ	รศ. สมใจ ศิริโชค	รร.บ้านห้วยไถ่น
4	นายเชวง จันพูน	การวัดความเข้มแสง ด้วยไมโครคอน โทรลเลอร์	ผศ.บัญญัติ ศิลป์สกุลสุข	รร.บ้านท่า ทางหลวง
5	นางศศิมล สกุลไทยเทียนไชย	การศึกษาความ หลากหลายของปลา ในแม่น้ำว้าและ แม่น้ำมาง	รศ.ทรรชนียา ศักดิ์ดี	รร.บ้านสะปัน
6	นายสมหมาย บัดตาลี	การศึกษาคุณภาพ ของน้ำหมักชีวภาพ จากผลมะพลอด	รศ.ดร.พรพิมล ม่วงไทย	รร.บ้านผักเหือก

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
7	นายเสน่ห์ นันธิสิงห์	การศึกษากระบวนการ การย่อยสลายฟาง ข้าวโดยใช้จุลินทรีย์ ชนิดต่าง ๆ ใน การหมัก	รศ.สมใจ ศิริโชค	รร.บ้านสะปัน
8	*นางศุภการย์ ดีพรมกุล	การพัฒนาระบบ การผลิตมะขาม ป้อมเซียมอบแห้ง	ดร.พรทิพย์ ศิริสุนทร -ลักษณ์	รร.บ้านนาออก

โดยมีอาจารย์อมรมาศ กীরดีสิน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

หมายเหตุ *นางศุภการย์ ดีพรมกุล ได้สอบเค้าโครงสารนิพนธ์และสอบปากเปล่าผ่าน
เรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ผ่านการสอบประมวลความรู้หมวดวิชาเอก ทางการศึกษา ซึ่งจะสอบอีก
ครั้งในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2551

นิสิตจำนวน 7 คนต้องสอบปากเปล่าภายในเดือนมีนาคม 2551 นี้ เพื่อให้สำเร็จการ
ศึกษาภายในกำหนดเวลา

นิสิตรุ่นที่ 2

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
1	**นายกิตติศักดิ์ ศรีหุ้มมา	การศึกษาพันธุ์ข้าวไร่ พื้นเมืองที่มีศักยภาพ สูงเพื่อใช้ในระบบ เกษตรยั่งยืนของอำเภอ เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน	รศ.ดร.เฉลิมชัย วงศ์วัฒน์	ร.ม.รัชมพระ ราชทาน เฉลิมพระเกียรติ
2	**นายรัตน์ จันทโคจรต	การศึกษาอัตราการ เจริญเติบโตของกบนา ที่เลี้ยงโดยให้อาหาร ต่างชนิดกัน	รศ.ทรรชนียา ศักดิ์ดี	ร.บ้านนาออก
3	นายอลงกรณ์ วีระพันธ์	การศึกษาการดักจับ แมลงที่เป็นอาหารด้วย กับดักแสงไฟที่มีสีต่าง กันในหมู่บ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน	ผศ.ดร.วีระพงศ์ เกียรติสุนทร	ร.ม.รัชมพระ ราชทาน เฉลิมพระเกียรติ
4	นางนารีรัตน์ คำบุญเรือง	การศึกษาความหลากหลาย ของเฟิร์นบริเวณ พื้นที่ป่าในเขต อำเภอบัว จังหวัดน่าน	รศ.เรณู ศรีสำราญ	ร.บ้านน้ำยาว

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
5	นางสาวศศิธร ไชญถนัด	การวิเคราะห์หา แคลเซียมในน้ำของ หมู่บ้านส่วใต้ ตำบล ดงพญา อำเภอบ่อ เกลือ จังหวัดน่าน	รศ.ดร.พรพิมล ม่วงไทย	ร.ร.บ้านส่ว
6	นายสิทธิพงษ์ จันทร์สุริย์	การจัดทำแหล่งเรียนรู้ ทางธรณีวิทยาและผล สัมฤทธิ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีทาศิลา เพชรวังสรรค์ต่อการ ศึกษาแหล่งเรียนรู้	รศ.ดร.เสวีวัฒน์ สมินทร์ปัญญา	ร.ร.บ้านบ่อหยวก
7	นายศิริ ไชยช่อฟ้า	การศึกษาพฤษศาสตร์ พื้นบ้านกับการใช้ ประโยชน์อย่างยั่งยืน บริเวณป่าชุมชนในเขต ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	รศ.เรณู ศรสำราญ	ร.ร.บ้านผักเสี้ยว
8	นางสาวปิ่นรัก วิทยา	การศึกษาความหลากหลายชนิดพันธุ์ของ หอยทางบกและหอย น้ำจืด ในอำเภอบ่อ เกลือ จังหวัดน่าน	ดร.ผ่องพรรณ ประสารก	ร.ร.บ้านส่ว

ลำดับ	ชื่อนิสิต	หัวข้อสารนิพนธ์	อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์	สถานที่ ทำงาน
9	นางสาวมาลินี อนุรักษ์	ประสิทธิภาพของการ ย้อมผ้าฝ้ายด้วยแก่น ฝาง	อ.สุจินดา จิตดีใจฉ่ำ	รร.บ้านห้วยโก้น

โดยมีรองศาสตราจารย์ทรงศनिया ศักดิ์ดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
หมายเหตุ ** ได้สอบผ่านเค้าโครงสารนิพนธ์เรียบร้อยแล้ว

สำหรับนิสิตรุ่นที่ 3 และรุ่นที่ 4 ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 1 (ไม่มีนิสิตใน
ชั้นปีที่ 2 เนื่องจากนิสิตที่สมัครมีจำนวนน้อยกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนด ใน
ปีการศึกษา 2549 โดยมีผลการศึกษาดังนี้

นิสิตรุ่นที่ 3

ลำดับที่	ชื่อสกุล	สถานที่ทำงาน
1	นางสาวจงจินต์ เทียงน้อย	รร.นันทบุรีวิทยา
2	นางสาวชรินรัตน์ อุดคำเมือง	รร.บ้านห้วยโก้น
3	นางรัชนี บุญเรือง	รร.บ้านบ่อเกลือ
4	นางสุพัฒนา ธุระกิจ	รร.มัธยมพระราชทาน
5	นางสาวเสาวนีย์ เทพคำ	รร.วัดบุญยืน

โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดา แต้มบรรจง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตรุ่นที่ 4

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	สถานที่ทำงาน
1	นางสรลนุช ศิริแก้ว	รร.วัดปรีดิธรรมนิโคธาราม
2	นายอัฐวุฒิ คำแสน	รร.วัดดอนมดแดงสันติภาพ
3	นางสาวปรานอม ธรรมศิริ	รร.น้ำช้างพัฒนา
4	นางสาวศิริรัตน์ ก้าวีเขียว	รร.หม่อมเจ้าเจริญใจจิตรพงศ์
5	นางสาวมะลิวัลย์ ไชยโย	รร.เชิงกรานประชาพัฒนา

โดยมี อาจารย์ ดร.ชนภรณ์ โตโสภณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

สารนิพนธ์และเค้าโครงสารนิพนธ์

สารนิพนธ์เรื่อง : การศึกษากระบวนการผลิตซีอิ๊วจาก ถั่วเหลืองและถั่วมะแฮะ

โดย นางภคธีรา อุปจักร์

ข้าพเจ้านางภคธีรา อุปจักร์ ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านนาออก อำเภอ
 บ่อเกลือ จังหวัดน่านได้รับพระราชทานทุนการศึกษาในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนา
 ครูในท้องถิ่นทุกถิ่นดาดตามโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
 สยามบรมราชกุมารี มอบทุนให้โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์
 ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2549 ได้เข้ารับพระราชทาน
 ปริญญาเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2550 ที่ผ่านมา ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิจัยเรื่อง
 การศึกษากระบวนการผลิตซีอิ๊วจากถั่วเหลืองและถั่วมะแฮะ อาจารย์ที่ปรึกษา
 รศ.ดร.พรพิมล ม่วงไทย ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 แรงจูงใจในการทำวิจัย

เนื่องจากในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ได้มีการขยายพันธุ์ถั่วมะแฮะ โดย
 ทำการปลูกตามพื้นที่ว่างของชาวบ้านที่อยู่ในเขตบริการของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 อำเภอบ่อเกลือ เพื่อนำผลผลิตส่วนหนึ่งไปจำหน่ายให้สำนักงานเกษตรอำเภอบ่อเกลือ เพื่อ
 ส่งต่อไปให้สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดน่านสำหรับการขยายพันธุ์ และอีกส่วนหนึ่งเพื่อ
 ทดลองทำอาหารเสริมประเภทนมหวานให้เด็กนักเรียนในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 พื้นที่อำเภอบ่อเกลือได้รับประทานเป็นอาหารเสริม (ปราโมทย์ หมูปยัคฆ์, 2548)
 นอกจากนี้ยังมีโครงการขยายสู่โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน พื้นที่อำเภอบ่อเกลือและชุมชนที่สนใจ ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการ

การแปรรูปถั่วมะแฮะให้เป็นผลิตภัณฑ์อีกประเภท ที่จะช่วยเสริมมูลค่าให้แก่ถั่วมะแฮะ โดยจากการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลของถั่วมะแฮะที่ได้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ นั้น พบว่ามีการแปรรูปของถั่วมะแฮะเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ น้อยมาก เพื่อเพิ่มปริมาณการบริโภคถั่วมะแฮะและเพื่อพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่ทำจากถั่วมะแฮะ ถั่วมะแฮะจึงเป็นทางเลือกใหม่เพื่อใช้ทดแทนถั่วเหลืองเพื่อผลิตซีอิ๊ว ซึ่งโดยทั่วไปซีอิ๊วเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากการหมักถั่วเหลืองเป็นหลัก มีรายงานการผลิตซีอิ๊วจากวัตถุดิบชนิดอื่น เช่น ในประเทศฟิลิปปินส์ใช้ถั่วเหลืองผสมจาวมะพร้าว (Soriano et al. 1967) หรือผสมกับเนื้อมะพร้าว (Baens-Arcega. 1966) กับถั่วmecan pea (Crisostomo et al. 1974) ในประเทศไทยมีรายงานว่ามีการแทนที่ถั่วเหลืองด้วยเมล็ดถั่วมีปีก (winged bean seeds) (Bovounsombat. 1981)

ผลการศึกษา

เมื่อทำการศึกษาดังองค์ประกอบโดยรวมของถั่วมะแฮะ พบว่ามีปริมาณคาร์โบไฮเดรตสูงกว่าถั่วเหลือง และคุณสมบัติอื่นที่ใกล้เคียงถั่วเหลือง ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำถั่วมะแฮะมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตซีอิ๊ว หรือเพื่อใช้ถั่วมะแฮะในอัตราส่วนที่เหมาะสมในการหมักกับถั่วเหลือง เพื่อให้ได้ซีอิ๊วที่มีรสชาติดีและคุณสมบัติใกล้เคียงกับซีอิ๊วที่ผลิตจากถั่วเหลืองหรือที่มีขายตามท้องตลาด การวิจัยนี้จึงเป็นแนวทางอีกทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการผลิตซีอิ๊วจากวัตถุดิบที่ไม่ใช่ถั่วเหลือง ดังนั้นจึงมีการศึกษาการแปรรูปถั่วมะแฮะให้เป็นซีอิ๊วในอัตราส่วนที่เหมาะสม รวมถึงมีการศึกษากลไกในกระบวนการหมักซีอิ๊ว โดยติดตามการเปลี่ยนแปลงทางชีวเคมีระหว่างกระบวนการหมัก เช่น กิจกรรมของเอนไซม์อะไมเลส เอนไซม์โปรทีเอส การเปลี่ยนแปลงปริมาณจุลินทรีย์ ปริมาณกรดอินทรีย์ที่เกิดจากการผลิตของจุลินทรีย์ ปริมาณกรดอะมิโนต่าง ๆ และโลหะหนัก โดยปรากฏผลการวิจัยจากผลการทดลองวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ

ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ในระหว่างกระบวนการหมักได้ตรวจการเปลี่ยนแปลงปริมาณอะไมเลส ซึ่งปริมาณอะไมเลสที่ตรวจพบในแต่ละสูตร มีการเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา แสดงว่ามีกิจกรรมของเอนไซม์อะไมเลสเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาการหมักจึงส่งผลให้ สามารถตรวจพบปริมาณน้ำตาลในซีอิ๊วได้

1.2 ปริมาณเอนไซม์โปรทีเอสมีแนวโน้มมากขึ้น แสดงว่ามีกิจกรรมของเอนไซม์โปรทีเอสเกิดขึ้นตลอดเวลาการหมักเช่นกัน ดังนั้นเมื่อระยะเวลาหมักนานขึ้นก็เกิดกระบวนการย่อยสลายโปรตีนในถั่วมากขึ้น จึงทำให้ตรวจพบปริมาณของกรดอะมิโน ซึ่งเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนในถั่วซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการหมัก ซึ่งจากผลการทดลองวิเคราะห์ปริมาณกรดอะมิโนในซุตหมักแต่ละส่วนผสม พบว่า มีกรดอะมิโน 16 ชนิด

1.3 ผลการวิเคราะห์ปริมาณกรดอินทรีย์ในกระบวนการหมักนี้ สามารถตรวจพบปริมาณกรดอินทรีย์ได้เพียง 2 ชนิด คือกรดแลกติก และกรดอะซิติก ซึ่งกรดทั้งสองชนิดนี้มีผลส่งผลให้ลักษณะทางประสาทสัมผัสในด้านกลิ่นและรสของซีอิ๊วดีขึ้น นอกจากนี้ปริมาณกรดยังแสดงถึงความสมบูรณ์ในกระบวนการหมักซีอิ๊วด้วย

1.4 ผลการตรวจวิเคราะห์ปริมาณจุลินทรีย์ได้แก่ แบคทีเรีย รา และยีสต์ พบว่า มีการทำงานของแบคทีเรียตลอดการทดลองอันส่งผลให้มีการผลิตกรดแลกติก นอกจากนี้สามารถตรวจพบเชื้อราในช่วงแรกของการหมักได้มากกว่าช่วงการหมักสุดท้าย เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 90 วัน ของการหมัก ปริมาณจุลินทรีย์ต่างๆ เริ่มมีปริมาณลดลงจนเกือบคงที่ แสดงว่า ผลิตภัณฑ์เกิดเป็นซีอิ๊วแล้ว

1.5 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของซีอิ๊ว โดยการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณ โปรตีน น้ำตาล กลีเซอ พบว่า ปริมาณโปรตีนในซีอิ๊วสูตรที่ 1-5 มีปริมาณร้อยละ 6.98 6.00

6.50 5.80 และ 5.45 ตามลำดับ ซึ่งในซีอิ๊วสูตรควบคุมมีปริมาณโปรตีนรวมร้อยละ 6.10 ปริมาณน้ำตาลในซีอิ๊วสูตรที่ 1-5 มีปริมาณเท่ากับร้อยละ 0.12 0.09 0.19 0.18 และ 0.13 ตามลำดับ ส่วนสูตรควบคุมมีน้ำตาลร้อยละ 0.13 ส่วนผลการตรวจหาปริมาณเกลือในซีอิ๊วทั้ง 5 สูตร มีค่าร้อยละ 13.74 13.54 11.90 13.10 และ 12.05 ตามลำดับ สูตรควบคุมมีเกลือร้อยละ 12.05 ผลจากการทดลองนี้จะเห็นว่าปริมาณโปรตีน น้ำตาล และเกลือ อยู่ในช่วงเดียวกับสูตรควบคุม

1.6 การตรวจปริมาณโลหะหนักพบเพียงชนิดเดียว คือ ตะกั่ว อยู่ในช่วง 0.001-0.004 ppm เท่านั้น เมื่อเทียบกับกำหนดของมาตรฐานอุตสาหกรรม จัดว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

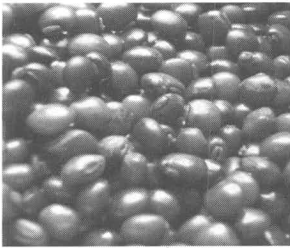
1.7 จากผลการทดลองนี้ พบว่า ถั่วมะแะสามารถนำมาหมักเป็นผลิตภัณฑ์ซีอิ๊วได้ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนในแต่ละสูตร ซึ่งมีถั่วมะแะเป็นวัตถุดิบร่วมกับถั่วเหลืองซึ่งนิยมใช้เป็นวัตถุดิบมาตรฐานในการผลิตซีอิ๊วนั้น จะเห็นว่า ส่วนผสมหมักทุกสูตร สามารถทำเป็นซีอิ๊วได้ โดยเป็นผลจากการเกิดกิจกรรมของเอนไซม์ทั้งสองชนิด แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าต้องการจะใช้ส่วนผสมที่มีถั่วมะแะเป็นวัตถุดิบหลักในปริมาณที่มากที่สุดสามารถใช้ถั่วมะแะได้สูงสุดถึงร้อยละ 60 โดยน้ำหนัก ซึ่งทำให้ได้ซีอิ๊วมีคุณภาพไม่แตกต่างจากซีอิ๊วสูตรควบคุม

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

ด้านการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้นักเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จิงปฏิบัติจริงตามขอบเขตความรู้ของแต่ละระดับชั้นโดยจัดแบ่งเป็นช่วงชั้น 2 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้น 2

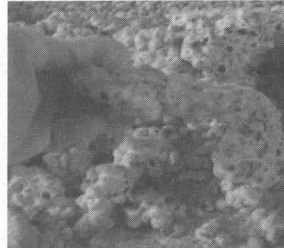

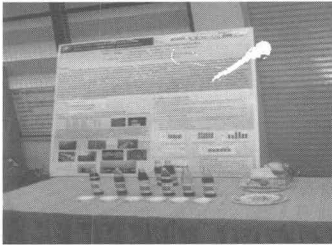
ถั่วมะแสะ

การหมักขั้วงโคจิ

การหมักขั้วงโมโรมิ

การนำเสนอผลงาน ณ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา

ด้านการเผยแพร่ความรู้

1. นำเสนอผลงานวิชาการในวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จติดตามงานในโครงการพระราชดำริ ณ ศูนย์ภูฟ้า อำเภอ ป่าเกลือ จังหวัดน่าน วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550

2. นำเสนอผลงานวิชาการ ในการประชุมวิชาการ “วิทยาศาสตร์นเรศวร” ครั้งที่ 1 ณ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก วันที่ 15-16 มีนาคม 2550

3. ส่งเสริมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับถั่วมะแฮะ ตลอดจนเสนอแนวทางในการใช้ประโยชน์จากถั่วมะแฮะในการนำไปหมักซีอิ๊วให้แก่ชุมชน บ้านนาออก ตำบล ภูฟ้า อำเภอป่อเถือ จังหวัดน่าน

เค้าโครงสารนิพนธ์เรื่อง : ศึกษาความหลากหลายของปลา ในแม่น้ำว่าและแม่น้ำมัง

โดย นางศศิมล สกุลไทยเทียนชัย

ข้าพเจ้านางศศิมล สกุลไทยเทียนชัย นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ภาคปกติแผน ข ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท ในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาครูในท้องถิ่นบูรกันดารตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นที่ 1 ปัจจุบันเป็นข้าราชการครูโรงเรียนบ้านสะปัน ตำบลลงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง : ศึกษาความหลากหลายของปลาในแม่น้ำว่าและแม่น้ำมัง ในเขตอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน (A STUDIES ON FISHES DIVERSITY OF WA RIVER AND MANG RIVER IN BOKLUA DISTRICT , NAN PROVINCE)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รศ.ทรรคนิยา ศักดิ์ดี ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการทำวิจัย

เกิดจากที่ได้ศึกษาเรื่องอาณาจักรสัตว์ และระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตในวิชาชีววิทยาทำให้เกิดความคิดที่จะสำรวจดูว่าปลาในแม่น้ำสายสำคัญของอำเภอบ่อเกลือที่เป็นอาหารหล่อเลี้ยงชีวิตประชากรในอำเภอบ่อเกลือมีกี่ชนิด และในอนาคตจะมีปลาอาศัยอยู่ในแม่น้ำมากน้อยเพียงใด จะเพียงพอต่อความต้องการของชุมชนได้ตลอดไปหรือไม่ ทำอย่างไรจึงจะถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ให้เยาวชนได้ตระหนักและสร้างสมดุลให้ระบบนิเวศเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดที่พึ่งพากันอยู่ ด้วยความรู้สึกที่ต้องการให้เยาวชนได้เรียนรู้สิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิตที่มีอยู่ในธรรมชาติของสายน้ำในบ้านเกิดของเขาเอง

จึงคิดถึงการศึกษาเพื่อสำรวจให้ได้คำตอบที่เป็นจริงมาใช้ในกล่าวอ้างอิงเวลาที่ถ่ายทอดความรู้ด้านความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น

ลำน้ำว่าเป็นแม่น้ำสายใหญ่ที่สุดในอำเภอบ่อเกลือมีระยะทางยาว ประมาณ 300 กิโลเมตรโดยมีจุดเริ่มต้นที่เทือกเขาจอมที่อยู่บนเทือกเขาผีปันน้ำบริเวณบ้านน้ำว่าได้ในตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือไหลผ่านกลางพื้นที่ในแนวทิศเหนือลงไปทิศใต้แล้วไปบรรจบแม่น้ำน่านในเขตตำบลซึ่ง ที่มีบริเวณรอยต่อสามตำบลของอำเภอเวียงสา คือ ตำบลไหล่น่าน ตำบลชิ่ง และตำบลกลางเวียง คนในท้องถิ่นเรียกว่าสบว่า

นอกจากการได้ศึกษาชนิดของปลาแล้วสิ่งที่ตามมาคือความรู้ในเรื่องของเส้นทางสายน้ำที่ได้สำรวจได้พบสิ่งแวดล้อมที่ดี มีคุณประโยชน์หลายอย่างในด้านของระบบนิเวศ และสิ่งที่สร้างปัญหาให้แหล่งน้ำที่ต้องแก้ไข เช่นการทิ้งขยะริมน้ำตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ใช้เป็นจุดศึกษาได้นำมาเป็นโครงการที่ต้องมีการสร้างความรู้และความตระหนักให้เกิดขึ้นในชุมชนให้ได้

ขอบเขตการศึกษา

การกำหนดสถานที่เก็บตัวอย่างปลาที่พบในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ มีทั้งหมด 6 สถานีจากลำน้ำ 2 สายหลักคือ

1. ลำน้ำว่า มี 3 สถานี ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านดังนี้ สถานีบ้านสว่าใต้ สถานีบ้านสะปัน และสถานีบ้านสบมาง
2. ลำน้ำมาง มี 3 สถานีได้แก่ สถานีบ้านบ่อหลวง สถานีบ้านนาเปื้อง สถานีบ้านนากอก

ผลการศึกษา

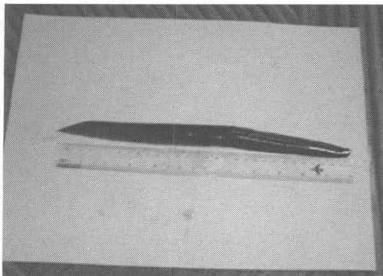
ในการศึกษาความหลากหลายของปลาในแม่น้ำว่าและแม่น้ำมางในเขตอำเภอบ่อเกลือที่สุ่มสำรวจพื้นที่ 6 สถานีในช่วงเวลา 6 เดือนได้พบว่าพันธุ์ปลาในแม่น้ำว่ามี

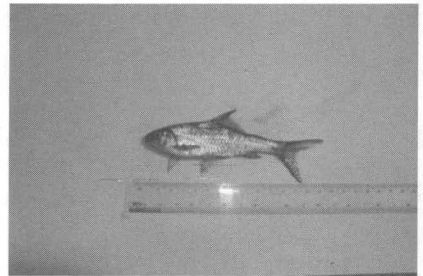
14 ชนิด 7 วงศ์ ลำน้ำมางพ 8 ชนิด 4 วงศ์ ได้แก่ วงศ์ปลาตะเพียน (Family cyprinidae) วงศ์ปลาจิ้งจก (Family homalopteridae) วงศ์ปลาช่อน (Family channidae) วงศ์ปลาแขยง (Family bagridae) วงศ์ปลากะตุงเทว (Family belonidae) วงศ์ปลาหลดและปลากะทิง (family mastacembelidae) วงศ์ปลาบู่ (Family eleotridae) และพบวงศ์ปลาตะเพียนมากที่สุดรวม 6 ชนิดในการศึกษาโครงสร้างของประชาคมปลาที่มีจำนวนและน้ำหนักที่พบมากที่สุดคือ ปลาจาด และปลาค้อ อูปรกรณ์ที่จับปลาได้หลายชนิดคือ แห จากโครงสร้างของน้ำหนักปลาพบมาก 5 อันดับแรกคือ ปลาจาด ปลาค้อ ปลามอน ปลาพวง ปลาเลียหิน

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

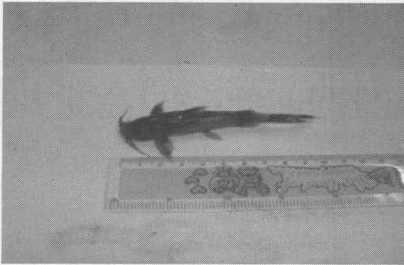
ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะทำให้เกิดประโยชน์ ในด้านการเรียนการสอนเรื่องการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ปลาที่พบในท้องถิ่น รวมถึงการจัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์เรื่องการสำรวจพันธุ์ปลา เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และขยายผลให้ชุมชนได้รู้จักปลาที่พบในท้องถิ่น

วงศ์ปลาหลดและปลากะทิง
(family mastacembelidae)

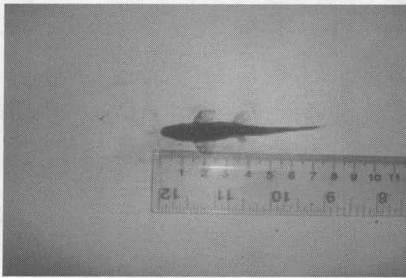
วงศ์ปลาตะเพียน
(Family cyprinidae)

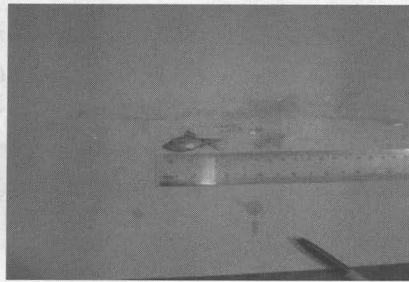
วงศ์ปลาแขยง
(Family bagridae)

วงศ์ปลาจิ้งจก
(Family homalopteridae)

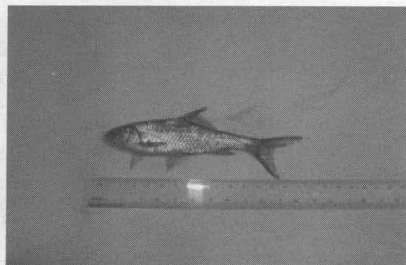
วงศ์ปลาจิ้งจก
(Family homalopteridae)

วงศ์ปลาตะเพียน
(Family cyprinidae)

วงศ์ปลาตะเพียน
(Family cyprinidae)

วงศ์ปลาตะเพียน
(Family cyprinidae)

เค้าโครงสารนิพนธ์เรื่อง : การศึกษาสมบัติทางความร้อน และ สมบัติการนำไฟฟ้า ของน้ำเกลือจากอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

โดย นายศุภชัย ชุ่มใจโท

ข้าพเจ้านายศุภชัย ชุ่มใจโท สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ภาคปกติแผน ข
ในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาครูในท้องถิ่นบูรกันดารตามโครงการพระราชดำริของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นที่ 1 ปัจจุบันเป็นข้าราชการครู
โรงเรียนบ้านบ่อหลวง สาขาห้วยโป่ง อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ทำสารนิพนธ์ เรื่อง :
การศึกษาสมบัติทางความร้อน และสมบัติการนำไฟฟ้า ของน้ำเกลือจากอำเภอบ่อเกลือ
จังหวัดน่าน A STUDY OF THERMAL AND ELECTRICAL CONDUCTIVITY PROPERTIES
OF BRINE FROM BOKLUA DISTRICT NAN PROVINCE

ผศ.ดร. เฟื่องลดา วีระสัย อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการทำวิจัย

สืบเนื่องจากที่ข้าพเจ้าได้สนใจศึกษา เกลือสินเธาว์ ซึ่งมีอยู่ในพื้นที่อำเภอบ่อ
เกลือ โดยชาวบ้าน มีการสืบทอดภูมิปัญญา กันมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ตา ทวด ในการผลิต
เกลือมาแต่โบราณ เพราะเกลือมีความสำคัญอย่างยิ่งนอกจากใช้เป็นเครื่องปรุงอาหาร
และใช้ในการถนอมอาหาร เกลือยังจำเป็นสำหรับสัตว์เลี้ยง ดังนั้นบ่อเกลือแต่ละแห่ง
จึงได้รับการดูแลอย่างดี และมีข้อห้ามหลายอย่าง ได้แก่ ผู้ที่จะเข้าไปทำการต้มเกลือ
ในแต่ละบ่อจะต้องเป็นชาวบ้านในหมู่บ้านที่บ่อเกลือตั้งอยู่เท่านั้น ห้ามผู้หญิงขึ้นไปยืน
บนขอบบ่อเกลือ,และจะหยุดต้มในช่วงเข้าพรรษา, ห้ามนำน้ำเกลือจากบ่อทุกบ่อออก
มานอกบริเวณบ่อ ยกเว้นเกลือที่ผ่านการต้มแห้งเท่านั้นที่สามารถนำออกมาได้ เป็นต้น

จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวบ้านจะใช้วิธีการขมิมน้ำเกลือในบ่อในการตัดดินใจ ก่อนนำน้ำเกลือไปต้ม ต้องมีการตักน้ำที่อยู่ด้านบนของบ่อทิ้งก่อน เนื่องจากสภาพความเค็มน้อย เมื่อขมิมนจนทราบความเค็มที่ได้ที่ จึงนำน้ำเกลือไปต้มต่อไป การทดสอบปริมาณเกลือในน้ำเกลือ ด้วยวิธีการขมิมน้ำ เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่อาศัยประสบการณ์เฉพาะบุคคล และความเชื่อในท้องถิ่นในการบำรุงรักษาบ่อเกลือ การเสริมองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยผลิตเครื่องมืออย่างง่าย สำหรับตรวจสอบระดับความเข้มข้นของน้ำเกลือบ่อ น่าจะเป็นประเด็นศึกษาและเป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับกระบวนการต้มเกลือให้แก่เยาวชน และเกิดประโยชน์กับชุมชนได้

เกลือบ่อ คือเกลือสินเธาว์ที่ผลิตในเขตอำเภอเกลือ จังหวัดน่าน โดยชาวเขาเผ่าถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านที่มีบ่อเกลือเป็นผู้ผลิต เพื่อบริโภคภายในหมู่บ้าน และเพื่อขายทั่วไปในจังหวัดน่าน ซึ่งเกลือบ่อเป็นเกลือที่มีกระบวนการผลิตโดยการตักน้ำจากบ่อน้ำใต้ดิน และนำขึ้นมา ให้ความร้อนโดยการต้ม จนน้ำระเหยไปเหลือแต่ผลึกเกลือ แล้วตักขึ้นมาใส่ตะกร้าเพื่อให้สะเด็ดน้ำ แล้วนำไปบรรจุถุง เพื่อรอการจำหน่าย

บ่อน้ำเกลือสินเธาว์ ที่มีอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเดิมมีอยู่ 9 บ่อ คือบ่อหลวงบ่อที่ 1 บ่อหลวงบ่อที่ 2 ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อหลวง ตำบลบ่อเกลือใต้ บ่อตอง ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อหยวก บ่อเวร บ่อน่าน อยู่บริเวณ หุบเขาต้นกำเนิดแม่น้ำน่านบ้านนาถิ่น ตำบลบ่อเกลือเหนือ บ่อแคะ ตั้งอยู่ที่บ้านน้ำแคะ บ่อเกล็ด ตั้งอยู่ที่บ้านส่ว ตำบลดงพญา บ่อสาต บ้านห่างทางหลวง ตำบลลูฟ้า และบ่อจ้าวอยู่ที่บ้านด่าน ปัจจุบันอยู่ในเขตการปกครองตำบลขุน่านอำเภอเฉลิมพระ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ใช้สารละลายเกลือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 7 ตัวอย่าง

ดังนี้ เกลือบ่อไม่ผสมไอโอดีน บ่อหลวงบ่อที่ 1 บ้านบ่อหลวง เกลือบ่อผสมไอโอดีน บ่อหลวงบ่อที่ 1 บ้านบ่อหลวง เกลือบ่อไม่ผสมไอโอดีน บ่อหลวงบ่อที่ 2 บ้านบ่อหลวง เกลือบ่อผสมไอโอดีน บ่อหลวงบ่อที่ 2 บ้านบ่อหลวง เกลือบ่อไม่ผสมไอโอดีน บ่อหลวง บ้านบ่อหลวง เกลือบ่อไม่ผสมไอโอดีน บ่อน่าน บ้านนาถิ่น และใช้ เกลือสมุทรเสริม ไอโอดีน เป็นตัวควบคุม

การศึกษาสมบัติทางความร้อนของน้ำเกลือที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ของสารละลาย เกลือ 7 ตัวอย่างโดยมีการศึกษา การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิกับเวลา และสถานที่ที่ใช้ในการต้มเกลือ และ สมบัติคอลลิเกทีฟ ของน้ำเกลือ เช่นการเพิ่มขึ้นของจุดเดือดของน้ำเกลือเปรียบเทียบกับจุดเดือดของน้ำเกลือ ที่ระดับความเข้มข้นสูงสุดจากระดับน้ำทะเลที่แตกต่างกัน ในห้องปฏิบัติการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ห้องปฏิบัติการบ้านส้วาใต้ และจากเตาต้มเกลือในพื้นที่ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน และศึกษาสมบัติการนำไฟฟ้า ของน้ำเกลือที่ความเข้มข้น 0 - 100 % โดยเพิ่มขึ้นช่วงละ 10% โดยใช้กฎของโอห์ม ออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดความเค็มอย่างง่ายของน้ำเกลือ เพื่อนำไปทดลองใช้กับเกลือ บ่อที่ 1 และบ่อที่ 2 บ้านบ่อหลวง

ผลการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย ได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยจะนำเสนอหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ คุณสมบัติของเกลือ ประโยชน์ของเกลือ สมบัติคอลลิเกทีฟความดันไอ ผลึกของโครงสร้างแบบโซเดียมคลอไรด์ สารละลาย ความเข้มข้นของสารละลาย การนำไฟฟ้าในสารละลาย ไอออนในสารละลาย สารละลายอิเล็กโทรไลต์ และกฎของโอห์ม

ในการวิจัยครั้งนี้มีการแบ่งการทดลองออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สมบัติทางความร้อน มีการทดลองดังนี้ เติร์ยมสารละลายเกลือที่ความเค็ม 100% 75% 50% 25%

ต้มน้ำกลั่น และสารละลายเกลือที่ความเค็ม 25 50 75 และ 100 % และ เกลือสมุทร ที่ความเค็ม 25 50 75 และ 100 % ตามลำดับ จำนวน 3 ซ้ำ ในห้องปฏิบัติการที่ระดับ น้ำทะเลกรุงเทพฯ เพื่อหาจุดเดือดของน้ำกลั่น เกลือบ่อ และเกลือสมุทร แต่ละความเข้มข้น บันทึกผลของอุณหภูมิ และต้มน้ำกลั่น สารละลายเกลือบ่อ ที่ความเข้มข้น 25 50 75 และ 100 % และสารละลายเกลือสมุทร ที่ความเข้มข้น 25 50 75 และ 100 %ตามลำดับ จำนวน 3 ซ้ำ ในห้องปฏิบัติการ ที่ 760 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลในห้องปฏิบัติการที่อำเภอบ่อเกลือ เพื่อหาจุดเดือดของน้ำกลั่น เกลือบ่อ และเกลือสมุทร แต่ ละความเข้มข้น บันทึกผลอุณหภูมิ และวัดอุณหภูมิจากเตาต้มเกลือบ่อสถานที่จริง จำนวน 2 บ่อ คือ บ่อเกลือบ้านบ่อหลวง บ่อที่ 1 และบ่อเกลือบ้านบ่อหลวง บ่อที่ 2 บันทึก ผลของอุณหภูมิ 3 ซ้ำ

ตอนที่ 2 สมบัติการนำไฟฟ้า มีการทดลองดังนี้ เตรียมสารละลายเกลือที่ ความเค็ม 100 % โดยใช้เกลือปริมาตร 36 กรัม ต่อน้ำ 100 มิลลิลิตรเตรียมสารละลาย ของน้ำเกลือที่ความเค็ม 0 - 100 % ใช้แอมมิเตอร์ วัดค่าการนำไฟฟ้าของน้ำเกลือโดย วัดในช่วงความเค็ม 0 - 100 % โดยเพิ่มขึ้นช่วงละ 10% ณ ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ ทำการออกแบบ และสร้างเครื่องมือวัด ความเค็มอย่างง่ายของน้ำเกลือ แล้วนำเครื่องมือวัดความเค็มของน้ำเกลือไปทดลอง วัดน้ำเกลือ จำนวน 2 บ่อ คือ บ่อเกลือ บ้านบ่อหลวง บ่อที่ 1 และบ่อเกลือบ้านบ่อหลวง บ่อที่ 2

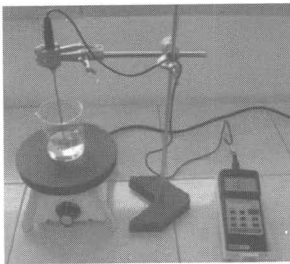

ผลการทดลองที่ได้ จากการวัดจุดเดือดเฉลี่ย

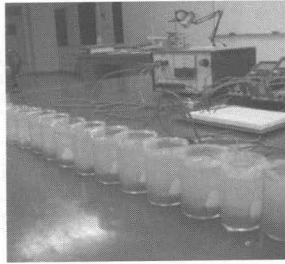
ตัวอย่าง	Lab กทม.	Lab น่าน
สารละลายเกลือสินเธาว์ความเค็ม 100%	109 °C	106 °C
สารละลายเกลือสินเธาว์ความเค็ม 75%	107 °C	104 °C
สารละลายเกลือสินเธาว์ความเค็ม 50%	105 °C	103 °C
สารละลายเกลือสินเธาว์ความเค็ม 25%	103 °C	101 °C
น้ำกลั่น	100 °C	97 °C

โดยผลการทดลองการวัดการนำไฟฟ้ายังอยู่ในขั้นการทดลองอยู่

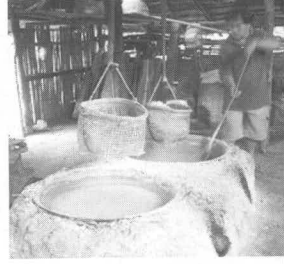
ภาพประกอบงานวิจัย

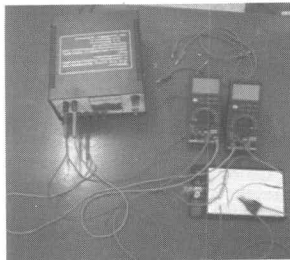
ชุดการทดลองการวัดอุณหภูมิ

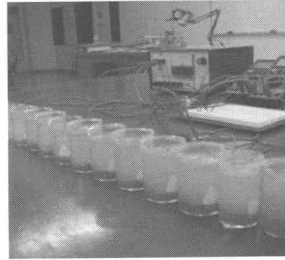
ชุดทดลองวัดค่าการนำไฟฟ้า

การต้มเกลือสินเธาว์

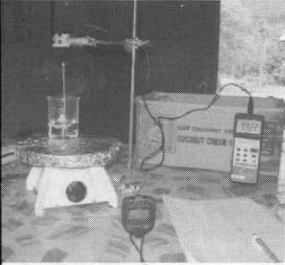
ชุดทดลองวัดค่าการนำไฟฟ้า

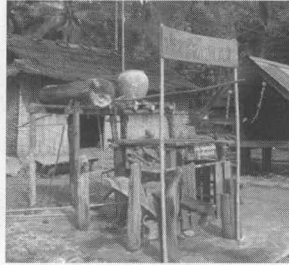
ชุดทดลองวัดค่าการนำไฟฟ้า

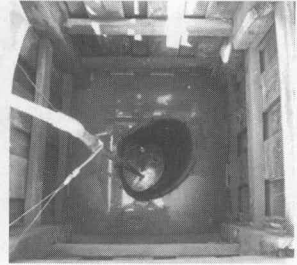
การวัดค่าการนำไฟฟ้าของน้ำเกลือ

ชุดการทดลองการวัดอุณหภูมิ

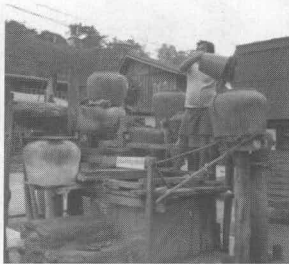
บ่อเกลือบ่อที่ 1 บ้านบ่อหลวง

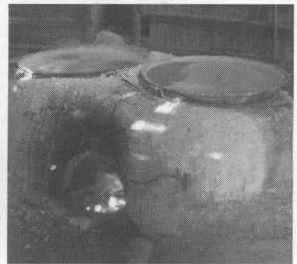
บ่อเกลือบ่อที่ 1 บ้านบ่อหลวง

เตาต้มเกลือ บ้านบ่อหลวง บ่อที่ 1

บ่อเกลือบ่อที่ 1 บ้านบ่อหลวง

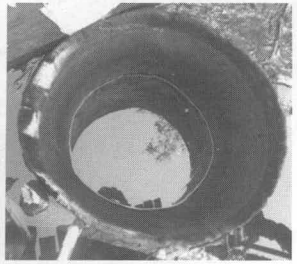
ลักษณะเตาต้มเกลือ

บ่อเกลือบ่อเวร

การตักเกลือ

บ่อเกลือบ่อบ่อดอง บ้านบ่อหลวง

ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการสรุปผลการทดลอง

เค้าโครงสารนิพนธ์เรื่อง : การสร้างอุปกรณ์ วัดความเข้มแสงด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

โดย นายเชวง จันพูน

ข้าพเจ้านายเชวง จันพูน นิสิตวิทยาลัยครุศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ ๒ ซึ่งเป็น นิสิตปริญญาโท ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาครูในท้องถิ่นบูรกันดารตามโครงการ พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นที่ ๑ ปัจจุบัน เป็นข้าราชการครูโรงเรียนบ้านท่าทางหลวง ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสร้างอุปกรณ์ วัดความเข้มแสงด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ (CONSTRUCTION OF A DEVICE FOR LIGHT INTENSITY MEASUREMENT WITH A MICROCONTROLLER) อาจารย์ปรึกษาสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัญชา ศิลป์สกุลสุข ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการทำวิจัย

เนื่องจากพลังงานจากแสงอาทิตย์ เป็นแหล่งพลังงานที่มีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตบนโลกของเรา ซึ่งปัจจุบันมนุษย์เรานำพลังงานจากแสงอาทิตย์มาใช้แทนพลังงาน จาก น้ำมันเชื้อเพลิง และถ่านหินซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้และเริ่มหมดไปเพราะ ต้องใช้เวลานานหลายปีในการเกิด การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ในปัจจุบันเป็นที่นิยม เป็นอย่างมากเพราะเป็นพลังงานสะอาดและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ในพื้นที่อำเภอ บ่อเกลือ ก็ได้มีการนำพลังงานจากแสงอาทิตย์มาใช้โดยการใส่แผงโซลาร์เซลล์เปลี่ยน พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานไฟฟ้า ซึ่งตอนนี้ก็มีอยู่หลายหมู่บ้านที่ไฟฟ้ายังไปไม่ถึง คือ หมู่บ้านห้วยลอย ตำบลภูฟ้า รวมถึงโรงเรียนท่านคุณหญิงสง่างามบ้านท่าทางหลวง

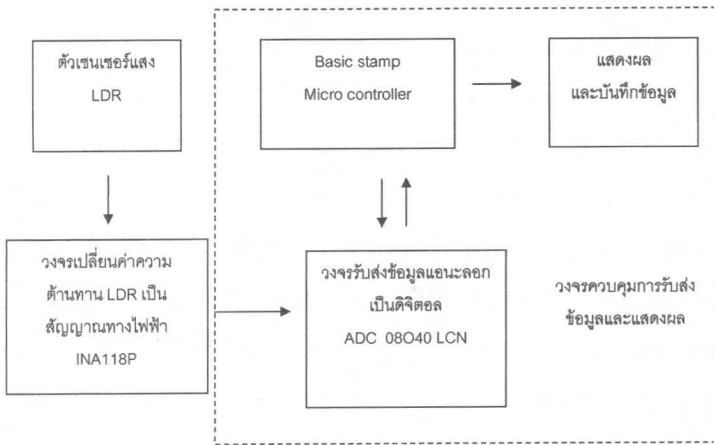
ผู้วิจัยมีความสนใจในพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานทดแทนที่หาได้ทั่วไป จึงทำการวัดความเข้มแสงที่ตกมาในแต่ละวัน แต่เนื่องจากการวัดด้วยเครื่องมือวัดความเข้มแสงแบบมือถือทั่วไปจะต้องใช้เวลามาก จึงคิดที่จะสร้างเครื่องมือวัดที่สามารถเก็บค่าความเข้มแสงโดยอัตโนมัติ โดยใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ที่สามารถหาได้ง่ายและไม่ซับซ้อนมากในการเขียนชุดคำสั่ง

ในการออกแบบสร้างเครื่องมือวัดความเข้มแสงในครั้งนี้เป็นารออกแบบโดยใช้วงจรวจรีเล็คทรอนิกส์และตัวเซนเซอร์แสง คือ LDR ในการแปลงความเข้มแสงเป็นศักย์ไฟฟ้า แล้วเก็บข้อมูลโดยใช้เบสิก แอสเอ็มบี 2SX เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีความแม่นยำและไม่เสียเวลาในการเก็บข้อมูลตลอดทั้งวัน จุดมุ่งหมายของการออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดความเข้มแสงอาทิตย์ด้วยวงจรวจรีเล็คทรอนิกส์ในครั้งนี้เป็นารสร้างเครื่องมือวัดความเข้มแสงโดยจะทำการปรับเทียบกับเครื่องมือวัดความเข้มแสงอาทิตย์ มาตรฐาน เพื่อให้ได้อุปกรณ์วัดความเข้มแสงที่ให้ค่าถูกต้อง และสามารถนำเครื่องมือนี้มาทำการวัดความเข้มแสงโดยเครื่องมือจะทำการเก็บข้อมูลให้ตลอดทั้งวันในช่วงเวลาที่ตั้งไว้สามารถนำเอาหลักการในการเก็บข้อมูลนี้ไปประยุกต์ใช้กับการวัดปริมาณอื่นๆ รวมทั้งใช้ในบทเรียนการทำโครงงาน ของนักเรียน

สำหรับการออกแบบเครื่องมือวัดค่าความเข้มแสงอาทิตย์ ด้วยวงจรวจรีเล็คทรอนิกส์อย่างง่าย มีขั้นตอน คือ เริ่มตั้งแต่การออกแบบและสร้างตัวรับรู้ทางแสง(light sensor) โดยการสร้างวงจรวจรีเล็คทรอนิกส์ ที่ให้ค่าต่างศักย์ทางออกแปรค่าตามความต้านทานของแสง ต่อเข้ากับวงจรมีเปลี่ยนสัญญาณอะนาล็อกเป็นสัญญาณดิจิตอล แล้วเก็บบันทึกในไมโครคอนโทรลเลอร์ แล้วส่งงานโดยโปรแกรมภาษาเบสิกแล้วทำการปรับเทียบเครื่องมือวัดความเข้มแสงที่สร้างขึ้นกับเครื่องมือวัดความเข้มแสงที่ได้มาตรฐานโดยเครื่องมือวัดความเข้มแสงที่นำมาใช้ในการปรับเทียบกับเครื่องมือวัดความเข้มแสง เป็น

เครื่องวัดความเข้มแสงที่ได้ผ่านการปรับเทียบมาแล้วของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งเป็นเครื่องมือวัดแสงโดยให้ค่าความเข้มแสงเป็น W/M^2 ทำการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องวัดความเข้มแสงที่สร้างขึ้น โดยให้เก็บข้อมูลทุก 10 นาที โดยประมาณเป็นเวลา 12 ชั่วโมง ต่อ 1 วัน เป็นเวลา 5 วัน แล้วทำการเปรียบเทียบความถูกต้องของข้อมูลแต่ละวันกับความเข้มแสงที่สุ่มวัดโดยเครื่องมือวัดแสงที่ให้ค่าถูกต้อง

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายว่าจะเกิดประโยชน์สำหรับการจัดการเรียนการสอนเรื่องพลังงานงานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับพลังงานแสงอาทิตย์ รวมถึงการประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ให้เห็นเป็นรูปธรรมรวมทั้งเป็นการเก็บข้อมูลพลังงานจากแสงอาทิตย์ในพื้นที่ๆไว้สำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้า

* ขณะนั้นสติดกำลังอยู่ระหว่างการทดลอง และรวบรวมผลการศึกษา

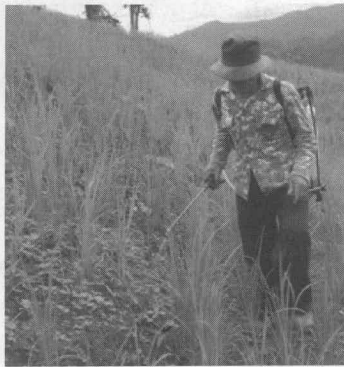

สารนิพนธ์เรื่อง : การศึกษาการใช้เกลือควบคุม สาบเสื่อและสาบแรังสาบกาในข้าวไร่

โดย นางสาวลำดวน คำแคว้น

ข้าพเจ้านางสาวลำดวน คำแคว้น นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ภาควิชาคณิศร ชัย ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท ในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาครูในท้องถิ่นบูรกันดารตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นที่ 1 ปัจจุบันเป็นข้าราชการครูโรงเรียนบ้านสบมาง ตำบลภูฟ้า อำเภอป่อเกลือ จังหวัดน่าน ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง : การศึกษาการใช้เกลือควบคุมสาบเสื่อและสาบแรังสาบกาในข้าวไร่ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รศ.ดร. เฉลิมชัย วงศ์วัฒนะ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการทำวิจัย

การใช้เกลือกำจัดวัชพืชในข้าวไร่

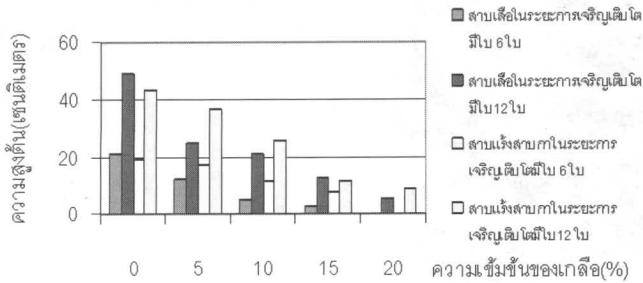
ด้วยเหตุที่เกษตรกรที่ปลูกข้าวไร่ในอำเภอป่อเกลือ จังหวัดน่าน ประสบปัญหาที่สำคัญในการกำจัดวัชพืชในข้าวไร่ และมีการใช้เกลือในการกำจัดวัชพืชนั้น ควบคุมไปกับการกำจัดโดยวิธีกลและการใช้สารเคมีอื่น ๆ โดยวิธีการที่เกษตรกรใช้ คือ ทำการพ่นสารละลายเกลือความเข้มข้นประมาณ 10 % ให้สัมผัสกับวัชพืชให้มากที่สุดและสัมผัสกับข้าวรไ้น้อยที่สุด ในปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกข้าวไร่ยังคงใช้เกลือกำจัดวัชพืช ซึ่งเมื่อใช้ไปนาน ๆ อาจก่อให้เกิดปัญหาการสะสม

ของเกลือในดินและความเป็นพิษต่อข้าวหรือพืชปลูกบางชนิดที่ปลูกในพื้นที่นั้น รวมถึงการชะล้างเกลือลงไปที่สะสมยังพื้นที่ด้านล่าง จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาในเรื่องนี้ขึ้น เพื่อศึกษาผลของเกลือที่มีต่อการเจริญเติบโตของสาบเสือและสาบแร้งสาบกา ความเป็นพิษของเกลือที่มีต่อข้าวไร่ และเพื่อศึกษาผลกระทบจากการใช้เกลือควบคุมวัชพืชที่อาจมีต่อพืชที่ปลูกในฤดูถัดไป

ผลการศึกษา

จากการศึกษาในแปลงข้าวไร่ของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลลู่ฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน พบว่า สาบเสือและสาบแร้งสาบกาที่เจริญเติบโตมีใบ 6 ใบ และ 12 ใบ เมื่อได้รับเกลือความเข้มข้นต่าง ๆ โดยใช้วิธีเดียวกันกับที่เกษตรกรใช้นั้น ในระยะแรก ความสูงและจำนวนใบของวัชพืชทั้งสองชนิดจะน้อยกว่าตัวควบคุม หลังจากนั้นที่ความเข้มข้นของเกลือต่ำ ๆ วัชพืชทั้งสองจะมีการแตกยอดเพิ่มจำนวนใบขึ้น ที่ 28 วันหลังให้เกลือ พบว่า เกลือความเข้มข้น 20 % สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืชทั้งสองชนิดในระยะเจริญเติบโตมีใบ 6 ใบ ได้อย่างสมบูรณ์ แต่ไม่สามารถยับยั้งการเจริญ

ผลของเกลือความเข้มข้นต่าง ๆ ที่มีต่อความสูงต้นของสาบเสือ สาบแร้งสาบกา เมื่อให้เกลือในระยะที่วัชพืชทั้งสองชนิดมีใบ 6 ใบ และ 12 ใบ ที่ 28 วันหลังให้เกลือ

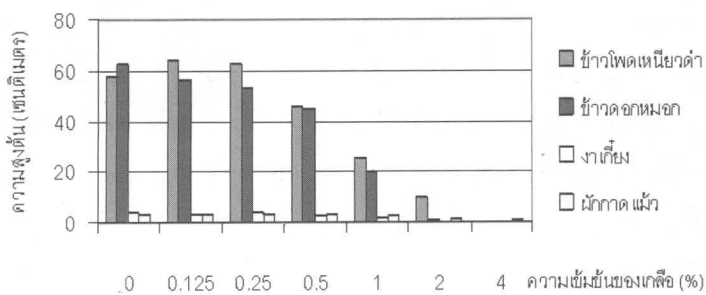
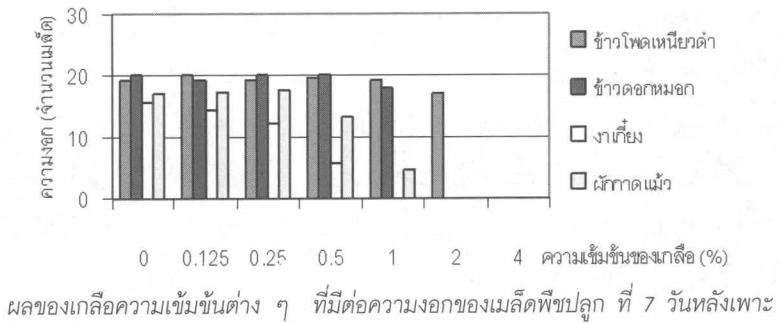

เติบโตของวัชพืชทั้งสองชนิดในระยะเจริญเติบโตมีใบ 12 ใบ ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งการให้เกลือในระยะที่วัชพืชเจริญเติบโตทั้ง 2 ระยะนั้น ไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของข้าวไร่ และเมื่อทดสอบพ่นสารละลายเกลือให้สัมผัสกับข้าวไร่อย่างทั่วถึงทั้งต้นพบว่า ข้าวไร่จะเกิดอาการปลายใบไหม้และแห้งตายเฉพาะปลายใบในระยะ 1 - 5 วัน แต่ต้นข้าวจะเจริญเติบโตเป็นปกติภายใน 14 วันหลังพ่น นอกจากนี้ เมื่อทดลอง โดยการพ่นสารละลายเกลือให้ทั่วทั้งต้นวัชพืช ในทั้ง 2 ระยะการเจริญเติบโต พบว่า ความเป็นพิษจะสูงกว่าการทดสอบในแปลงข้าวไร่ โดยสาบแรังสาบกาทั้ง 2 ระยะการเจริญเติบโต ที่ได้รับเกลือความเข้มข้น 10 % ขึ้นไปจะตาย ส่วนสาบเสื่อจะตายที่เกลือความเข้มข้น 20 % ส่วนที่เกลือความเข้มข้น 10 % จะถูกยับยั้งมากกว่า 90 % จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า วิธีการและความเข้มข้นของเกลือที่เกษตรกรใช้นั้น ยังไม่สามารถควบคุมวัชพืชทั้งสองชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในทางปฏิบัติเกษตรกรไม่สามารถจะควบคุมการพ่นสารละลายเกลือให้สัมผัสกับวัชพืชทั้งสองชนิดให้ทั่วถึงทั้งต้นได้ เพราะต้องระวังไม่ให้สัมผัสกับต้นข้าวไร่ นอกจากนี้ความเข้มข้นของเกลือที่เกษตรกรใช้ คือ 10 % นั้น ไม่สามารถควบคุมวัชพืชทั้งสองชนิดได้อย่างสมบูรณ์ หากเกษตรกรใช้ความเข้มข้นมากกว่านี้ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อเกลือมากขึ้น

ในปัจจุบันการใช้เกลือกำจัดวัชพืชในข้าวไร่ของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน ยังคงมีอยู่และหากยังคงมีการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ก็จะทำให้เกิดการสะสมของเกลือในดินในปริมาณมากจนส่งผลกระทบต่อการงอกและการเจริญเติบโตของพืชปลูกได้ ซึ่งจากผลการศึกษาในพืชปลูกที่เกษตรกรใช้ปลูกในพื้นที่ 4 ชนิด คือ ข้าวโพดเหนียวดำ ข้าวดอกหอมก งาเกี้ยง และผักกาดแก้ว แสดงให้เห็นว่า การงอกของเมล็ดพืชปลูกเหล่านั้น จะถูกยับยั้งอย่างสมบูรณ์โดยเกลือความเข้มข้น 4, 2, 1 และ 2 % ตามลำดับ และการเจริญเติบโตของต้นกล้าหลังการงอกในสภาพที่มีเกลือ

นั้น จะถูกยับยั้งโดยเกลือความเข้มข้นต่ำถึง 0.25 - 1 % นอกจากนี้ ต้นกล้าพืชปลูก ทั้ง 4 ชนิดที่ได้รับเกลือความเข้มข้นต่าง ๆ ทางดินเมื่ออายุ 7 วันหลังออก ข้าวดอกหมอก เหนียวดำ ข้าวดอกหมอก งาเกี้ยง และผักกาดแก้ว สามารถเจริญเติบโตมีชีวิตรอดได้ เมื่อได้รับเกลือความเข้มข้นสูงถึง 2, 2, 1 และ 4 % ตามลำดับ แต่การเจริญเติบโตของต้นกล้า จะถูกยับยั้งอย่างมาก โดยผลกระทบจากเกลือต่อต้นกล้าพืชปลูกนั้นจะพบ ตั้งแต่ความเข้มข้นต่ำ ๆ ถึง 0.5 - 1 %

จากผลการศึกษาระบุว่าการใช้เกลือในการควบคุมวัชพืชในข้าวไร่ นั้นจะได้ผลค่อนข้างต่ำ ถ้าจะให้ได้ผลดีขึ้นต้องให้เกลือในความเข้มข้นสูงขึ้น และต้องให้มากกว่า 1 ครั้ง โดยเฉพาะในสภาพเสียเป็นวัชพืชข้ามปีนั้น ถ้าเกิดจากส่วนขยายพันธุ์ก็ไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากส่วนขยายพันธุ์ที่อยู่ในดินสามารถแตกยอดขึ้นมาใหม่ได้ นอกจากนี้ เกลือที่ใช้อย่างมีการสะสมในดินหรือชะล้างลงไปในพื้นที่ด้านล่าง ซึ่งในระยะยาวอาจเกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและต่อพืชปลูกอื่น ๆ ได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงควรหาวิธีการอื่น ๆ ทางกายภาพ ทางชีวภาพหรือวิธีการแบบผสมผสานมาใช้ในการควบคุมวัชพืชในข้าวไร่จะดีกว่า และไม่เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมด้วย

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมวัชพืชของเกลือ และความเป็นพิษของเกลือที่มีต่อต้นข้าว ตลอดจนผลกระทบของเกลือในระยะยาวต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่หากยังคงมีการใช้เกลือในพื้นที่เพาะปลูกอยู่ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับเกษตรกรในการพิจารณาถึงการให้เกลือในการควบคุมวัชพืชในข้าวไร่ โดยเฉพาะผลที่มีต่อการปลูกพืชในฤดูต่อ ๆ ไป นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสามารถนำความรู้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนในพื้นที่อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน ได้ด้วย

เค้าโครงสารนิพนธ์เรื่อง : การศึกษาคุณภาพของ น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตจากผลไม้หลอด

โดย นางสาวสมหมาย ปัตตาลี

ข้าพเจ้านางสมหมาย ปัตตาลี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ภาควิชาคณิศร ข ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท ในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาครูในท้องถิ่นบูรกันดารตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระรัตนราชสุมาฯ สยามบรมราชกุมารี รุ่นที่ 1 ปัจจุบันเป็นข้าราชการครูโรงเรียนบ้านผักเหือก ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง : การศึกษาคุณภาพของน้ำหมักชีวภาพที่ผลิตจากผลไม้หลอด STUDY OF THE QUALITY OF FERMENTED BEVERAGE FROM MALOAD FRUIT อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รศ. ดร.พรพิมล ม่วงไทย ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการทำวิจัย

โดยการจัดทำงานสารนิพนธ์ เกี่ยวกับการทำน้ำหมักชีวภาพจากผลไม้หลอด ที่เป็นผลไม้ในท้องถิ่น น้ำหมักชีวภาพเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่มที่กำลังได้รับความนิยมบริโภคเพื่อเสริมสุขภาพกันแพร่หลาย ในต่างประเทศมีรายงานการบริโภคน้ำหมักชีวภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 แต่ในประเทศไทยเพิ่งมีรายงานการนำมาบริโภคในระยยะ 25 ปีนี้เอง โดยลักษณะทางกายภาพของน้ำหมักจะมีสีเหลืองถึงสีน้ำตาลขึ้นกับชนิดของวัตถุดิบ ดังนั้นผลิตภัณฑ์ประเภทนี้จึงสามารถทำการหมักจากวัตถุดิบพืช ผัก หรือ ผลไม้ซึ่งนำไปหมักรวมกับน้ำตาลซึ่งเป็นแหล่งอาหารหลักของเชื้อจุลินทรีย์ที่ใช้ในการเจริญเติบโตในระหว่างการหมัก โดยจุลินทรีย์อาจมาจากธรรมชาติโดยอาศัยติดมากับพืช ผัก ผลไม้ที่นำมาหมัก หรือ อาจเติมหัวเชื้อจุลินทรีย์โดยตรงเข้าสู่ระบบ

เมื่อหมักประมาณ 3 เดือนจะได้ของเหลวมีสีเหลืองเข้มและมีกลิ่นหอม สำหรับน้ำหมักชีวภาพที่มีการผลิตจำหน่ายมีมากมายหลายประเภทขึ้นกับชนิดวัตถุดิบที่ไว้ว่าจะใช้ผัก หรือ ผลไม้ ตัวอย่างเช่นน้ำหมักชีวภาพที่เกิดจากพืช ต่างๆหลายชนิด ได้แก่ ลูกยอ ข้าวกล้อง บั้วบก ตะไคร้ กระจ่างดำ แต่น้ำหมักชีวภาพที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ น้ำลูกยอหมัก ซึ่งมีรายงานการผลิตจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในงานวิจัยนี้มีความสนใจที่จะนำผลไม้พื้นเมืองชนิดหนึ่ง คือ มะพลูด มาทำให้เกิดประโยชน์โดยนำมาหมักเป็นน้ำหมักชีวภาพ

มะพลูด มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Elaeagnus latifolia* Linn. ซึ่งถูกจัดอยู่ในตระกูล Elaeagnaceae มะพลูดเป็นไม้ผลพื้นเมืองของไทยที่เป็นไม้เถา มีเนื้อแข็ง ลำต้นและกิ่งมีเกล็ดสีเทาหรือสีเงินที่มีขนาดเล็กละเอียดกระจายทั่วไป ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน แผ่นใบมีรูปรี และมีขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นกระจุกตามง่ามใบ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ผลเป็นรูปทรงรี ยาวประมาณ 1-2 เซนติเมตร มีสีแดงถึงแดงส้ม แหล่งที่พบมาก คือ ในป่าหรือตามทุ่งนา ทางภาคเหนือของประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่ามีปลูกกันตามบ้านเรือนในเขตชนบทด้วย สำหรับในพื้นที่อำเภอป่าสักเป็นอีกพื้นที่หนึ่ง ที่มีต้นมะพลูดจำนวนมาก โดยเมื่อถึงฤดูกาลให้ผลจะมีผลมะพลูดสุกประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคมในปริมาณมาก ชาวบ้านจะนำผลที่สุกออกมาวางขายในราคาที่ไม่สูง ราคาผลมะพลูดจึงตกต่ำ ทำให้ชาวบ้านปล่อยให้ผลมะพลูดหล่นทิ้งไปโดยไม่ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เนื่องจากยังไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของผลมะพลูด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการนำผลมะพลูดผลิตเป็นน้ำหมักชีวภาพ และทำการศึกษาคุณภาพของน้ำหมักชีวภาพจากผลมะพลูด วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพด้านสี กลิ่น รส ความยอมรับของผู้บริโภค ตลอดจนศึกษาข้อมูลทางเคมีที่เป็นประโยชน์ ศึกษาหาปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระของน้ำหมักชีวภาพ

จากผลมะหลอด ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมให้ประชาชนทั่วไปเห็นคุณค่าและประโยชน์ของ
 ผลมะหลอดมากยิ่งขึ้น ซึ่งปกติแล้วน้ำหมักชีวภาพ จะมีราคาค่อนข้างสูงกว่าผลไม้ซึ่ง
 เป็นวัตถุดิบพื้นฐานมาก จึงจัดว่าผลิตภัณฑ์นี้ อาจเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของชุมชนอีก
 ประเภทหนึ่ง

ขอบเขตการศึกษา

ตอนที่ 1 การเตรียมน้ำหมักชีวภาพ

นำผลมะหลอดสุก ผลสดมาล้างให้สะอาด แบ่งผลมะหลอดออกเป็น 2
 ส่วน อีกส่วนหนึ่ง ลวกด้วยน้ำร้อน 100 °C อีกส่วนหนึ่งไม่ ลวก แล้วนำไปเข้า
 กระบุงการหมัก โดยใช้วัสดุในการหมักคือโถแก้ว โดยใช้วิธีการหมักเป็น 4 สูตร
 คือ

สูตรที่ 1 ผลมะหลอดสุกไม่ผ่านการลวก ผสมกับน้ำตาลทรายแดง และน้ำ
 สะอาด

สูตรที่ 2 ผลมะหลอดสุกไม่ผ่านการลวก ผสมกับน้ำตาลอ้อย และน้ำสะอาด

สูตรที่ 3 ผลมะหลอดสุกที่ผ่านการลวก ผสมกับน้ำตาลทรายแดง และน้ำ
 สะอาด

สูตรที่ 4 ผลมะหลอดสุกที่ผ่านการลวก ผสมกับน้ำตาลอ้อย และน้ำสะอาด
 ทำการหมักแต่ละสูตร โดยใช้อัตราส่วนระหว่าง ผลมะหลอด : น้ำตาลทรายแดงหรือ
 น้ำตาลอ้อย : น้ำสะอาด ในอัตราส่วน 3:1:10

2 ตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด และตรวจปริมาณการ
 ดักอนุมูล อิสระ(DPPH)ในส่วนผสมของน้ำหมักชีวภาพจากผลมะหลอด 0 30 60
 และ 90 วัน ก่อนการพาสเจอร์ไรส์

3 ทำการพาสเจอร์ไรส์น้ำหมักชีวภาพ เมื่อหมักได้ครบกำหนด 90 วัน นำไปกรองด้วยผ้าขาวบางนำกากทิ้ง ได้น้ำหมักใส นำไปให้ความร้อนที่ อุณหภูมิ 85 °C ใช้เวลานาน 15 นาที แล้วทำให้ เย็นทันทีที่อุณหภูมิ 10 °C จะได้น้ำหมักชีวภาพที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค นำไปบรรจุในขวดแก้ว แล้ววิเคราะห์หาปริมาณสารสำคัญตามกำหนด มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

4 นำน้ำหมักชีวภาพจากผลมะพลอด ทำการตรวจวิเคราะห์ตามข้อ 2 ของน้ำหมักชีวภาพ ในช่วงเวลา ที่กำหนดคือ 0 30 60 และ 90 วัน

5 วิเคราะห์หาปริมาณกรดอินทรีย์ จุลินทรีย์รวมในน้ำหมักชีวภาพที่ทำกรพาสเจอร์ไรส์

6 ทำการประเมินคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส

ตอนที่ 2 จัดทำโครงการ กระบวนการทำน้ำหมักชีวภาพจากผลมะพลอด เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน

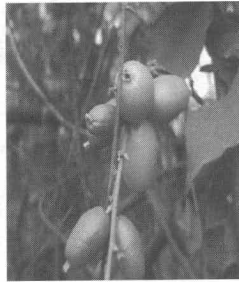
มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 ความสำคัญ
- 2.2 จุดประสงค์
- 2.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 2.4 วิธีการดำเนินงาน
- 2.5 สรุปผล
- 2.6 การประเมินผล

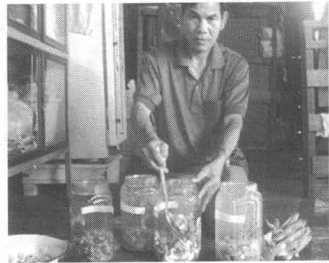
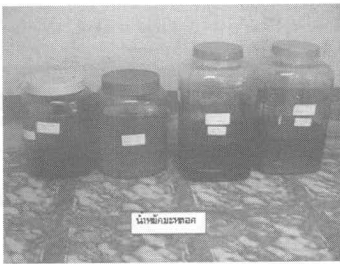
การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ ได้แก่วิธีการหมักตลอดถึงกระบวนการทำน้ำหมักชีวภาพจากผลมะพลอด ลักษณะสี กลิ่น และ รส ศึกษา

สมบัติทางเคมี ได้แก่ วิเคราะห์ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด และตรวจสอบสาร
 ด้านอนุมูลอิสระ วิเคราะห์ปริมาณกรดอินทรีย์ ปริมาณจุลินทรีย์รวม และสามารถนำ
 ความรู้เผยแพร่แก่ชุมชน

ผลมะหลอด

การหมักผลมะหลอด

ผลิตภัณฑ์ที่หมักได้

สารนิพนธ์เรื่อง : การศึกษากระบวนการผลิตมะขามป้อม แช่อิ่มอบแห้ง

โดย นางสมหมาย ปิตตาลี

ข้าพเจ้า นางศุภการย์ ดีพรมกุล ครู คศ. 2 โรงเรียนบ้านนาดอก สาขานางอำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ได้รับพระราชทานทุนการศึกษาในโครงการส่งเสริมการศึกษาพัฒนาครูในท้องถิ่นทุกกันดาร ตามโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มอบทุนให้โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2549 ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการผลิตมะขามป้อมแช่อิ่มอบแห้ง อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.พรทิพย์ ศิริสุนทรลักษณ์ ภาควิชาคหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมา

มะขามป้อมจากที่ศึกษาค้นคว้าพบว่าเป็นพืชสมุนไพรที่มีประโยชน์ ผลสดใช้รับประทานทำให้ชุ่มคอแก้กระหายน้ำ ไบและเปลือกใช้ย้อมผ้าและฟอกหนัง เป็นปุ๋ยใช้รักษาความเป็นกรด-ด่างของดิน และเมล็ดใช้ย้อมผม จึงนับว่ามะขามป้อมเป็นพืชที่มีคุณค่ามาก มะขามป้อมเกิดขึ้นเองตามป่ามีคุณค่าทางโภชนาการสูงโดยเฉพาะมีวิตามินซีถึง 726 มิลลิกรัมจากปริมาณ 100 กรัม แต่เนื่องจากมะขามป้อมมีรสฝาดคม คนจึงนิยมนำมาจิ้มเกลือหรือดองเค็มเอาไว้ทานแต่ในปริมาณที่น้อย ที่เหลืออีกจำนวนมากพอแก่จัดก็จะร่วงลงมาและเน่าเสียในที่สุด

แรงจูงใจในการทำวิจัย

แรงจูงใจที่ทำให้ผู้ศึกษาเองสนใจที่จะศึกษาและทำงานวิจัยในครั้งนั้นก็เพราะว่าพื้นที่บ้านนาดอกสาขานาง ในอำเภอป่าสัก จังหวัดน่านมีปริมาณมะขามป้อมมาก แต่ไม่มีราคา โดยเฉพาะพอถึงฤดูกาลแก่จัดก็จะร่วงลงมาและเน่า ผู้ศึกษาเองได้เลยจุดประกายตรงนั้นขึ้นว่าเราจะมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะทำให้มะขามป้อมซึ่งเป็นผลไม้ป่าที่มีคุณค่าสูง ให้มีค่าทางด้านเศรษฐกิจขึ้น ดังนั้นจึงคิดทำงานวิจัยในครั้งนี้นั้น

ผลของการศึกษา

ผลจากการทำงานวิจัยในครั้งนี้นำให้พื้นที่ที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่มีผลิตภัณฑ์มะขามป้อมแปรรูปมอบแห่งไว้รับประทานได้ตลอดปี และตลอดจนขายได้ราคาดี อีกด้วย ซึ่งหลังจากการทำแปรรูปมอบแห่งแล้วผลิตภัณฑ์ยังมีวิตามินซีเหลืออยู่ร้อยละ 60

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

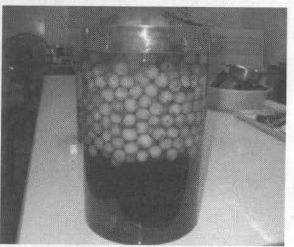
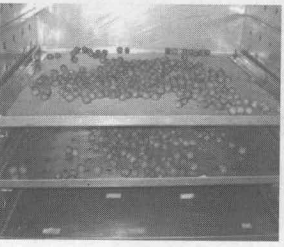
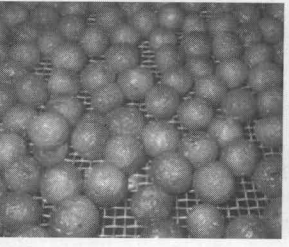
แหล่งพื้นที่ที่ใช้ในการทำงานวิจัยในครั้งนี้อยู่ที่ชุมชนบ้านนาดอก สาขานาง ตำบลป่าสัก อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน

ด้านการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้นักเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จริง ปฏิบัติจริงตามขอบเขตความรู้ของแต่ละระดับชั้นโดยจัดแบ่งเป็นช่วงชั้น 2 ช่วงชั้น คือ ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้น 2

ด้านการเผยแพร่ความรู้

การเผยแพร่ผลงานการวิจัย คือ ผู้ศึกษาได้ขยายผลให้กับกลุ่มแปรรูปแม่บ้าน บ้านบ่อหลวง ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน และได้นำขั้นตอนต่างๆ ของงานวิจัยไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 โดยได้เน้นทางด้านทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างมีเหตุผลและถูกต้องตามหลักทฤษฎี

โครงการนำร่องห้องสมุดโรงเรียน
ในพื้นที่ทุรกันดาร

โครงการนำร่องห้องสมุดโรงเรียน ในพื้นที่ทุรกันดาร

โครงการบริการวิชาการพัฒนาห้องสมุดและสื่อการเรียนรู้ :
ห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
โรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง จังหวัดน่าน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ชัยรัตน์*

โรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง จังหวัดน่าน เป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดาร ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดตั้งเป็นทางการเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2537 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน สถานที่ตั้ง หมู่บ้านนาง หมู่ที่ 14 ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน รหัสไปรษณีย์ 55220 รับเด็กนักเรียนจาก บ้านนาง หมู่ที่ 14 ตำบลบ่อเกลือใต้ ประชากรมีเชื้อชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันคือภาษาคำเมือง ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายเอกพันธ์ พิศจาร และ บ้านดงผาปูน หมู่ที่ 8 ตำบลบ่อเกลือใต้ ประชากรมีเชื้อชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ภาษาคำเมือง ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายตีบ พิศจาร ปัจจุบันเปิดสอนชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 56 คน มีครูรวมผู้บริหารทั้งหมด 5 คน และ

* ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1 ใน 5 ของครูโรงเรียนนี้ คือ อาจารย์ศุภการย์ ดีพรมกุล เป็นนิสิตปริญญาโทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในโครงการสนับสนุนส่งเสริมครูโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในระดับมัธยมศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษารุ่นที่ 1 (แผน ข) ที่ได้รับทุนจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท)

ในเดือนธันวาคม 2550 บริษัทไดคอก เอส พี ประเทศไทยจำกัด ได้มอบอาคาร 3 ห้องเรียนและได้จัดพื้นที่ 1 ห้องเรียนเป็นห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติในการนี้ อาจารย์ศุภการย์ ดีพรมกุลได้ขอความร่วมมือมายังสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ไปดำเนินงานจัดห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ขณะเดียวกับที่รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ได้ขอบประมาณแผ่นดินโครงการบริการวิชาการไว้รองรับในโครงการบริการวิชาการพัฒนาห้องสมุดและสื่อการเรียนรู้ (บก 20) ท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์ดร. วิรุณ ตั้งเจริญ เห็นชอบและได้อนุมัติโครงการฯ และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ พัฒนาห้องสมุดและสื่อการเรียนรู้ โครงการที่ 1 : การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง จังหวัดน่าน

จากการที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เดินทางไปจังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2550 เพื่อเยี่ยมเยียนนิสิตในโครงการสนับสนุนส่งเสริมครูโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร รุ่นที่ 1 นั้น พบปัญหาที่คล้ายคลึงกันในหลายโรงเรียนคือ นักเรียนไม่สามารถอ่านหนังสือออกได้ตามระดับ/วัยของนักเรียน ดังนั้นในการดำเนินงานในโครงการนี้นอกเหนือจากการดำเนินงานห้องสมุดทางด้านกายภาพ การจัดหาหนังสือสื่อการเรียนการสอน และการจัดระบบในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุดแล้ว ยังมุ่งเน้นการ

จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม/กระตุ้นให้ครูและนักเรียนใช้หนังสือและสื่อที่จัดหาไว้ในห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนใช้ฝึกฝนให้เกิดทักษะ “การอ่านออกเขียนได้” ให้เป็นไปตามวัยและระดับการศึกษาของนักเรียนอย่างจริงจัง เพราะห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งบ่มนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) ให้เกิดแก่เยาวชนของชาติที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต ดังนั้น ห้องสมุดโรงเรียนที่มีหนังสือและสื่อการเรียนการสอนที่ดี มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ช่วยสนับสนุนการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน รวมถึงการมีห้องสมุดที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและเชิญชวนให้เข้าใช้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ จะช่วยทำให้ทั้งครูและนักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ สร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าให้เกิดขึ้นในเยาว์วัยได้อย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาชีวิตให้มีคุณภาพ เหมาะแก่สภาพแต่ละบุคคลต่อไป

อนึ่ง จากการสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นพยาธิกันมาก ทั้งนี้ เนื่องจากน้ำที่ดื่มมาจากน้ำตก ไม่ได้ผ่านกระบวนการทำความสะอาด ทำให้นักเรียนที่ดื่มน้ำเป็นพยาธิ ดังนั้น สำนักหอสมุดกลาง จึงเห็นควรดำเนินงานด้านสุขภาวะให้แก่เด็กนักเรียนไปพร้อมกัน โดยจัดหาเครื่องกรองน้ำเพื่อไว้ใช้ในงานที่โรงเรียนบ้านนาดอก สาขานางบงอีกด้วย

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 คณะกรรมการดำเนินงานวางแผนในการดำเนินงานร่วมกัน และประสานงานกับนักวิชาการในโครงการบริการวิชาการ บก 20 โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 คณะทำงานได้ไปปฏิบัติงาน ณ ห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24-26 ธันวาคม 2550 โดยแบ่งคณะทำงานออกเป็น 3 กลุ่ม **กลุ่มที่ 1** วางแผนด้านกายภาพ ในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ **กลุ่มที่ 2** คัดเลือกหนังสือเก่าที่มีอยู่ในห้องสมุดเดิม เพื่อส่งกลับไปดำเนินงานที่สำนักหอสมุดกลาง และจัดหาสิ่งพิมพ์ สื่อการเรียนการสอนใหม่เข้ามาทดแทน **กลุ่มที่ 3** จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น เพื่อเก็บข้อมูลในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านครั้งต่อไป และกระตุ้นนักเรียนให้อ่านหนังสือที่นำไปจัดกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนในทุกชั้นปี ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ไร่แจ่มใส และเรียนรู้ไปกับกิจกรรมต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าหากจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ อย่างมีความสุขจะเกิดการเรียนรู้ในตัวนักเรียนอย่างแน่นอน

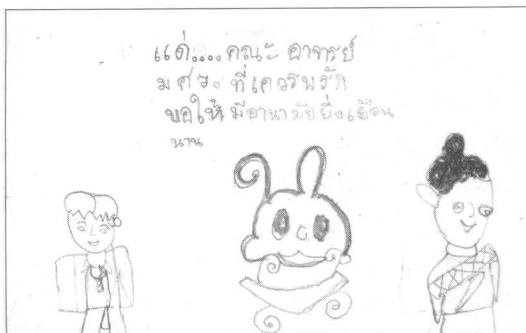
ระยะที่ 2 คณะทำงานได้ไปปฏิบัติงาน ณ ห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2551 โดยนำชั้นหนังสือไปจัดเก็บหนังสือที่ได้ดำเนินงานแล้วพร้อมที่จะให้ออกบริการไปจัดเก็บตามระบบที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง พร้อมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนทุกชั้นโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

ระยะที่ 3 เป็นช่วงสุดท้ายของโครงการ ระหว่างวันที่ 22-24 กุมภาพันธ์ 2551 จัดกายภาพของห้องสมุด จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู/นักเรียนในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนภายหลังจากที่ส่งมอบห้องสมุดแล้ว สอนการใช้ห้องสมุดให้แก่ครู และนักเรียน และในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 ส่งมอบห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนบ้านนาคอก สาขานาง โดย อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขั้นตอนที่ 2 การติดตามประเมินผล หลังจากส่งมอบห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนบ้านนาดอก สาขานางแก้ว คณะทำงานจะติดตามประเมินผลการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งฝึกฝนทักษะการอ่านของนักเรียนทุกชั้นปี จำนวน 2 ครั้ง

ในการดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนจากรองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารโครงการบริการวิชาการ บก 20 เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีวัตถุประสงค์อย่างแน่วแน่ใน “การพัฒนาห้องสมุดและสื่อการเรียนรู้” เพื่อเป็นต้นแบบของการใช้ห้องสมุด ให้เป็นแหล่งฝึกฝนทักษะในการอ่านออกเขียนได้ เพื่อเปิดโลกทัศน์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่นักเรียน ณ โรงเรียนบ้านนาดอก สาขานางแก้ว จังหวัดน่าน

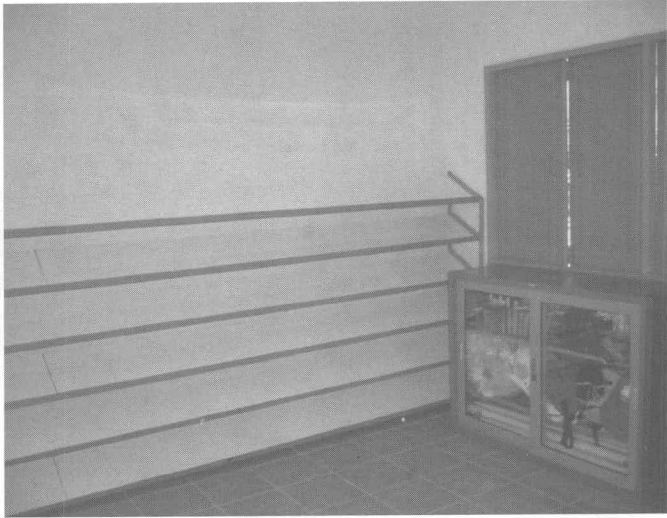

อาคารของบริษัท ไตดก เอส พี ประเทศไทย จำกัด มอบให้ ขนาด 3 ห้องเรียน

ชื่อห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนบ้านนาดอก สาขานาง

สภาพของห้องสมุดก่อนดำเนินงาน

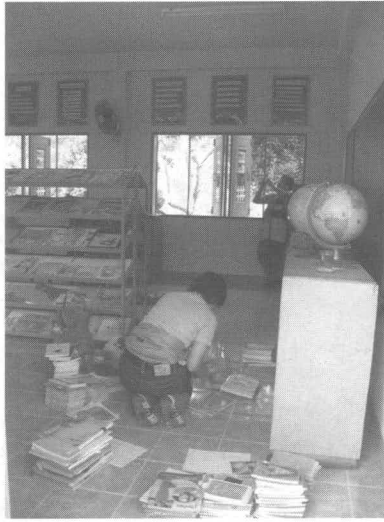
การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 - 26 ธันวาคม 2550

การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 - 26 ธันวาคม 2550

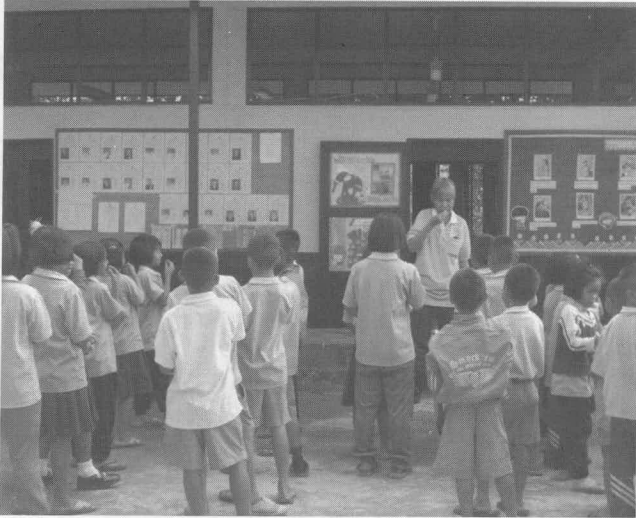
การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 - 26 ธันวาคม 2550

การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 - 26 ธันวาคม 2550

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 1

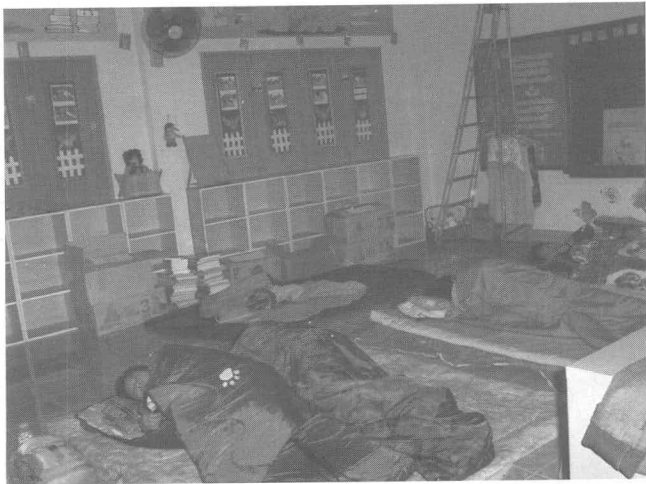
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 1

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 1

การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2551

เหนื่อยนัก พักผ่อนเพิ่มพลัง เพื่อวันพรุ่ง

การดำเนินงานห้องสมุด ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2551

ติดตั้งเครื่องกรองน้ำ เสริมสร้างสุขภาวะ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 29 มกราคม - 1 กุมภาพันธ์ 2551

ล้อมวงอ่านหนังสือนิทานเล่มใหม่หลังตะวันตกดิน

การสัมภาษณ์

ดร.สมปราวณา วงศ์บุญหนัก

1) อาจารย์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหรือเข้ามารับผิดชอบเป็นผู้ประสานงานโครงการบัณฑิตคืนถิ่นได้อย่างไร

... การเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานโครงการบัณฑิตคืนถิ่น (ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น) เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตนิสิตในหลักสูตรการศึกษาศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ในความรับผิดชอบของภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ โดยในปีการศึกษา 2544 ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาศึกษาศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ-ชีวภาพ (หลักสูตรเก่า) รับนิสิตโดยทั่วไปเข้าเรียนร่วมกับนิสิตในโครงการรุ่นแรก จากพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ

จังหวัดน่าน จำนวน 5 คน (ต่อมาย้ายไปหลักสูตร ศศ.บ วิชาเอกการพัฒนาชุมชน 1 คน) และจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตร พร้อมเปลี่ยนแปลงชื่อสาขาวิชาใหม่ เป็น สาขา วิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป โดยตนเองมีหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ รับผิดชอบ ประสานงานการปรับปรุงหลักสูตร และภาควิชามอบหมายให้ดูแลประสานงานเรื่อง ทุนของนิสิตในโครงการ กับมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เพื่อส่งข้อมูลของนิสิต ด้านประวัติส่วนตัว ผลการเรียน พร้อมเป็นผู้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนิสิต ในด้านต่างๆ ตลอดจนการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของนิสิตในโครงการเสนอต่อมูลนิธิ เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละภาคเรียน

2) อยากทราบที่มาหรือเบื้องหลังโครงการบัณฑิตคืนถิ่น และโครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่นมีที่มาที่ไปอย่างไร ที่ผ่านมามีโครงการมีกระบวนการรับเข้าศึกษาอย่างไร และมีเงื่อนไขหลังจบการศึกษาอย่างไร

... โครงการบัณฑิตคืนถิ่นเริ่มต้นพร้อมกัน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ และหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ โครงการบัณฑิตคืนถิ่น ครูวิทยาศาสตร์
คืนถิ่น เป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช
กุมารี เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น
ห่างไกลและครูผู้สอนมักจะขอย้ายออกจากพื้นที่หลังจากที่บรรจุเข้าทำงานแล้ว ๑-๒ ปี
ทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นคนที่มาจกท้องถิ่นอื่น กว่าจะเข้าใจ
ภาษาพื้นเมืองของนักเรียนในท้องถิ่น เข้าใจศิลปวัฒนธรรมของชุมชนตลอดจนสภาพ
ความเป็นอยู่ต้องใช้เวลาในการปรับตัวค่อนข้างมาก และพอจะเริ่มปรับตัวได้ก็ ขอย้าย
ออกจากพื้นที่จึงส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงมีพระราชดำริให้จัด
โครงการบัณฑิตคืนถิ่นโดยให้นักเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลได้เข้ามาศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาโดยทรงให้ทุนการศึกษาจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา พร้อมทั้งมีพระราชดำริให้
จัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นิสิตที่เข้าศึกษาในโครงการฯ สามารถนำความรู้ความสามารถ
กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง นิสิตในโครงการบัณฑิตคืนถิ่นจะได้รับทุนการศึกษา
ปีการศึกษาละ 50,000 บาท ตลอดจนสำเร็จการศึกษาของแต่ละหลักสูตร ในส่วนของ
โครงการบัณฑิตคืนถิ่น ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น รัฐบาลศึกษาจากมูลนิธิสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดา ตามวัตถุประสงค์ ของมูลนิธิ เพื่อให้การอุดหนุนการศึกษาแก่นิ
สิตจากครอบครัวในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี แสดงให้เห็นว่า เยาวชนไทยที่ควรอยู่ในวัยเล่าเรียนควรมีโอกาส
ได้เรียนต่อเพื่อ นำความรู้ไปใช้พัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งขณะนี้พื้นที่ของการรับนิสิตใน
โครงการคือจังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยกระบวนการรับเข้าดำเนินการโดย
ฝ่ายรับนิสิตใหม่ มีศวก การประสานงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อประกาศ
ให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย(มัธยมศึกษาปีที่ 6) ในทุกอำเภอได้รับ
ทราบ และสมัครเข้าสอบคัดเลือก ทั้งนี้การพิจารณาจะให้โอกาสกับนักเรียนใน

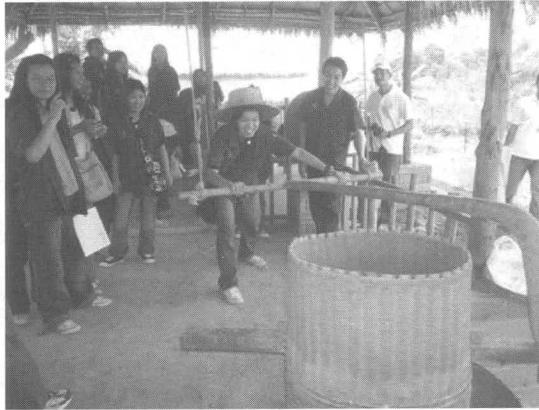
พระราชทานุเคราะห์ก่อน (ถ้ามี) ส่วนนักเรียนที่ไม่เป็นนักเรียนในพระราชทานุเคราะห์ที่จะพิจารณาจากฐานะครอบครัว อาชีพบิดามารดา ผลการเล่าเรียน ความประพฤติ ความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ (ถ้ามี) ตลอดจนเจตคติของ ความต้องการพัฒนา ท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร การดำเนินการคัดเลือกประสานความร่วมมือกับสถาบันและหน่วยงานโครงการ วิทยาศาสตร์กับการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนแก่เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตาม พระราชดำริ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ศูนย์ พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (กรณีนี้สัตรีระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา แผน ๖) ร่วมเป็นคณะกรรมการคัดเลือกพร้อมผู้แทนจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

เมื่อนิสิตในโครงการสำเร็จการศึกษาแล้ว จะกลับไปยังท้องถิ่นของตนเองเพื่อไปมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน ซึ่งนิสิต ในโครงการรุ่นที่ 1 จำนวน 4 คน สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันเป็น ครูอัตราจ้างในโรงเรียนมัธยมพระราชทานเฉลิมพระเกียรติ 1 คน โรงเรียนมัธยม บ่อเกลือ 1 คน โรงเรียนบ้านส้วา 1 คน อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน และทำงาน ด้านการประสานงานที่ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน 1 คน ทั้งนี้ นิสิต จะไม่ได้มีการทำสัญญาใดๆกับโครงการ ทุกคนถือเป็นสัญญาใจและเป็นความ กตัญญูต่อแผ่นดินเกิดของตนที่ต้องกลับไปเมื่อสำเร็จการศึกษา

3) ทราบว่าอาจารย์มีความใกล้ชิดกับนิสิตมาก มศว ชุมชน จึงอยากทราบว่า นิสิตกลุ่มนี้มีความโดดเด่นหรือสิ่งที่น่าสนใจที่ควรถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้รับทราบ คืออะไรบ้าง

... นิสิตกลุ่มนี้ในเรื่องความโดดเด่นคงมีในส่วนที่เป็นลูกหลานที่มีบ้านเกิดอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นนิสิตที่มีผลการเรียนค่อนข้างดี มีความประพฤติเรียบร้อย และมาจากครอบครัวที่ดี ตลอดจนมีนิสัยของการรักที่จะเรียนรู้โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นของตนเอง ตัวอย่างเช่น การที่จัดให้นิสิตเข้าร่วมโครงการอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นการอบรมเข้มกับมูลนิธิสิริกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง ของ อาจารย์วิวัฒน์ ศัลยกำธร นิสิตเข้าร่วมและแสดงความสามารถของการใฝ่รู้ ความตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมเรื่องเกษตรอินทรีย์อย่างดี ได้รับการชื่นชมจากผู้เกี่ยวข้อง ในบางโอกาสมีการขอให้ไปช่วยเหลือถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชนรุ่นน้องอีกด้วย นอกจากนี้นิสิตกลุ่มนี้ยังได้ร่วมกันจัดกิจกรรมให้แก่เยาวชนในท้องถิ่นของตนที่อำเภอน้ำเกียน จังหวัดน่าน และยังเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในการจัดการอบรมในเรื่องต่างๆ ให้แก่ชุมชนทั่วไป โดยการจัดค่ายต้านภัยยาเสพติด ค่ายส่งเสริมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ค่ายโครงการวิทยาศาสตร์ และการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนในจังหวัดนครนายก (ในช่วงที่พักอยู่ที่ มศว องครักษ์) นับเป็นกลุ่มนิสิตที่มีคุณภาพ ผลการเรียนโดยเฉลี่ยค่อนข้างดี โดยมีนิสิตในโครงการรุ่นที่ 2 จากจังหวัดน่าน ซึ่งจะสำเร็จการศึกษาในปี 2549 จำนวน 24 คน มีผลการเรียนถึงขั้นเกียรตินิยมอันดับ 1 จำนวน 1 คน เกเรดเฉลี่ย 3.76 และเกเรดเฉลี่ยทั้งกลุ่มเฉพาะนิสิตจังหวัดน่าน ประมาณ 2.90 ส่วนนิสิตรุ่นที่ 3 จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกเรดเฉลี่ย 2.85

**4) อาจารย์มีความใกล้ชิด ได้ลงพื้นที่ จ. น่าน ได้พบเห็นหลายสิ่งหลายอย่าง
ประสบการณ์เหล่านี้ให้ข้อคิดอะไรกับอาจารย์บ้าง**

... เนื่องจากตนเองอยู่ในส่วนฐานะกรรมการบริหารหลักสูตร กศ.ม สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ศึกษา แผน ข และเป็นผู้สอนตลอดจนการมีส่วนร่วม ในช่วงการเตรียม
การเปิดหลักสูตร จึงได้มีโอกาสลงพื้นที่ครั้งแรกที่จังหวัดน่าน ประมาณต้นเดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 กับกลุ่มงานโครงการวิทยาศาสตร์กับการเรียนรู้เพื่อสนับสนุน
แก่เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ โดยการนำของ ดร.กฤษณพงษ์
กীরติกโร อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ
และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ พบผู้บริหารโรงเรียน ครู เพื่อรับทราบปัญหา และอุปสรรค
ของการพัฒนาครู พร้อมแลกเปลี่ยนในเรื่องการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ด้านวิทยาศาสตร์ เนื่องจากการขาดแคลนครู และต่อมาเมื่อภาควิชาวิทยาศาสตร์
ทั่วไป รับผลิตโครงการบัณฑิตศึกษาค้นคว้า คุรุวิทยาศาสตร์ รุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่ง
เป็นกลุ่มนิสิตที่มาจากทุกอำเภอในจังหวัดน่าน รวม 24 คน จึงได้ขออนุมัติคณะ

วิทยาศาสตร์ในการลงพื้นที่เพื่อพบกับผู้ประกอบการของนิสิต ในช่วงเดือนตุลาคม 2548 การลงพื้นที่ครั้งนี้ได้สัมผัสกับสภาพครอบครัวของนิสิตใช้วิธีการพักที่บ้านของนิสิต พูดคุยถึงความรู้สึกและความคิดของผู้ปกครองร่วมรับประทานอาหารที่เก็บจากในป่า เช่น ผักของถั่วป่า ผักทองปลูกตามบ้าน พริกและผักพื้นบ้าน ปลาที่จับมาจากลำธาร ไม่ต้องซื้อ เป็นชีวิตที่พอเพียงมีความสุขกับธรรมชาติรอบตัว จิตใจโอบอ้อมอารี นับเป็นประสบการณ์ที่ดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้พบว่าผู้ปกครองของนิสิตมีความภาคภูมิใจและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับ พระเมตตา จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ประทานโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตน ผู้ปกครองของนิสิตส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ บางคนเล่าว่าชีวิตต้องลำบากที่ทำกิน ไม่ต้องเช่าที่ทำกิน รายได้พอสมควร บางครอบครัวมารดาตัดขาทั้ง 1 ข้าง เนื่องจากเป็นโรคเบาหวาน บิดาอาชีพตัดผม(ค่าตัดครั้งละ5 - 10 บาท) บางครอบครัวบิดามารดามีอาชีพรับจ้างเป็นกรรมกร ต้องไปทำงานที่จังหวัดเชียงใหม่ บางครอบครัวปลูกข้าวโพดตามไหล่เขา ต้องเข้าไปทำงานในพื้นที่เป็นเดือน ๆ กว่าจะกลับออกมา บางครอบครัวมีอาชีพรับจ้างทำกระดาษสา รับจ้างทำไร่ทำนา และรับจ้างทั่วไป บางครอบครัวผู้ปกครองเป็นครูมีอาชีพสอนดนตรี และรับทำเครื่องดนตรี และบางครอบครัวต้องทิ้งบ้านเพื่อเข้ามารับจ้างทำงานในกรุงเทพฯ ก็มี ดังนั้นตนเองจึงคิดว่าต้องให้การดูแลและพัฒนา นิสิตในโครงการให้มีความรู้ความสามารถที่จะกลับไปยังบ้านเกิดไปช่วยเหลือครอบครัว และพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เนื่องจากในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะในเขตอำเภอบ่อเกลือและเฉลิมพระเกียรติซึ่งมีสภาพเป็นเขาสูงคดเคี้ยวการเดินทางลำบาก แม้แต่นักเรียนที่จะมาเรียนหนังสือยังต้องเดินทางข้ามภูเขามาเรียน (ด้วยเท้าเปล่าก็มี) บางทีก็พาน้องเล็ก ๆ ติดมาด้วย ครูค่อนข้างทำงานหนักเพราะต้องทำหน้าที่สอนหนังสือ ทำอาหาร ดูแลสุขภาพอนามัย เคยพบเห็นครูในโครงการระดับบัณฑิตศึกษา

บางคนต้องขั้บรถยนต์เพื่อลงมาจัดการซื้อผักและผลไม้จากในตัวเมืองขึ้นไปประกอบอาหารให้นักเรียนทั้งที่เป็นครูผู้หญิง ต้องช่วยคุมเรื่องก่อสร้างในบางโอกาส เคยถามว่าเมื่อใหม่ หมดกำลังใจหรือยัง ครูในโครงการระดับบัณฑิตศึกษา ตอบว่าไม่เคยท้อไม่เคยหมดกำลังใจ ขณะเดียวกันยังต้องมุ่งมั่นทำให้ดีที่สุดเพื่อตอบแทนคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีพระเมตตาให้โอกาสทางการศึกษา ฟังนิสิตตอบแล้วตื่นตันใจและดีใจมากที่มีโอกาสที่ได้มีลูกศิษย์ที่มีจิตใจเช่นนี้ ดังนั้นจึงพยายามนำเรื่องราวดี ๆ เหล่านี้มาถ่ายทอดให้นักนิสิตโครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่นทุกคนได้รับรู้ และเห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้น เนื่องจากนิสิตบางคนแม้ว่าอยู่ในจังหวัดน่าน แต่ไม่เคยมีโอกาสได้ขึ้นไปใน 2 อำเภอดังกล่าวเลย จึงเป็นหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้ดูแลนิสิตในโครงการที่ต้องช่วยให้เกิดการร่วมกันทำงานของนิสิตในพื้นที่ทั้งในระดับบัณฑิตศึกษาและนิสิตในโครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์แก่เยาวชนในท้องถิ่นจังหวัดน่าน และแม่ฮ่องสอน

5) อาจารย์คิดว่าโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ระดับมหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงพัฒนาไปในทิศทางใดและในระดับชาติ ควรมีแผนพัฒนาโครงการเช่นนี้ไปในทิศทางใด เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของเยาวชนผู้ขาดโอกาส

... ต้องขอบอกว่า การให้ความคิดในคำถามนี้ค่อนข้างจะยากสักเล็กน้อย เนื่องด้วยการทำงานของตนเองมีข้อจำกัดในส่วนของกรับผิดชอบเฉพาะส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่นเท่านั้น ความคิดเห็นที่จะเสนอนี้คงเป็นตามข้อสังเกตที่พบในบางด้านเท่านั้น กล่าวคือ โครงการบัณฑิตคืนถิ่น ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น นิสิตโครงการรับทุนจากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ซึ่งเป็นมูลนิธิที่ให้การดูแลสนับสนุนแก่ผู้ด้อยโอกาส และเงินทุนมาจากการที่มีผู้บริจาคโดยการทูลเกล้าถวายสมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารี ดังนั้นนิสิตจะพอทราบว่ามีผู้ใดที่ให้การช่วยเหลือ โดยทางมูลนิธิจะให้รายชื่อมา และนิสิตจะแจ้งผลการเล่าเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความก้าวหน้าทางการศึกษาของตนเอง ดังนั้นการดำเนินไปของโครงการจึงขึ้นกับเงินทุนที่มี การพัฒนาในส่วนนี้จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้สนใจที่พร้อมจะให้การสนับสนุน ซึ่งทางมูลนิธิทำการเชิญชวนร่วมบริจาคอย่างต่อเนื่อง ในส่วนนี้เองที่ทางมหาวิทยาลัย อาจเข้าร่วมเพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดต่อไป โดยการจัดให้คณะกรรมการ ดำเนินการอย่างชัดเจน เพราะเท่าที่ทราบความต้องการในส่วนของครูในถิ่นทุรกันดารไม่มีแต่เฉพาะทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น ส่วนของภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศิลปศึกษา ก็มีความต้องการเช่นกัน ทั้งนี้การให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสมีการดำเนินการขององค์กรต่างๆ อยู่บ้าง แต่ถ้าได้มีการจัดทำโครงการ หรือแผนงานร่วมกันขององค์กรและสถาบันอุดมศึกษาก็น่าจะเกิดผลดี ตัวอย่างเช่น นิสิตโครงการนี้ รุ่นที่ 5 จากจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 4 คน ได้รับทุนจากมูลนิธิศุภนิมิตร์ จากการทูลเกล้าถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุตาสยามบรมราชกุมารี ให้แก่มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุตา และได้รับการยืนยันว่าในปีการศึกษา 2550 จะมอบให้อีก 6 ทุน รวมเป็น 10 ทุน และจากการพบผู้แทนมูลนิธิศุภนิมิตร์ทราบว่ายินดีให้การสนับสนุนส่งเสริมนิสิตในโครงการในทุกโอกาส เช่น การกลับไปทำงานในช่วงปิดภาคเรียนที่ถิ่นของตนเองจะให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน (นิสิตรุ่นนี้เป็นชาวเขาและเป็นเด็กจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 2 คน) ดังนั้นจึงคิดว่าหากมีการประสานความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ อาจทำให้โครงการบัณฑิตคืนถิ่นได้มีโอกาสขยายผลการดำเนินการออกไปได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของเรา น่าจะมีโอกาสทำสิ่งดังกล่าวนี้ได้

6) สำหรับนิสิตในระดับปริญญาโท ในโครงการครุวิทยาการศึกษาค้นคว้า อาจารย์คิดว่ามีจุดเหมือนหรือต่างจากโครงการบัณฑิตศึกษาค้นคว้าอย่างไร

... โครงการบัณฑิตศึกษาค้นคว้า ครุวิทยาการศึกษาค้นคว้า มีความแตกต่างจาก โครงการในระดับปริญญาโท ในส่วนของการดำเนินการ เนื่องจาก นิสิตในระดับปริญญาโท เป็น การเรียนระบบทางไกล ต้องไปเรียนรวมกันที่ศูนย์วิจัยจุฬาฯ อำเภอบ่อเกลือ ในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ของแต่ละภาคเรียน และจะลงมาเรียนที่ คณะวิทยาศาสตร์ มศว ใน ภาคปฏิบัติการในช่วงการศึกษาภาคฤดูร้อน และการเรียนต้องมีการทำสารนิพนธ์ที่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นของตน โดยได้รับความร่วมมือจากนักวิจัยท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และนักวิจัยศูนย์พันธุวิศวกรรมและ เทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ให้การช่วยเหลือร่วมกับอาจารย์ของคณะวิทยาศาสตร์ มศว นิสิตกลุ่มนี้ค่อนข้างเสียสละและต้องทุ่มเทให้กับการทำงานและการเรียนอย่างหนัก เนื่อง จากเป็นนิสิตที่บางคนไม่มีพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์แต่ต้องสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนของครูในโครงการมีประสิทธิภาพและเพื่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียน จึงต้องให้การพัฒนาครูเหล่านี้ ส่วนนิสิตในโครงการบัณฑิตศึกษาค้นคว้า ครุ วิทยาการศึกษาค้นคว้า เป็นนิสิตที่มีพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ มาเรียนในหลักสูตรเพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถของการเป็นครุวิทยาการศึกษาค้นคว้า ไม่มีภาระรับผิดชอบอย่างอื่น นอกจากการตั้งใจเล่าเรียนและพัฒนาตนเองให้มากที่สุด เพื่อการกลับไปช่วยเหลือ ท้องถิ่นของตนเอง แต่ในส่วนที่เหมือนกันคือ ทุกคนในแต่ละโครงการล้วนได้รับพระ มหากุณาธิคุณในการให้โอกาสด้านการศึกษาเล่าเรียน และได้รับการดูแลช่วยเหลือ เป็นอย่างดีจากทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

7) มีกิจกรรมสำหรับนิสิตโครงการบัณฑิตคืนถิ่นอะไรบ้าง ที่อาจารย์ส่งเสริมและสนับสนุนแล้ว คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของนิสิต

... นิสิตในโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น จะได้รับการพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการนิสิตในด้านต่างๆ คือ

1) กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมให้นิสิตได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการอบรมความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โครงการค่ายทักษะวิชาชีพวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ในโครงการหลวงจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับนิสิตของสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ การศึกษาดูงานด้านภูมิปัญญาไทยกับการจัดการด้านการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิต ร่วมประชุมวิชาการ และร่วมกิจกรรมเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน ในลักษณะการจัดค่ายวิชาการต่างๆ

2) กิจกรรมเสริมสร้างปลูกฝังคุณลักษณะของความเป็นครู เช่นการเข้าร่วมกิจกรรมเผยแพร่ความรู้แก่ท้องถิ่นของนิสิต การสอนให้น้องชาวเขาอ่านและเขียนภาษาไทย การฝึกทักษะด้านวิทยาศาสตร์เบื้องต้น การให้ความรู้ด้านการเกษตรธรรมชาติแก่เยาวชนของท้องถิ่น โครงการครูช่วยสอนในโรงเรียนเดิมช่วงเปิดภาคเรียนของโรงเรียนในจังหวัดน่านและจังหวัดแม่ฮ่องสอน (เดือนพฤษภาคม)

3) กิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อการสร้างให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เช่น การร่วมเป็นผู้นำด้านภัยยาเสพติด การจัดกิจกรรมไหว้ครูของนิสิตโครงการบัณฑิตคืนถิ่น การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ และร่วมแสดงความยินดีแก่รุ่นพี่ที่สำเร็จการศึกษาตลอดจนการเข้าพบเลขาธิการมูลนิธิสมเด็จพระรัตนราชาสุดา ผู้แทนส่วนงานต่างๆ ในวันและโอกาสสำคัญ และการส่งบัตรอวยพรแก่ผู้บริหารทุกคนในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ ของไทย นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมให้นิสิตจังหวัดน่านได้พบกับกลุ่มผู้นำชุมชน

“กลุ่มชักเมืองน่าน” ณ วัดอรัญญาวาส ถือเป็นการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและให้ท้องถิ่นได้รู้จักลูกหลานของตนเอง

กิจกรรมที่จัดให้แก่นิสิตนั้นมีการกำหนดเป็นแผนงาน และแจ้งให้นิสิตรับทราบล่วงหน้า นิสิตในโครงการมีการจัดทำแฟ้มสะสมงาน และประเมินผลการปฏิบัติของตนเองอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของผู้ประสานงานก็จะพบนิสิตเพื่อให้การอบรม ดูแลแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเดือนละ 1 ครั้งอย่างเป็นทางการ และให้คำปรึกษาแก่นิสิตเป็นรายบุคคล ซึ่งการจัดกิจกรรมเสริมสร้างให้แก่นิสิตดังกล่าวเป็นส่วนช่วยอย่างมากในด้านของการพัฒนานิสิตให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ และเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสามารถดูแลช่วยเหลือกันภายในกลุ่มได้อย่างดี ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้เมื่อนิสิตเหล่านี้กลับสู่ถิ่นของตน

8) ทำอย่างไรจึงจะทำให้ นิสิตของ มศว คณะต่างๆ ที่ไม่ได้มาจากโครงการบัณฑิตคืนถิ่น มีโอกาสรับรู้สิ่งที่อาจารย์เล่ามา

... ในส่วนนี้ได้มีการเผยแพร่การดำเนินกิจกรรมของนิสิตให้แก่ นิสิตบางกลุ่ม ได้รับทราบ เช่น กลุ่มครุวิทยาศาสตร์ 5 ปี ทุนรัฐบาลที่ภาควิชาดูแลอยู่ บางโอกาสก็มีการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือการจัดเผยแพร่ความรู้ในลักษณะการจัดนิทรรศการให้ความรู้ ซึ่งเคยจัดที่ มศว องครักษ์ และมีโครงการที่ขออนุมัติจากภาควิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์ ในการจัดเผยแพร่ผลงานนิสิตในโครงการ ตลอดจนการเตรียมการนำเสนอข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของภาควิชาสำหรับ ปีการศึกษา 2549 นี้

๑) อะไรเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญที่ทำให้อาจารย์ทุ่มเทให้กับโครงการ

...ตอบได้ทันทีว่า พระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงพระเมตตาแก่เยาวชนไทยในถิ่นทุรกันดาร การที่ได้มีส่วนรับรู้ถึงความตั้งใจของพระองค์ในการดูแลช่วยเหลือการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ทำให้ตนเองในฐานะครูวิทยาศาสตร์คนหนึ่งรู้สึกตื่นตัวในพระเมตตาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะคราวที่มีโอกาสนำนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 จำนวน 4 คน จากอำเภอ บ่อเกลือ เข้าเฝ้ารับเสด็จ ณ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2548 พระองค์ทรงถามว่า นิสิตจบแล้วทำงานที่ใด ตนเองกราบบังคมทูลว่า ยังไม่ปรากฏชัดเจน พระองค์ทรงรับสั่งว่า **ไม่ต้องห่วงงานมีมากมาย ถ้าไม่มีหน่วยงานได้รับ ก็ให้รับเข้าไว้ในโครงการของพระองค์** คำกล่าวนี้นำสร้างความยินดียิ่งแก่นิสิตที่เฝ้ารับเสด็จทุกคน พร้อมรับสั่งให้รุ่นพี่บัณฑิตศึกษา และนิสิตโครงการบัณฑิตศึกษาค้นถิ่น คุรุวิทยาศาสตร์

คืนถิ่น ต้องร่วมมือกันเรียนรู้ร่วมกัน และนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง... ทั้ง
หมดที่กล่าวนี้เป็นสิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจให้สามารถทุ่มเทให้กับนิสิตในโครงการนี้ และ
ที่จะลืมไม่ได้เลย คือ สิ่งที่ตนเองได้รับทั้งจากผู้ปกครองของนิสิตในโครงการ จากตัว
ของนิสิตในโครงการ (บางที่ส่งข้อความผ่านระบบสื่อสารมาให้กำลังใจ ..เมื่อเห็นว่าครู
ของเขาเหนื่อยเต็มที่เพื่อพวกเขา...) การได้รับการเอาใจใส่เมื่อไปในพื้นที่จังหวัดน่านจาก
นิสิตบัณฑิตศึกษา จำไม่เคยลืมสำหรับภาพที่ทุกคนยืนส่งให้ขึ้นรถประจำทางกลับ
กรุงเทพฯ ช่วงเวลา 21.00 น. พร้อมโทรศัพท์ติดตามเมื่อมาถึงกรุงเทพฯ ว่า ปลอดภัย
หรือไม่อย่างไร ต้องขอกล่าวว่า สิ่งเหล่านี้คือ ของขวัญที่ล้ำค่าของความเป็นครูที่พึง
ได้รับจากศิษย์ทุกคน

บางกรณีจากบันทึกคดีต้น จังหวัดน่าน

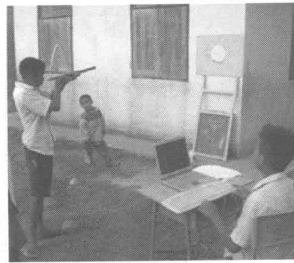
นายศุภชัย ชุ่มใจ

ครอบครัวของข้าพเจ้ามีสมาชิก 4 คน ประกอบไปด้วยคุณพ่อเฉลิม คุณแม่พรณี ชุ่มใจ ผู้ให้กำเนิดนางรัตนารัตน์ อาชาโนะ ผู้เป็นพี่สาวของข้าพเจ้า และตัวข้าพเจ้า นายศุภชัย ชุ่มใจ ปัจจุบันรับราชการครู ตำแหน่งครูค.ศ. 1 โรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอบ่อเกลือ ข้าพเจ้าสมรสกับนางอรพวง ชุ่มใจ ภรรยาของข้าพเจ้าประกอบอาชีพรับราชการครู โรงเรียนบ้านสว่า อำเภอบ่อเกลือ ขณะนี้กำลังตั้งครรภ์ ได้ 8 เดือน

ข้าพเจ้าถือว่าเป็นผู้โชคดีมากที่สุด เพราะข้าพเจ้าเกิดมาในครอบครัวที่มีคุณพ่อคุณแม่ที่ให้การเลี้ยงดูลูกๆ โดยใช้เหตุผล เป็นพ่อแม่ที่เข้าใจในวัยต่างๆ ของลูกๆ สามารถให้คำปรึกษากับลูกๆ ได้ทุกเรื่อง ที่สำคัญที่สุดคุณพ่อ คุณแม่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตแก่ลูกๆ โดยครอบครัวของข้าพเจ้าได้รับเกียรติบัตร ครอบครัวต่อต้านยาเสพติด ซึ่งทุกคนในครอบครัวไม่มีใครยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2540 ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีสุดท้าย ครอบครัวของข้าพเจ้าต้องพบกับเรื่องที่ทำให้เสียใจมากที่สุดในชีวิต เมื่อคุณพ่อของข้าพเจ้าได้หายสาบสูญไป จากการเข้าไปล่าสัตว์ในป่า ทุกๆ คนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงได้เข้าไปช่วยกันค้นหาในป่า รวมทั้งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็เข้าร่วมกันค้นหา ซึ่งใช้ระยะเวลาถึง 1 เดือน แต่ก็ไม่พบข่าวคราวของพ่อของข้าพเจ้าเลย ตอนนี้อยู่ที่ข้าพเจ้าพบคุณพ่อของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอยากที่จะบอกคุณพ่อของข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าได้ทำความฝันของคุณพ่อสำเร็จแล้ว โดยข้าพเจ้าสามารถสอบแข่งขันเข้ารับราชการครูได้แล้ว แต่ข้าพเจ้าก็ไม่สามารถบอกคุณพ่อของข้าพเจ้าได้

ชุมชนที่ตั้งโรงเรียนของข้าพเจ้า ชาวบ้านส่วนใหญ่ เป็นชาวเขาเผ่าลัวะ และมีชนพื้นเมืองเล็กน้อย ข้าพเจ้าได้ย้ายจากโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มาอยู่ที่โรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอบ่อเกลือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้มาทำการสอนที่โรงเรียนสาขาบ้านห้วยโป่ง ซึ่งข้าพเจ้าได้มีความสุขมากที่ข้าพเจ้าได้ทำการสอนที่นี่ เพราะที่นี้นักเรียนและชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ เป็นชุมชนที่เป็นชนบทจริงๆ ถึงแม้ระยะทางจะห่างจากตัวอำเภอบ่อเกลือเพียง 3 กิโลเมตรก็ตาม แต่ยังคงขาดในทุกๆ เรื่องที่นักเรียนและชุมชนทั่วไปควรจะมี ซึ่งชุมชนให้ความเคารพครู ซึ่งครูเป็นข้าราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด และข้าพเจ้าได้ให้ความเป็นกันเองกับชาวบ้านทุกคน โดยข้าพเจ้าจะช่วยเหลือชุมชนทุกอย่าง ที่ข้าพเจ้าสามารถช่วยเหลือได้ ทำให้ชาวบ้านยิ่งให้ความเคารพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าภูมิใจมากที่สุดที่ตนเองสามารถทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ และข้าพเจ้าก็ไม่ได้ทำเรื่องขอย้ายตัวเองอีกเลย เพราะข้าพเจ้ามีความสุขกับชุมชนนี้ ข้าพเจ้าได้ย้ายภรรยาของข้าพเจ้าขึ้นมาจากอำเภอบั่ว เพื่อมาทำงานในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ข้าพเจ้าได้เข้าเฝ้าเพื่อถวายรายงานต่อองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยข้าพเจ้าได้รับโอกาสที่ดีที่สุดในชีวิต คือได้รับพระราชทานทุนให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น เมื่อข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษา ข้าพเจ้าจะนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์และชุมชนของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าไม่สัญญาว่า ข้าพเจ้าจะเป็นครูที่เก่งที่สุด แต่ข้าพเจ้าขอสัญญาว่า ข้าพเจ้าจะเป็นครูที่ดี ดังคำกล่าว “ตัวอย่างที่ดี มีค่ามากกว่าคำสอน” เพื่อลูกศิษย์ และเพื่อตอบแทนคุณแผ่นดินเกิดของข้าพเจ้าตลอดไป

บางทรนสะจากบัณฑิตคืนถิ่น จังหวัดน่าน นางศุภการย์ ดีพรมกุล

ข้าพเจ้านางศุภการย์ ดีพรมกุล ครูชำนาญการ สังกัดโรงเรียนบ้านนาออก (สาขานานาง) ชีวิตครั้งหนึ่งเคยคิดและใฝ่ฝันที่จะเรียนระดับปริญญาโทสาขาวิทยาศาสตร์ แต่ไม่สามารถเรียนได้เพราะว่าไม่มีเงินเพียงพอในการใช้จ่าย มารดาก็ป่วยเป็นโรคไตและโรคเบาหวานซึ่งต้องไปหาหมอที่โรงพยาบาลทุกเดือนอีกทั้งต้องเลี้ยงดูบุตรสาวอีกสองคนที่กำลังเรียนหนังสือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและมีธรมปีที่สาม แต่พอมีโครงการภาคพิเศษแผน ข หลักรัฐ กศ.ม สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มศว ทำให้ข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกและได้รับทุนจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จึงทำให้ชีวิตของข้าพเจ้าเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด และจากการเรียนที่ผ่านมาทำให้ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในการ สอนสาระวิทยาศาสตร์ให้แก่เด็กนักเรียน ตลอดจนทำให้ข้าพเจ้าได้รับการประเมินให้เป็นครูวิทยาศาสตร์ดีเด่น ประจำปี 2549

ทุนในครั้งนี้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวของข้าพเจ้าดีขึ้น มารดาและบุตรจะพูดอยู่เสมอเลยว่าเราต้องสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ อยู่เสมอ และที่เห็นได้ชัดเจนคือครอบครัวมีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความอบอุ่นมากขึ้น

ชุมชนของข้าพเจ้ามีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น บุตรหลานที่มาเรียนแล้วนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลกับครอบครัว เช่นการนำเอามะขามป้อมซึ่งเป็นผลไม้ที่มีวิตามินซีสูงที่สุด ในบรรดาผลไม้ทั้งหมดและมีจำนวนมากในพื้นที่ไปแปรรูป แต่ก่อนมะขามป้อมจะเน่าเสียอยู่ในป่า จากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานวิจัยร่วมกับครูในหัวข้อเรื่องการทำมะขามป้อมแช่อิ่มชนิดอบแห้งที่โรงเรียน แล้วกลับไปสอนให้ครอบครัวทำกันที่บ้านจนเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ของครอบครัว

ความหวังของข้าพเจ้าอยากให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี คือข้าพเจ้าจะนำเอาความรู้ที่เก็บเกี่ยวได้จากการเรียนมาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นระยะเวลาสามปีไปใช้กับนักเรียนและชุมชนให้มากที่สุด จะทุ่มเททั้งกำลังกายและใจให้การเรียนการสอนแก่เด็กตลอดไป จะไม่ย่อท้อตลอดจนจะสนับสนุนและทำงานทุกงานที่เป็นงานในโครงการพระราชดำริเพื่อเป็นการแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ แก่ทุนอันสูงส่งที่ได้รับในครั้งนี้

บางกรณีจากบันทึกดินถิ่น จังหวัดน่าน

นางสาวสงกรานต์ มหามิตร

ข้าพเจ้า นางสาวสงกรานต์ มหามิตร บัณฑิต
โครงการครุวิทยาศาสตร์ดินถิ่น รุ่นที่ 2 จังหวัด
น่าน มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้กลับมาทำงาน
ที่บ้านเกิดของตนเอง ปัจจุบันข้าพเจ้าทำงานรับราชการ
ครูอยู่ที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ น่าน อำเภอเวียงสา
จังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน
เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ น่าน เปิดการเรียนการสอนทั้งหมด 4 ช่วงชั้น
มีนักเรียน 1,248 คน มีทั้งหมด 9 ชนเผ่า คือ เผ่าขมุ, เผ่าลัวะ, เผ่าม้ง, เผ่าเย้า,
เผ่าบลาบลิ (มีตองเหลือง), พันราบ, เผ่าลื้อ, เผ่าถิ่น, เผ่ามูเซอ และเป็นโรงเรียนที่เปิด
รับเด็กด้อยโอกาสทั้งหมด 10 ประเภท ด้วยกัน คือ (1) เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน
(2) เด็กเร่ร่อน (3) เด็กที่อยู่ในสภาพเสี่ยงต่อธุรกิจทางเพศ (4) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง /
เด็กกำพร้า (5) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ (6) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) (7) เด็กที่
อยู่ในสภาพเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด (8) เด็กที่ได้รับผลกระทบต่อโรคเอดส์ (9) เด็ก
ในชนกลุ่มน้อย และ (10) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่านเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางเลือกแก่เด็ก
ด้อยโอกาสในจังหวัดน่าน ได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ มีความ
รู้พื้นฐานตามหลักสูตร มีทักษะอาชีพ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีจิตสำนึกใน
การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบสานงานตามพระราชดำริตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง นอกจากนี้ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ น่าน ยังเป็นโรงเรียนวิถีพุทธโดยได้ปรับ
กระบวนการเรียนรู้นักเรียนเป็น 4 ส่วน คือ จริยศึกษา (กมล) พุทธศึกษา (เกศ)

หัตถศึกษา (กร) พลศึกษา (กาย) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของยูวเกษตรกร เพื่อฝึกให้นักเรียน กิน อยู่ ดู ฟังเป็น โดยยึดหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) บูรณาการกับชีวิตประจำวัน

ชีวิตความเป็นครูของข้าพเจ้าได้เริ่มขึ้น ณ ที่แห่งนี้และนับเป็นพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทำให้ข้าพเจ้าและเพื่อนอีกจำนวน 21 ราย ได้รับการบรรจุเพื่อกลับมาทำหน้าที่การเป็นครูที่บ้านเกิดในฐานะ “ บัณฑิตคืนถิ่น ” จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้รับทั้งในและนอกห้องเรียน ขณะเรียนที่ มศว และแบบอย่างของความเป็นครูที่ได้พบเห็นจากครู-อาจารย์ จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นครูที่ดีคนหนึ่งได้อย่างแน่นอน ความเมตตา ปรานีที่ได้รับจากผู้มีพระคุณทุกท่าน จะเป็นสิ่งหนึ่งที่ข้าพเจ้าจะนำไปอบรมสั่งสอนลูกศิษย์ ให้เป็นคนดี มีความเพียรที่จะกระทำแต่ความดี มีความรักในถิ่นเกิด รักประเทศชาติ โดยขอสัญญาว่า ข้าพเจ้านำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในถิ่นเกิด...

ศูนย์ครูและศิษย์เก่าสัมพันธ์ มศว บ้าน 2550

ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดในภาคเหนือ ด้านตะวันออกติดกับประเทศสาธารณ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่เป็นทิวเขาและป่าต้นน้ำเป็นส่วนใหญ่ มีความ
อุดมสมบูรณ์ น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาประมาณครึ่งหนึ่งไหลจากป่าต้นน้ำ “แม่น้ำน่าน”
ในจังหวัดน่าน รองอธิการบดีฝ่ายเครือข่ายการเรียนรู้ มศว ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ
เย็นสบาย กล่าวว่า “น้ำจากดินแดนของคนจน ไหลมาสู่ดินแดนคนรวยในลุ่มน้ำ
เจ้าพระยา” (22 พฤศจิกายน 2550) ยอดดอยสูงต่ำมากมายนั้น ชาวไทยดอย ชาวไทย
ภูเขา มากมายหลายเผ่าพันธุ์ ดำรงชีวิตหลากหลาย วิถีชีวิต หลากหลายวัฒนธรรม
ซึ่งล้วนมีชีวิตเรียบง่ายและกลมกลืนกับธรรมชาติ มีชีวิตอยู่บนฐาน “ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง” อย่างถ้วนหน้า

สภาพภูมิสังคมในจังหวัดน่าน สืบย้อนไปถึงมนุษย์สมัยหิน สร้างบ้านแปงเมือง
เป็นอาณาจักรน่าน ร่วมสมัยกับอาณาจักรล้านนา เชียงแสน สุโขทัย ไม่น้อยกว่า 700
ปี มีศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์เฉพาะ ต่างไปจากอาณาจักรล้านนา เชียงแสน สุโขทัย
เคยตกอยู่ใต้อำนาจของพม่า ล้านนา รัตนโกสินทร์ อยู่ใต้อำนาจของเจ้าผู้ครองอาณาจักร
น่านหลายร้อยปี การดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรม วัดและชุมชน มีแบบแผนเฉพาะตัว
แสดงอัตลักษณ์เฉพาะตัว

ขณะนี้ จังหวัดน่านยังคงรักษาลักษณะเฉพาะ รักษาสภาพท้องถิ่นและชุมชน
ไว้ได้ดี โชคดีจังหวัดน่านมีพื้นที่เป็นเนินเขา การเดินทางบนถนนไม่สะดวก
รวดเร็วนัก การเดินทางทางอากาศเที่ยวบินไม่มาก การท่องเที่ยวไม่เป็นที่นิยมของจังหวัด

ท้าว ทำให้จังหวัดน่าน “โชคดี” ที่รักษา “ความเป็นจังหวัดน่าน” ไว้ ก็หวังว่าจังหวัดน่านจะโชคดีเช่นนี้ไปอีกยาวนาน สภาพชุมชนในจังหวัดน่านขณะนี้มิมีสภาพเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งโดยชุมชน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน พระสงฆ์ ครู หมอ ซึ่งความเข้มแข็งของชุมชนดังกล่าว จังหวัดน่านจึง “ยังคงรักษาสภาพป่า สัตว์ป่า ป่าต้นน้ำ น้ำ สัตว์น้ำ พืชพรรณต่างๆ ไว้ได้ดี”

กล่าวเฉพาะการศึกษาระบบโรงเรียนบนยอดดอย นับเป็นความยากลำบาก มีปัญหาซับซ้อน และเป็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับดินแดนและชนเผ่าต่างๆ บริเวณขอบประเทศ ซึ่งควรจะเป็นวาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้วย อย่างไรก็ตาม นับเป็นคุณแก่แผ่นดินอย่างหาที่สุดมิได้ ที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงอุปถัมภ์และให้ความสำคัญแก่การศึกษาและโรงเรียนต่างๆ บนยอดดอยอย่างยิ่ง โครงการที่เกี่ยวข้องกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ โครงการบัณฑิตคืนถิ่น “ครูวิทยาศาสตร์” ทั้งการศึกษาในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ในแง่ขององค์ความรู้ ปรากฏว่า ปริญญาบัตรของบัณฑิตและนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ล้วนเป็นงานค้นคว้าวิจัยที่ติดดิน สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงของชาวดอยได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปลา แมลง ข้าว พลังงานทดแทน สมุนไพร เป็นต้น

ครูในโรงเรียนต่างๆ บนดอยจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็น “ครู” จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูวิทยาศาสตร์ ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีบทบาทสำคัญอยู่ในขณะนี้ รวมไปถึงครูอีกส่วนหนึ่งจาก โครงการบัณฑิตคืนถิ่น ของคณะสังคมศาสตร์ ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และบัณฑิตโครงการเพชรในตม (ทุนจาก กอ.รมน.) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นเรื่องน่า

ภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งว่า “บัณฑิตครูทุกคน” ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเสียสละอุทิศตนอย่างยิ่ง มีความเข้มแข็งและมีความภาคภูมิใจในสถาบันของตนอย่างยอดเยี่ยม สมควรที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะขยายผลอุดมการณ์และศักยภาพเหล่านี้ ให้ส่งผลไปสู่ความดีงามของสังคมไทยยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขยายหลักสูตรการศึกษาทางด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมปัญหาและความจำเป็น การวิจัยเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การพัฒนาศูนย์ครูและศิษย์เก่า เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน ให้กับกระบวนการสร้างสรรค์ชุมชนให้เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบที่เป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนประสบการณ์และอุดมการณ์ของ “ครู มศว”
2. เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์ปฏิบัติการ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ร่วมกับ

“โพธิวิซชาลัย”

3. เพื่อพัฒนาศูนย์ศึกษาศาสตร์สังคมและศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือ
4. เพื่อพัฒนาศูนย์ศิษย์เก่าสัมพันธ์ มศว
5. เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาบุคลากรและนิสิต มศว

สถานที่และพื้นที่

“ศูนย์ครูและศิษย์เก่าสัมพันธ์ มศว น่าน” ตั้งบนพื้นที่บริจาค

งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน งบประมาณรายได้ และเงินบริจาค

พันธกิจของศูนย์

1. เป็นแหล่งประสานงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาครูและนิสิตทางด้านการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติและประสานงานการปฏิบัติการบนฐาน “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “โพธิวิชาลัย”
3. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ภูมิสังคมและศิลปวัฒนธรรมภาคเหนือ
4. เป็นแหล่งประสานงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปฏิบัติกิจกรรม “ศิษย์เก่าสัมพันธ์ มศว”
5. เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรและนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เป้าหมายหลักสูตรและการเรียนการสอน

1. หลักสูตรบัณฑิตศึกษาด้านการศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา ภายใต้พระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. หลักสูตรบัณฑิตศึกษาด้านสังคมศาสตร์ ภายใต้พระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. หลักสูตร “โครงการเพชรในตม” ในโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)
4. หลักสูตรการศึกษา สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม ของ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
5. หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตที่จำเป็นสำหรับชุมชน
 - 5.1 กศ.บ. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และชีวิตชุมชน
 - 5.2 กศ.บ. สาขาวิชาภาษาไทยและอัตลักษณ์ชุมชน
 - 5.3 กศ.บ. สาขาวิชาสุขภาพและโภชนาการชุมชน
 - 5.4 กศ.บ. สาขาวิชาภูมิสังคมและศิลปวัฒนธรรมชุมชน

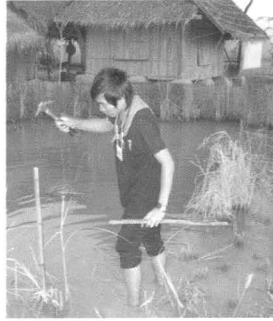
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

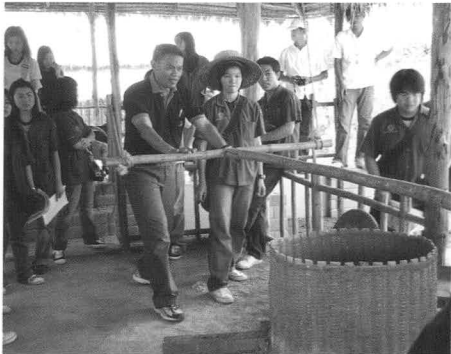
1. สามารถสร้างพลังร่วมและจิตสำนึกสาธารณะของศิษย์เก่า นิสิต คณาจารย์ และบุคลากร มศว
2. สามารถพัฒนาเป็นศูนย์ประสานงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และพัฒนา "ครู มศว" จังหวัดน่านและภาคเหนือ
3. สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

ทิวทัศน์ธรรมชาติ

ครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น ศึกษาเรียนรู้และ
ลงมือทำที่โพธิ์วิชาลัย และศูนย์ศึกษา
กสิกรรมธรรมชาติสระแก้ว

ศึกษาเรียนรู้ที่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติเพลินชุมพร
คาบาน่า รีสอร์ท จ.ชุมพร

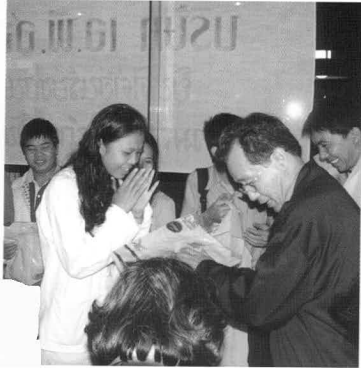

ศึกษาเรียนรู้ที่ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง จ.ชลบุรี

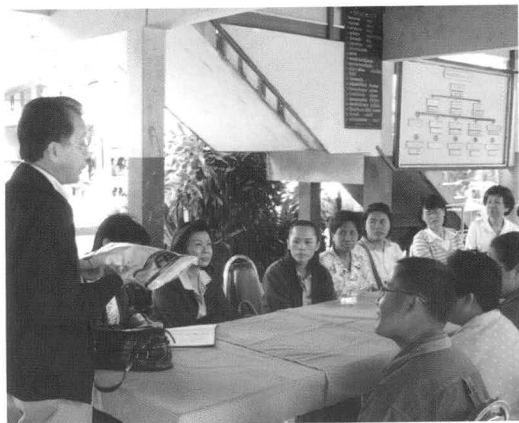
ความเป็น
คน
ความเป็น
ครู

คณะผู้บริหาร มศว พบนิสิตบัณฑิตคืนถิ่น
ที่ อ.เฉลิมพระเกียรติ และ อ.บ่อเกลือ
จังหวัดน่าน

ภาคผนวก

โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยความร่วมมือของภาคี 5 ภาคส่วน : โครงการผลิตบัณฑิตคืนถิ่น โครงการเพชรในตม และโครงการผลิตบัณฑิตการศึกษาพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี)

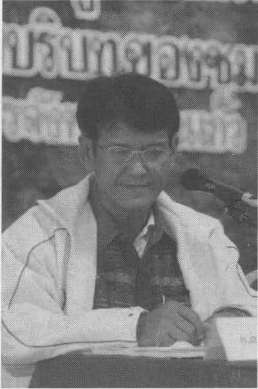

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ โครงการบัณฑิตคืนถิ่น และบัณฑิตเพื่อชุมชน

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดให้มีโครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยความร่วมมือของภาคี 5 ภาคส่วน เพื่อการผลิตพลังงานทดแทน การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ และการผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยหัวข้อหนึ่งของการสัมมนาได้กำหนดให้ผู้รับผิดชอบโครงการผลิตบัณฑิตคืนถิ่น หรือผลิตบัณฑิตที่เน้นการคืนสู่ชุมชน ได้แก่ (1)โครงการเพชรในตม (2)โครงการบัณฑิตคืนถิ่น หลักสูตรการพัฒนาชุมชน (3) โครงการบัณฑิตคืนถิ่น หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และ(4) โครงการผลิตบัณฑิตการศึกษาพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกัน และต่อผู้เข้าร่วมสัมมนาหลายภาคส่วนรวมจำนวนกว่า 600 คน ณ หอประชุมปางสีดา ศูนย์ราชการจังหวัดสระแก้ว โดยผู้รับผิดชอบแต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจเอาไว้ดังต่อไปนี้

สมชาย แสงจิตต์พันธุ์

โครงการเพชรในตม

ผมต้องขอกล่าวสวัสดีกับชาวสระแก้วอีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ผมมีโอกาสดได้อยู่ร่วมประชุมกับท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ตัวผมเองมีความชื่นชมมาก หลายจังหวัดอาจมีการพัฒนาไปค่อนข้างรวดเร็วและก็เป็นรูปธรรม แต่สำหรับจังหวัดสระแก้วแล้ว สิ่งที่ตัวผมเองได้มาพบคราวนี้ ทำให้ผมมีความมั่นใจว่า จังหวัดสระแก้วจะเป็นจังหวัดหนึ่ง นอกจากจะสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ผมเชื่อว่าความผาสุกแบบยั่งยืน

จะเกิดกับคนในจังหวัดสระแก้ว ถ้าทุกคนให้ความร่วมมือที่จะยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเอง ตามที่ท่านวิทยากรและท่านองคมนตรีได้นำเสนอให้ทราบ เมื่อช่วงเช้า

สำหรับช่วงบ่ายนี้ตัวผมเอง เพียงขอแนะนำว่า นอกจากการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืน การนำเอาความรู้ทางการเกษตรมาพัฒนา การดูแลแหล่งน้ำ การดูแลรักษาป่าตามธรรมชาติ ซึ่งเหล่านี้เป็นภาระหน้าที่ทั้งหลายของท่านที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วโดยตรง แต่สำหรับทางมหาวิทยาลัยซึ่งมีหน้าที่ผลิตบัณฑิต รวมทั้งหล่อหลอมเยาวชนที่อยู่ในจังหวัดสระแก้วให้เขาเป็นเด็กที่มีความรู้ที่ดีงาม มีความสามารถเพื่อที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ของเขา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชนให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น ให้ความวัฒนาถาวรขึ้น เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยจึงมีการผลิตบัณฑิตหลายๆโครงการ แต่สำหรับโครงการเพชรในตมที่จะนำเสนอ นั้น ขออนุญาตเรียนว่าโครงการผลิตบัณฑิตเพชรในตมเป็นโครงการ ที่เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2528 แต่เราเริ่ม รับบัณฑิตปีแรกในปี

พ.ศ. 2529 เรารับเยาวชนจากทั่วประเทศ รวมทั้งที่จังหวัดสระแก้วเข้าไปเรียนในโครงการนี้ โครงการเพชรในตมของเราเป็นโครงการที่นำเยาวชนจากหมู่บ้าน อ.พ.ป. (อาสาพัฒนาป้องกันตนเอง) ให้เข้ามาเรียนระดับปริญญาตรี เป็นครูทางด้านการศึกษา แล้วก็กลับไปบรรจุในภูมิภาคของตนเอง โดยเกิดจากความร่วมมือของ 3 หน่วยงาน

หน่วยงานแรก คือ กองกำลังรักษาความมั่นคงภายใน (กอรมน.) ซึ่งทำหน้าที่คัดเลือกเด็กที่อยู่ในหมู่บ้าน อ.พ.ป. และเป็นเด็กที่มีความประสงค์ที่จะเป็นครู ส่งมาให้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สอง เราจะทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่ดี ให้เขามีทัศนคติที่ดีต่อการทุ่มเททำงานเพื่อชุมชนของตนเอง และหน่วยงานที่สาม คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยจะรับช่วงต่อจากมหาวิทยาลัย เมื่อผลิตบัณฑิตเสร็จแล้วก็จะส่งมอบให้นำไปฝึกในพื้นที่ อ.พ.ป. นิสิตของเราหลายคนได้กลับไปเป็นครูในโรงเรียนเดิมที่เขาจบมา มันเป็นเรื่องจริงอยู่อย่างหนึ่ง คือ ถ้าเราได้เป็นครูและกลับไปสอนโรงเรียนเดิมของเราที่จบมา มันเหมือนกับว่าได้กลับไปทดแทนบุญคุณครูบาอาจารย์และโรงเรียนของเรา แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าจะพูดถึงปรัชญาของโครงการเพชรในตม คือ เราพยายามจะสร้างเด็กในชนบทห่างไกล ให้เขาได้เป็นครูที่ดี ซึ่งครูที่ดีก็คือ เป็นครูตลอด 24 ชั่วโมง ไม่ใช่ไปโรงเรียนเพื่อไปสอนหนังสือเด็กแล้วก็จบ แต่เราต้องการที่จะผลิตบัณฑิตเพชรในตมให้เขาไปทำงานในโรงเรียนตลอด 24 ชั่วโมง

เวลาที่ผมขับรถไปเจอร้านติดป้ายป้ายยางตลอด 24 ชั่วโมง ผมจะนึกถึงลูกศิษย์ตลอดเวลา เพราะว่าเด็กพวกนี้เมื่อได้เข้ามาอยู่ในโครงการจะถูกหล่อหลอมตั้งแต่เข้าจนค่ำทุกวัน และตลอดระยะเวลา 4 ปี ไม่มีวันเลยแม้กระทั่งปิดเทอม ที่เป็นดั่งนี้ก็เพราะว่า เด็กเพชรในตมทุกคนเมื่อเข้ามาเรียนแล้ว จะต้องอยู่หอพัก ระบบของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีถ้าให้อยู่หอพัก เราสามารถดูแลแปะ หล่อหลอม ชี้นำและประชุมอบรมต่างๆได้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นตอนตี 5 เด็กจะต้องตื่นออกกำลังการวิ่ง พอวิ่ง

เสร็จกลับมาแต่งตัวและออกไปกินข้าวพร้อมออกไปเรียน พอเย็นกลับมาต้องทำความสะอาด หอพัก ปลูกต้นไม้ ปรัชญาหรือ เด็กเหล่านี้จะไม่มีเวลาว่างเลยแม้กระทั่งตอนนี้ เด็กโครงการเพชรในตมทั้งปี 3 และปี 4 จำนวน 70 คนก็กำลังไปจัดกิจกรรมที่ อ. เขาสอยดาว จ.จันทบุรี เด็กจะเลือกพื้นที่ห่างไกล ขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาและกัณดาร

เพราะฉะนั้น โดยสรุปเด็กในโครงการเพชรในตมไม่ได้เข้ามาเรียนเพื่อจบไปเป็นบัณฑิต แต่เข้ามาเรียนเพื่อรู้จักชีวิตและรู้จักตัวตนที่แท้จริง เพราะเขาคือคนที่จะออกไปเป็นครูของสังคม โดยเฉพาะเป็นสังคมบ้านเกิด ดังนั้นเขาต้องเรียนรู้หลาย ๆ อย่าง ไม่เฉพาะแต่ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี เขาเรียนรู้การใช้ชีวิตในหอพักและที่สำคัญก็คือเมื่อจบแล้วจะได้สิทธิ์ในการบรรจุเป็นข้าราชการครูโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก ซึ่งข้อต่อรองที่นิสิตได้บรรจุก็คือ นิสิตต้องทำกิจกรรมพิเศษมากถึง 7 ประเภท รวมแล้วประมาณ 60 - 70 กิจกรรม

มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งก็คือ ครูทุกๆไปที่ได้รับการบรรจุในชนบทมักจะอยู่ได้แค่ 1-2 ปี และก็จะขอย้ายออกไปอยู่โรงเรียนที่ใกล้บ้านขึ้น หรือย้ายไปโรงเรียนที่เจริญขึ้น เพื่อสะดวกในการเรียนต่อระดับปริญญาโทหรือชีวิตครอบครัว แต่สำหรับเด็กในโครงการเพชรในตมจะไม่พบปัญหาเหล่านั้น เด็กสามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนของเขาได้อย่างปกติ และนั่นคือภาพรวมของนิสิตโครงการเพชรในตมที่คัดเลือกเด็กจากหมู่บ้าน อ.พ.ป. ทั่วประเทศจำนวนปีละ 30 คน โดยที่มีคณะศึกษาศาสตร์เป็นผู้จัดหลักสูตรการเรียนรู้อุปกับเด็กและหลังจากนี้ก็จะส่งเด็กเหล่านี้ไปที่กระทรวงศึกษาธิการให้บรรจุและรับเข้าทำงานในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งทาง กอปรน. ก็จะทำการจัดสรรทุนให้โดยที่เด็กเหล่านี้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

สุดท้าย ผมมีประเด็นเสนอ 2 ประเด็น

ประเด็นแรกคือ สิ่งที่น่าเสนอซึ่งเป็นการผลิตบัณฑิตโครงการเพชรในตม ดำเนินการโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งดำเนินการมา 20 กว่าปี เรามีบัณฑิตที่กระจายอยู่ทั่วประเทศกว่า 500 คน และเรายังทำต่อไปอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีสภาพที่หนักอึ้งหนักใจมาก เรื่องราวที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการของเรามีการเปิดรับเป็นกรณีพิเศษให้กับเด็กใน 3 จังหวัดคือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส ที่จะให้เด็กเข้ามาเรียนเพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ เดิมเคยกำหนดไว้จังหวัดละ 1 คน เพิ่มเป็น 6 คน คือเพิ่มขึ้นเฉพาะ 3 จังหวัดนี้อีก จังหวัดละ 5 คน ซึ่งทางท่านอธิการบดีมีความเห็นชอบที่จะสนองนโยบายของรัฐในการที่จะช่วยฟื้นฟูภาคใต้ซึ่งท่านได้ไปสำรวจหอพักเพชรในตมว่า จะขยับขยายเพื่อรองรับจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้นได้อย่างไร ผมขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า มหาวิทยาลัยมีความตระหนักถึงความสำคัญของประเทศชาติ มากกว่าตัวมหาวิทยาลัยเอง เพราะฉะนั้นอะไรที่เป็นทุกข์ของแผ่นดิน มหาวิทยาลัยก็จะทุกข์ในสิ่งนั้นด้วย เราจึงพยายามที่จะรักษาโครงการที่ดีทั้งหมดเอาไว้เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ นั่นเป็นประเด็นที่หนึ่ง

สำหรับประเด็นที่สองคือ เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ลูกหลานของท่านในจังหวัดสระแก้ว ต่างก็ต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ไม่ใช่แต่เรื่องของเศรษฐกิจ การเกษตร ความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนเท่านั้น แต่เชื่อว่าลูกหลานของท่านต้องการมีความรู้ที่เข้าถึงความจริงของชีวิต รวมทั้งภูมิใจที่จะรับพระราชทานปริญญาบัตร และจะมีอะไรดีไปกว่าการที่ไม่ต้องส่งลูกหลานท่านไปเรียนที่กรุงเทพฯ ไม่ต้องพรากลูกออกจากพ่อแม่ครอบครัว เราแค่ยกมหาวิทยาลัยหรือสร้างโพธิวิद्याลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภายใต้อุปถัมภ์ของเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งในสระแก้วซึ่งทำให้ง่ายมากขึ้น ผมเชื่อว่ามหาวิทยาลัยที่มากอยู่ในชุมชนที่วัฒนธรรมจะสามารถหล่อหลอมให้เข้ากับความเป็นชุมชนได้ ไม่ใช่จบออกมาแล้วไม่เห็นคุณค่า

ของปู่ย่าตายาย ผืนดินผืนนาผืนไร่ที่เขาเคยใช้ชีวิตอยู่ ที่เขาเคยภาคภูมิใจว่าเราเป็น
จังหวัดหน้าด่านของประเทศ คุณแลคนทั้งประเทศให้สงบสุขโดยเป็นกันชนไว้ เมื่อ
มหาวิทยาลัยได้มาอยู่ตรงนั้นซึ่งก็ต้องให้ปรัชญาและแนวคิดที่จะหล่อหลอมพวกเขาให้เป็น
คนที่มีประโยชน์ มีคุณค่าต่อตัวเอง ชุมชนสังคมประเทศชาติต่อไป...

กิตติมา สังข์เกษม

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ โครงการบัณฑิตคืนถิ่น หลักสูตรสาขาการพัฒนาชุมชน

เรียนท่านผู้มีเกียรติและผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน
เป็นที่ทราบกันดีว่า คนเป็นบัจจัยสำคัญในการพัฒนา
ประเทศ เพราะว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 8 ก็ได้เน้น
ถึงการพัฒนาคน ซึ่งเรามีความเห็นที่ว่า ภายใต้อิทธิพล
โลกาภิวัตน์ที่รุนแรง สถาบันการศึกษาที่น่าจะทำหน้าที่
สำคัญในการชี้แนะและเป็นสถานที่ที่จะช่วยผู้เรียนให้หัน
กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ ไม่ละทิ้งถิ่นฐานและ
เรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

โครงการผลิตบัณฑิตคืนถิ่นเป็นโครงการที่เกิดจากแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยตระหนักถึงข้อเท็จจริงสองประการ คือ
โอกาสเข้าถึงการศึกษาทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะใน
ท้องถิ่นทุรกันดารยังมีบุคคลที่ขาดโอกาสเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่ก็มีสภาพที่ยากจน
และประการที่สอง บางคนอาจจะได้รับโอกาสที่ดี ได้ศึกษาในสถานศึกษา แต่ก็มักจะ
ไม่กลับเข้าไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ทำให้ชุมชนในชนบทขาดความเข้มแข็ง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงน้อมรับแนวพระราชดำริและได้มอบหมายให้คณะ

สังคมศาสตร์ซึ่งมี ภาควิชาสังคมวิทยา จัดโครงการบัณฑิตคืนถิ่น โดยมีเป้าหมายที่จะให้นักเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร ได้มีโอกาสศึกษาในระดับปริญญาตรีและกลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยใช้หลักสูตรที่ทางภาควิชาสังคมวิทยามีอยู่ คือ หลักสูตรการพัฒนาชุมชน ซึ่งได้ทำการเปิดสอนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2544 เนื่องจากว่าโครงการนี้เป็นโครงการพิเศษจึงต้องอาศัยการประสานงานและความร่วมมือจากหลายๆหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก อันได้แก่ โครงการส่วนพระองค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

การบริหารจัดการของโครงการบัณฑิตคืนถิ่น ได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมา 2 ชุด เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลโดยตรง ชุดแรกคือ คณะกรรมการอำนวยการ และชุดที่สองคือ คณะกรรมการดำเนินโครงการ ในกรรมการแต่ละชุดก็จะมีตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆเข้ามาร่วมด้วย ในการคัดเลือกนั้นมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการคัดเลือก โดยเฉพาะนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และมีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทพื้นที่ทุรกันดาร มีคะแนนสะสมถึงเทอมต้นของชั้น ม.6 ไม่ต่ำกว่า 2.00

จากการเปิดรับจนมาถึงบัดนี้พบว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ส่วนใหญ่ก็มาจากทุกภูมิภาค โดยในภาคเหนือก็จะมาจาก อ. บ่อเกลือ จ. น่าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาจาก อ. นาจเจริญ อ. บลราชธานี นครพนม และมีบ้างที่มาจาก บุรีรัมย์ เลย สุรินทร์ สำหรับภาคใต้มาจาก นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง ชุมพร ระนอง สงขลา ยะลา และสตูล ส่วนในภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก ส่วนใหญ่ก็จะมาจาก สระแก้ว จันทบุรี กาญจนบุรี นอกจากนี้แล้ว ผู้เรียนจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย แต่ที่สำคัญ คือ จะต้องมีความประพฤติดีมีศรัทธา และมีความรักที่จะพัฒนาชุมชน

สำหรับการสอบจะมีการกำหนดศูนย์สอบทั่วทุกภูมิภาค ทั้งการสอบข้อเขียน สัมภาษณ์และการตรวจร่างกาย ข้อสอบส่วนใหญ่ก็จะอาศัยข้อสอบของคณะศึกษาศาสตร์ ของโครงการเพชรในตม แต่ในส่วนของวิชาเอกนั้นจะเป็นข้อสอบที่ทางภาควิชาสังคม วิทยาออกโดยตรง จะมีอาจารย์ไปดูแลเรื่องของการสอบ นอกจากนี้เราจะให้นิสิตอยู่ หอพักเพื่อสะดวกในการทำกิจกรรมและอาจารย์สามารถชี้แนะสิ่งที่ถูกต้อง ในแต่ละปีนั้น โครงการผลิตบัณฑิตคืนถิ่น ได้กำหนดจำนวนรับ ปีละ 25 คน อยากรู้ให้ทราบว่าเป็น ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรนั้น จะเป็นหลักสูตร 4 ปี มีจำนวนหน่วยกิต ตลอด หลักสูตร 140 หน่วยกิต และที่สำคัญ คือ เราจะมีการจำแนกวิชาโทได้แก่ โทวิชาชีพ การเกษตร และโทศิลปชีพ วิชาโทที่นิสิตเลือกเรียนก็จะอาศัยความร่วมมือกับคณะต่างๆ หลักสูตรนี้เด็กจะต้องกลับไปยังท้องถิ่นของตนเอง เพราะฉะนั้นในการเรียนเราจะเน้น การฝึกงานของนิสิตเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเริ่มฝึกงานตั้งแต่ภาคเรียนฤดูร้อนของชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 ใช้เวลาประมาณ 1 เดือนครึ่งถึง 2 เดือน นั่นก็หมายความว่า ในปีแรกจะเป็นการฝึกเรียนรู้วิถีคิด ทักษะ และปลูกฝังอุดมการณ์โดยการเข้าไปทำงาน ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน พร้อมกับอาจารย์โดยทางคณะฯ เข้าไปกำกับดูแล

สำหรับในปีที่ 2 และปีที่ 3 นั้นจะเป็นการฝึกเรื่องของวิชาชีพ และที่สำคัญ นิสิตจะต้องกลับไปฝึกงานยังภูมิลำเนาของตนเองด้วย โดยทุก ๆ ปีเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ก็จะมีการประเมินผล โดย มศว และสำนักงานตำรวจแห่งชาติทุก ๆ ปี และจะมีการประเมินผลครั้งใหญ่ทุก ๆ 4 ปี ผลของการศึกษาก็จะถูกนำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ท่านทรงติดตามผลโดยตลอด ทั้งนิสิตที่มีปัญหาทางการเรียน ท่านก็จะทรงรับสั่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาคอยช่วยแนะนำโดยตรง เพื่อให้นิสิตรู้จัก วิถีคิดต่างๆ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ มีหลายรายที่เรียนจบไปแล้วประสงค์ที่จะมี กิจการเป็นของตนเองในท้องถิ่น ซึ่งในส่วนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ พระองค์ ท่านก็ทรงสนับสนุน

การบริหารจัดการของโครงการบัณฑิตคืนถิ่นซึ่งงบประมาณจากหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นของมหาวิทยาลัย ของทางคณะสังคมศาสตร์ งบประมาณแผ่นดิน งบประมาณรายได้ และงบประมาณพิเศษของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ทางคณะก็ยินดีรับเงินบริจาคจากหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย ทางคณะสังคมศาสตร์รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิต ให้สามารถพัฒนาคน และนำความรู้ไปใช้ยังท้องถิ่นของตนเองบนความพอเพียง เพื่อสร้างชุมชนชนบทให้มีความเข้มแข็ง มีรากฐานที่มั่นคง ซึ่งตรงนี้คง จะสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ให้เป็นหลักคิดในการครองตนแก่พวกเราชาวไทยทุกคน

สุดท้าย ดิฉันรู้สึกภาคภูมิใจกับจังหวัดสระแก้ว ดิฉันได้มีโอกาสพูดคุยกับอาจารย์บางท่านถึงความหมายและความไพเราะของชื่อ โปธิวิชาลัย ตามที่ได้กราบเรียนนำเสนอไปแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าถ้าจังหวัดสระแก้วสามารถจะดำเนินการโครงการตรงนี้ได้ นิสิตโครงการบัณฑิตคืนถิ่นเท่าที่สำรวจแล้วมีไปจากจังหวัดสระแก้วพอสมควรทีเดียว ในประเด็นที่มองพบว่า ตัวเยาวชนคงไม่ต้องย้ายที่ไปเรียนต่างถิ่น อีกประเด็นหนึ่งคือถ้าผู้เรียนอยู่ในชุมชนเองซึ่งน่าจะรู้ว่าท้องถิ่นเน้นเรื่องอะไร มีความต้องการอะไร มีปัญหาอะไร ซึ่งสระแก้วเองก็เป็นจังหวัดที่เน้นด้านเกษตร เพราะฉะนั้นตรงนี้ได้มีการพัฒนาและหล่อหลอมเยาวชนเหล่านี้ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ทั่วถึงทุกชุมชน อย่างที่ได้เรียนแต่ต้นว่าเราจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถที่จะสื่อสารและเป็นผู้นำให้ความรู้แก่คนในชุมชนเองได้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างมาก ในลักษณะการจัดการเรียนการสอนนั้นทางคณะสังคมศาสตร์ยินดีที่จะให้ความร่วมมือกับจังหวัดสระแก้วเป็นอย่างดี ขอขอบคุณค่ะ

วิเชียร มากดู่

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ โครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน วันนี้นับเป็นโอกาสอันดี ในฐานะที่เป็นตัวแทนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์โครงการบัณฑิตคืนถิ่น ของคณะวิทยาศาสตร์ว่าได้ทำอะไรไปบ้าง แต่พื้นที่ที่ท่านนี้อาจมีความแตกต่างจากจังหวัดสระแก้ว

คำถามแรกคือ ทำไมต้องมีบัณฑิตคืนถิ่น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านมีความคิดที่ลึกซึ้งกว้างไกล ท่านมองพื้นที่ทุกมิติ ท่านไปเห็น

จังหวัดน่าน ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดที่ค่อนข้างทุรกันดาร สิ่งที่จะพัฒนาได้ก็คือ คน ท่านก็เริ่มพัฒนาโดยใช้พื้นฐานทางการศึกษา แล้วจะพัฒนาอย่างไร สิ่งที่สำคัญที่สุดในชุมชนก็คือ การเป็นครู ครูเป็นผู้ให้ ผู้สอน ผู้นำทางจริยธรรม คุณธรรม และผู้ที่ให้ปัญญา ท่านทรงเห็นว่า ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประสบการณ์ผลิตครูมาเป็นเวลานานกว่า 50 ปี ดังนั้นท่านจึงส่งเสริมสนับสนุนโครงการบัณฑิตคืนถิ่นนี้ โครงการครูวิทยาศาสตร์คืนถิ่น ทางคณะวิทยาศาสตร์จึงสนองพระราชดำริตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา

เราจับรุ่น 1 รุ่น 2 รุ่น 3 กระบวนการรับนั้นเราได้ทำในลักษณะที่เป็นเครือข่าย สำนักพระราชวังกิติ ไบโอเทค(BIOTECH) กิติ มศว กิติ จะลงไปพื้นที่ตามโรงเรียนต่างๆ ที่ยากจนจริงๆ เพราะวิทยาศาสตร์มักจะถูกเรื่องของความจริง ดังนั้นเราจะส่งผู้บริหาร 1 คน อาจารย์ฝ่ายวิชาการ 1 คน ร่วมกับสำนักพระราชวังอีก 1 คน และคนในพื้นที่อีก 1 คน ทำการสอบสัมภาษณ์เด็กซึ่งอาจจะเข้ามาปีละ 5 - 10 คน เมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยแล้ว ก็จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนจำนวน 140 หน่วย

กิต มีขบวนการต่างๆที่เสริมหลักสูตร ให้นิสิตสามารถคิดเป็น ทำเป็น สามารถใช้
 ภูมิปัญญาชาวบ้านมาพัฒนาท้องถิ่นได้

เมื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยผู้เรียนก็สามารถศึกษาเรียนรู้อย่างบูรณาการ ทั้งศาสตร์
 เฉพาะ ศาสตร์เชื่อมโยง เพื่อการเข้าใจโลก เท่าทันโลก เข้าใจตนเอง ชุมชนตนเอง
 สามารถใช้ความรู้ไปถ่ายทอดสู่การพัฒนาที่สมดุล ก็เป็นที่น่ายินดีที่นิสิตรุ่นนี้มีเกียรติ
 นิยม อันดับ 1 และ 2 หลังจากที่ได้จบไป รุ่นคนคาดว่าจะได้บรรจุเป็นครูของจังหวัดน่าน
 โดย สปร. รับไป ผมคิดว่าบัณฑิตคืนถิ่นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะเป็นบัณฑิต
 ที่มี ความพร้อมทั้งปัญญา อารมณ์และจริยธรรม สามารถที่จะสร้างเครือข่าย สามารถ
 ที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและชุมชนได้เป็นอย่างดี เปรียบเสมือนเป็นเมล็ดข้าวเปลือก
 เมื่อได้ผ่านกระบวนการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้วก็สามารถที่จะทนทานต่อ
 แผลงศัตรูพืช เมื่อไปปลูกที่ไหนก็เจริญงอกงามที่นั่นทั้งปัญญาธรรม จริยธรรม และ
 คุณธรรม

สำหรับจังหวัดสระแก้ว บริบทอาจจะมีความแตกต่างจากสภาพภูมิศาสตร์และ
 สังคมภาคเหนือ เมื่อสภาพภูมิศาสตร์และสังคมแตกต่างกัน บทเรียนจึงควรพิจารณา
 กระบวนการเรียนการสอน การสร้างหลักสูตร การกำหนดให้เนื้อหาสอดคล้องกับบริบท
 ของชุมชนในสระแก้ว ซึ่งแตกต่างจากจังหวัดน่าน แต่ที่สระแก้วอาจจะโชคดีที่ทาง
 ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับกัลยาณมิตรและอีก 5 องค์กรที่เรียกว่า กลุ่ม 5 ภาคี ซึ่งถือ
 เป็นนิมิตหมายอันดี ทางพระพุทธศาสนาถือว่าเลข 5 ดี ถือเป็นพละ 5 คือมี ศรัทธา
 วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ดังนั้นสิ่งที่เริ่มต้นด้วยดี แล้วเมื่อเด็กดี คนสระแก้วดี เมื่อ
 เข้ามาในกระบวนการที่ดีชาวสระแก้วจะได้ของที่ดีเหมือนข้าวเปลือกพันธุ์ดังกล่าว ข้าว
 เปลือกที่สระแก้วไม่แพ้ข้าวเปลือกที่จังหวัดอื่น ปลูกที่ไหนเจริญงอกงามที่นั่น สมกับ
 ปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ว่า การศึกษาคือความเจริญงอกงาม

สุภา ปานเจริญ

ประธานคณะกรรมการบริหารและพัฒนาหลักสูตร กศ.บ. 5 ปี

ท่านอธิการบดี ท่านผู้บริหารและผู้มีเกียรติทุกท่าน โครงการที่ 4 เป็นโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร 5 ปี เรียกก่ายๆว่า กศ.บ. 5 ปี ความแตกต่างของ 3 โครงการที่กล่าวมา ท่านก็เห็นได้ว่า โครงการนี้ก็เป็นโครงการผลิตครูเหมือนกันที่เราเคยเรียกโครงการนี้ว่า ครูแนวใหม่ มิติใหม่ หรือครูพันธุ์ใหม่ที่เคยเรียกมาก่อนอื่นขอปูพื้นฐานสั้น ๆ ว่าโครงการนี้มีที่มาอย่างไร แต่ก่อน มศว ก็ผลิตครูอยู่แล้ว แต่เป็นหลักสูตร

4 ปี และทำไมต้อง 5 ปี และเป็นมิติใหม่ แนวใหม่อย่างไร ทำไมต้องทำ มศว อยากทำเองหรืออย่างไร

ขอเรียนว่าโครงการนี้เป็นโครงการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีดำริว่าจะให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ท่านจะเห็นได้ว่า ครูนี้ก็ใช้อยู่แล้ว ซึ่งต้องมีการรับรองตามมาตรฐานวิชาชีพ เพราะฉะนั้น ที่บอกว่าให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงจะทำอย่างไร ซึ่งก็มีกระบวนการ ส่วนวิธีการจัดทำก็คือ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ภาคปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่สำคัญประกอบด้วย ยุทธศาสตร์แรก คือการฟื้นฟูศรัทธา ถ้าหากประเทศเราขาดศรัทธาต่อวิชาชีพครูเสียแล้ว ดิฉันเชื่อว่าวิชาชีพอื่นก็ไม่อาจจะดำเนินต่อไปได้ ลองคิดว่า ทุกวิชาชีพทุกสถาบันจะต้องมีครูอยู่ แม้แต่สถาบันครอบครัวนั้นก็คือพ่อ แม่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 คือการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพครู และยุทธศาสตร์ที่ 3 การผลิตครูแนวใหม่ ซึ่งสำคัญ

และเน้นที่การพัฒนาการผลิตครู โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร การคัดสรร
 ผู้เรียน การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน อันนี้ก็คือที่มา ซึ่งวิธีการได้มานั้น
 คณะศึกษาศาสตร์เป็นแรงที่สำคัญ ได้มีการประชุมในสภาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์
 ซึ่งรัฐบาลชุดก่อนบอกว่าผลิตปีละ 2,500 คน 3 ปี 7,500 คนให้ทุนและเมื่อจบมา
 อัตรารองรับ ขณะนี้ มศว รับมาผลิตบัณฑิตตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
 แล้ว โดยมีคณะที่ร่วมผลิตอยู่ 4 คณะได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
 คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และตามมาอีก 1 คณะคือ คณะพลศึกษา
 ก็ทำการร่างหลักสูตรเช่นนี้เหมือนกัน แต่ว่าเราเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2547
 ทางด้านคณะมนุษยศาสตร์วิชาเอกภาษาไทย 20 คน ภาษาอังกฤษ 20 คน ส่วนคณะอื่น ๆ
 ก็รับตามศักยภาพตามที่ตกลงไว้ ซึ่งทางคณะศึกษาศาสตร์ได้ไปเจรจากับทางรัฐบาลว่า
 มศว จะร่วมเป็นแกนนำในการผลิตพร้อมลูกข่ายในการผลิต 1 ใน 10 สถาบันที่มี
 ความพร้อมในการผลิตครู ซึ่งทางมศวนั้นมีบทบาทการเป็นผู้นำการผลิตครูยาวนาน
 เพราะฉะนั้นเราจึงรู้สึกภูมิใจและมุ่งมั่นที่จะทำให้อัตราการผลิตครูจะแตกต่างจากสามโครงการ
 ที่ได้กล่าวมาข้างต้นขณะนี้บัณฑิตรุ่นแรกของเราและเป็นรุ่นเดียวที่ได้รับทุนจากรัฐบาล
 ซึ่งถือให้เป็นโครงการนำร่องและประเมินผลก่อน ขณะนี้ปี 2550 บัณฑิตรุ่นแรกกำลัง
 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ซึ่งยังไม่จบ

เพราะฉะนั้นเรากำลังพูดในขณะที่ดำเนินการอยู่ การดำเนินการของมศว
 มีการดำเนินงาน 2 คณะ คือ คณะกรรมการที่บริหารวิชาชีพครู และคณะกรรมการ
 บริหารหลักสูตรนี้โดยตรง ที่มันมีความใหม่เพราะว่าหลักสูตรที่พัฒนามาจากครู 4 ปี
 เนื้อหาที่เรียนประกอบด้วยกลุ่มวิชาชีพครู 50 หน่วยกิต ซึ่งถือเป็นภาคปฏิบัติและ
 เมื่อเรียนไป 4 ปีแล้วจะลงไปปฏิบัติในโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งการสอนและวิจัย อีก
 1 ปี ซึ่งแต่เดิมหลักสูตร 4 ปีนั้นใช้เวลาแค่ภาคการศึกษาเดียว ใน 1 ปี

นิสิตหลักสูตร 5 ปีจะต้องปฏิบัติตามการสอน การวิจัย การบริการ ซึ่งทุกท่านพึงไปแล้วอาจจะเกิดแนวคิดในการจัดตั้งโครงการผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนสระแก้ว ในส่วนของการคัดสรรผู้เรียนทางมศว มีหลักการว่าครู 5 ปี ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ว่าเกรดอย่างต่ำ 2.75 รับทุนเรียนเมื่อเรียนแล้วเกรดเฉลี่ยต้องไม่ต่ำกว่า 2.75 ซึ่งถ้าไม่ถึงก็จะได้ไม่ได้รับทุน เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการคัดสรรผู้เรียน ผู้ที่จะเข้าเรียนจะต้องเป็นผู้เรียนดี แต่ต้องไม่เรียนดีอย่างเดียว จะต้องเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต เพราะฉะนั้นเงินที่ได้รับมาจึงแบ่งออกเป็นงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นิสิตมีคุณลักษณะดังกล่าว มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ส่วนเรื่องการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาชีพที่น่าสนใจมาก และการปฏิบัติการในสถานศึกษาหลังจากปีที่ 4 จะช่วยทำให้บัณฑิตกลุ่มนี้เป็นครูมิติใหม่จริงๆ ในปีการศึกษา 2550 นิสิตรุ่นแรกที่ได้รับทุนซึ่งอยู่ชั้นปีที่ 4 และรุ่นต่อๆ มาซึ่งไม่รับทุน ทาง มศว ก็ไม่ได้ละเลย ยังพยายามหาทางให้นิสิตที่ไม่ได้รับทุนนี้ได้รับทุน เพราะฉะนั้นดิฉันได้เรียนให้ทราบถึงความจำเป็นของโครงการและดำเนินการอย่างไร

ท้ายนี้ขอกล่าวว่า มศว มีประสบการณ์ในการผลิตบัณฑิตหลากหลายองค์ความรู้ไม่ว่าจะเป็นสายวิทยาศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ และอื่นๆอีกมากมาย รวมทั้งเป็นสถาบันที่ผลิตครูที่มีชื่อเสียง เป็นที่ศรัทธาของคนทั้งประเทศมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เมื่อ มศว ได้เข้ามาร่วมเข้าเป็นส่วนหนึ่งใน 5 ภาศและมีหน้าที่ในส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามชื่อที่เราสมมติในวันนี้ที่น่าจะได้ข้อคิดว่า การผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่สระแก้ว เมื่อ มศว ต้องทำร่วมกับ 5 ภาศในเรื่องของหลักสูตรอย่างไร และจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญ มีความรอบรู้เกี่ยวกับศาสตร์ที่จะต้องบริการชุมชนตามบริบทที่ท่านเป็นอยู่

เพราะฉะนั้นตัวท่านเองทราบอยู่แล้วว่า บริบทของสระแก้วเป็นอย่างไร ดังนั้นในการร่างหลักสูตรนี้คงไม่ใช่เฉพาะแต่ มศว อย่างเดียว อาจจะมี 5 ภาควิชา องค์กรต่างๆ เป็นผู้แทนประชาชนที่นี่ ซึ่งน่าจะได้เข้ามาร่วมสร้างสรรค์หลักสูตรให้เข้ากับบริบทของท่าน เมื่อได้ผลิตบัณฑิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกมาแล้ว ได้กลับมาทำงานให้กับสระแก้วจริงๆ ซึ่งดิฉันคิดว่าเรื่องนี้เราต้องดำเนินการต่อไป ว่าหลักสูตรจะเป็นอย่างไร และ มศว ก็ได้เข้ามาเป็นใน 5 ภาควิชา และก็คงต้องพูดคุยยืนยันต่อหน้าท่านว่า มศว จะต้องทำต่อไปและทำให้สำเร็จ

(หมายเหตุ ปัจจุบันอาจารย์สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ เป็นอาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติมา สังข์เกษม ดำรงตำแหน่ง คณบดีคณะสังคมศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร มากตุ่น ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ รองศาสตราจารย์สุภา ปานเจริญ ดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร)

โครงการต้นแบบ “ โพรวิซชาลีย์ ” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว

นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2492 ซึ่งเป็นปีแห่งการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และต่อมาพัฒนาเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา แล้วขยายตัวออกไปเป็น 8 วิทยาลัยเขต ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ได้ส่งผลทำให้สถาบันการศึกษาแห่งนี้ ผลิตบัณฑิตทางการศึกษาไปมีบทบาทในสถานศึกษาทุกระดับ ทั้งในเมือง ชุมชน ตลอดจนท้องถื่นทุรกันดาร

แม้ในเวลาต่อมา เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา จะยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ หรือมหาวิทยาลัยพหุศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็ยังคงสืบทอดการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาสู่สังคม ชุมชน และพื้นที่ทุรกันดารอย่างต่อเนื่อง ทั้งโครงการเพชรในตม โครงการบัณฑิตคืนถิ่น หลักสูตรการพัฒนาชุมชน หลักสูตรครุวิทยาาสตร์คืนถิ่น และโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เน้นย้ำความมุ่งมั่น ด้วยการผลักดันให้เกิดโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนมิติต่างๆ ในปัจจุบันรวม 21 โครงการ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยท่ามกลางการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบจากสังคมโลก แม้ด้านหนึ่งจะสะท้อนภาพของความสำเร็จในมาตรฐานหนึ่ง แต่ในอีกมาตรฐานหนึ่งก็สะท้อนภาพของปัญหาวิกฤติ ที่มีอาจแก้ปัญหาโดยใช้ระบบคิดหรือฐานคิดแบบเดิม หรือหวังพึ่งเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะได้

คุณกีวีและคุณมน ควายพระราชทานให้กับโพธิ์วิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จ.สระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว ถือเป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออก ที่เผชิญกับการพัฒนาที่ก่อให้เกิดปัญหาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทั้งปัญหาความมั่นคง ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าต้นน้ำ การปลูกพืชต่างถิ่นเชิงเดี่ยวอย่างไร้ขอบเขต ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาการใช้สารเคมี ปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพ การขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษาและอื่นๆ ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน

ด้วยการลงพื้นที่ศึกษา ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และด้วยสำนึกมุ่งมั่นตอบแทนคุณแผ่นดิน จึงส่งผลทำให้เกิดกระบวนการสร้างความร่วมมือ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชน 6,277 ครอบครั้ว ใน 56 ตำบล จาก 9 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว เพื่อร่วมแก้ปัญหาวิกฤติพื้นที่โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐาน

ซึ่งการขับเคลื่อนดังกล่าว ได้นำไปสู่การบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2550 ณ ศูนย์ราชการจังหวัดสระแก้ว โดยมีองค์กร 5 ภาคส่วน ประกอบด้วย องค์กรภาครัฐและความมั่นคง องค์กรภาควิชาการ องค์กรภาคประชาชน องค์กรธุรกิจภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมและสื่อ

โดยองค์กรทุกภาคส่วนร่วมมือกันดำเนินการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพลังงานทดแทนและป่าต้นน้ำจังหวัดสระแก้ว รวมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจการจัดตั้งโครงการต้นแบบ โพลีวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขึ้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นเพียงภารกิจหนึ่งในอีกหลายๆ ภารกิจ

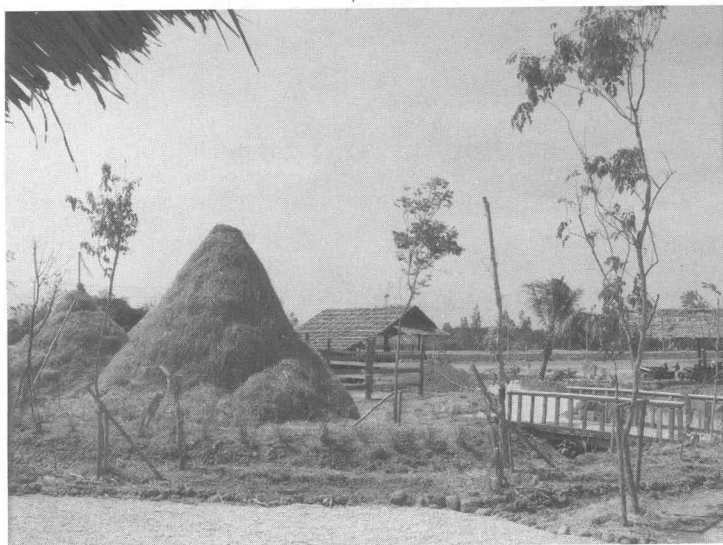
กล่าวเฉพาะโครงการต้นแบบโพลีวิชชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้วที่ดำเนินการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผ่านการอนุมัติหลักการให้ดำเนินการจากสภามหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2550

หลังจากนั้น ผู้แทนทั้ง 5 ภาคส่วน ได้ร่วมมือกันยกร่างหลักสูตร การบริหารจัดการภูมิสังคมขึ้นโดยขณะนี้ หลักสูตรยกร่างอยู่ในช่วงของกระบวนการชุมชนพิจารณาตามพื้นที่เป้าหมายต่างๆ

อาคารทรงงานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่โพธิ์วิทยาลัย

ฐานเรียนรู้โพธิ์วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จ.สระแก้ว

ปิดเล่ม

จนถึง
โดยเล่มที่ 9
ในเดือนเมษายน
อยู่ในช่วงของก
จัดพิมพ์หนังสือ
อย่าง
คณะผู้จัดทำก็ดี
จนถึงผู้บันทึก
เขียนบทความ
ที่ทุ่มเททำงาน
ในนา
จะยังประโยชน์
หวังว่า กระบ
เฉพาะไปสู่พื้นที่
ก็จะพบว่ายังมี

สำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร

วันกำหนดส่ง

ถ้าไม่ส่งคืนตามที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับวันละ 5 บาท

A	N:19.คค 5232	

ที่ 8 แล้ว
งแพรวได้
10 กำลัง
โครงการ
เล่มที่ 8
วิทยาลัย
เรียบเรียง
หลายฝ่าย
8 เล่มนี้
้อมทั้งยัง
การ โดย
ากเท่าใด

คณะบรรณารักษ์การ

ขณะเดียวกัน ความร่วมมือขององค์กร 5 ภาคส่วน ได้ดำเนินการลงพื้นที่ เพื่อสร้างฐานเรียนรู้ชุมชน หรือห้องเรียนชุมชนนอกสถานที่ตั้งโพธิวิซชาลัยอีก 9 ห้องเรียน ตามคุณสมบัติหรือตามเกณฑ์ที่ร่วมกันตั้ง พร้อมๆ กับการดำเนินการก่อสร้างอาคารระยะเริ่มต้นบนที่ดินบริจาค ด้วยเงินบริจาค โดยกระบวนการก่อสร้างที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ทั้งการวางแผนหลักเพื่อการใช้พื้นที่ การออกแบบสิ่งก่อสร้างโดยช่างพื้นบ้าน การพึ่งพาวัสดุก่อสร้างที่ใช้ดินจากชุมชน การอาศัยแรงงานศรัทธาจากชุมชนและหมู่บ้าน ที่ผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาก่อนหน้ามาร่วมก่อสร้าง รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับองค์กรพื้นที่อีกหลายองค์กร

การสร้างพลังความร่วมมือดังกล่าว ก็เพื่อให้โครงการต้นแบบโพธิวิซชาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว บรรลุจุดหมายของการเป็นแบบๆ หนึ่งของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เป็นแบบๆ หนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา โดยชุมชนมีส่วนร่วม เป็นแบบๆ หนึ่งของการพัฒนาภารกิจ 4 ด้านของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งในด้านการวิจัยการวิจัยที่สร้างชุมชนเข้มแข็ง ทั้งด้านการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตคืนถิ่นภายใต้กระบวนการเรียนการสอนบนฐานคิดใหม่ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้านการบริการวิชาการแบบร่วมเรียนรู้ชุมชน รวมทั้งด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอย่างเคารพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งถือเป็นการบอกหลักหมายการเดินทางของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างไม่หยุดนิ่ง สู่การก่อเกิดองค์กรต้นแบบ โพธิวิซชาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสระแก้ว

ที่ยึดมั่นในประณิธานการให้คือการได้ เป็นแสงส่องนำทาง...

